M. Biblioteka

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 42 (1237) 1973 SPALIO - OCTOBER 18 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONTARIO, CANADA • Tel. 368-6813

Lietuvių Diena

Ką tik praėjo devynioliktoji Kanados Lietuvių Diena. Tai naujosios ateivijos renginys, kurio idėja atėjo iš senosios amerikiečių lietuvių ateivijos. Jau 1914 m. parapijose buvo rengiamos Lietuvių Dienos, o 1916 m. jos pradėtos organizuoti visoje Amerikoje gana plačiu mastu. Ta proga buvo renkamos aukos atsikuriančiai nepriklausomai Lietuvai. Nors tarp ideologinių ir politinių srovių buvo daug ginčų, tačiau mūsų tautiečiai Lietuvių Dienų proga sutelkė ne tiktai gana stambias sumas lėšų, bet ir pagarsino lietuvių vardą, kuris anuomet sunkiai buvo atskiriamas nuo lenkų. Lietuvių Dienų tradicija Amerikoje tebėra gyva ir šiandieną. Tai tarytum lietuviškieji atlaidai, į kuriuos suplaukia gausūs būriai tautiečių. Bene gausiausia dalyvių skaičiumi Lietuvių Diena būna Pensilvanijoje, kurioje tebegyvena senosios ateivijos palikuonys. Ji mažai būna reklamuojama spaudoje, tačiau vietiniams tautiečiams tiek yra žinoma, populiari, kad didelės reklamos nebėra reikalinga. Kanados lietuviai, atvykę Kanadon po II D. karo, tokios tradicijos nerado, tačiau pajuto jos reikalingumą. Gyvenant išblaškyme, savaime kyla noras suvažiuoti, pasimatyti, pabūti kartu ir pajusti bendrą lietuviškojo gyvenimo pulsą.

* * *

Šis potraukis, matyt, lėmė ir Lietuvių Dienų pobūdį. Rengėjams programas teko taip sudarinėti, kad suvažiavę žmonės galėtų susitikti, pasikalbėti, savotiškai atsigauti. Šis potraukis yra ypač ryškus tuose, kurie gyvena izoliacijoj ir pasiilgsta savos aplinkos, savo žmonių ir jų meno. Dėlto visose Lietuvių Dienose būna stipriai pabrėžtas pramoginis, "kermošinis" pobūdis. Tam ruošiami plataus masto susipažinimo vakarai ar baliai, kurie visuomet turi gerą pasisekimą. Vakarų Kanadoj, kur Lietuvių Dienos rengiamos žymiai rečiau, pramoginis pobūdis dar labiau pabrėžiamas, nes ten susitikimai būna retesni, bet šeimyniškesni. Ir tai nėra neigiamas bruožas. Jis palaikytinas ir toliau. Tegu Lietuvių Dienos ir toliau būna nuoširdaus bendravimo progos, stiprinančios tautinius mūsų ryšius. Šioje geroje linkmėje yra betgi ir pavojus. Žvelgiant į netolimoje praeityje rengtas Lietuvių Dienas ir dabartines, matyti jų pobūdžio kitėjimas — svirimas į pramoginę pusę. Jei anksčiau daug dėmesio buvo skiriama kultūriniams renginiams, tai dabar tas dėmesys yra sumažėjęs. Ir jeigu ši lėta tendencija tolydžio stiprės, Lietuvių Dienos taps tiktai dideliais baliais. Pvz. kad ir devynioliktoj Kanados Lietuvių Dienoj buvo net du vakarai, skirti baliams, bet tik vienas kultūriniam renginiui — Klevelando čiurlioniečių koncertui. Tai ženklas, kad pramoginė pusė gali užgožti kultūrinę.

* * *

Ko gi iš būsimų Lietuvių Dienų lauktina? Jau iš patirties galima spręsti, kad jos negali tapti kultūros kongresais. Kai suvažiuoja masės žmonių, savaime kyla noras turėti "panem et circenses" (duonos ir žaidimų). Sudarant Lietuvių Dienų programą, tektų išbalansuoti pramoginę ir kultūrinę pusę. Kultūringai visuomenei pastaroji yra būtina, tačiau neturėtų būti sunki, atstumianti mases. Be to, bendroji programa neturėtų būti vienašališka. Nepaprastai gražu pvz. matyti mūsų tautinių šokių grupes, bet kai LD proga suvažiuoja trys ar keturios grupės, programą padaro vienašališką. Rengėjai neturėtų užmiršti mažiau populiarių kultūrinių sričių. Pvz. visai užmirštas teatras. Kodėl gi vienas LD savaitgalio vakaras negalėtų būti skirtas kuriam lietuviškam scenos veikalui? Pradedama užmiršti ir dailė. Vienur LD proga dar rengiamos, bet gana silpno lygio parodos, kitur visai nerengiamos. LD rengėjai dažnai dairosi meninių pajėgų Amerikoje, bet nevisuomet sudaro progas savosioms plačiau pasireikšti. Antai, Kanadoje dar turime keletą pajėgių chorų, bet iki šiol dar niekas nesurengė bendros dainų šventės per ištisus du dešimtmečius. O juk LD yra puiki proga tokiam platesnio masto renginiui. Australijos lietuviai šioje srityje turbūt bus pralenkę visus. Jie rengia tradicines meno dienas, kur chorams tenka didelis vaidmuo. Ir kiti kraštai, kaip Kanada, JAV, galėtų šia linkme stipriau pajudėti ir tuo būdu išlaikyti didžiųjų renginių pusiausvyrą. **Pr. G.**

Čiurlionio Ansamblis, atlikęs meninę programą Kanados Lietuvių Dienos koncerte Toronte — Nuotr. S. Dabkaus

Prancūziškoj spaudoj pasidairius

Amerikiečiai Maskvos centre • Latviai didžiuojasi savo kultūra, bet jų skaičius mažėja

Kanados lietuviai daugiausia skaito angliškąją spaudą, nors šalia jos gyvuoja gana gausi ir stipri prancūziškoji spauda. Pastaroji taip pat rašo apie baltiečių bei aplamai sovietų pavergtųjų tautų problemas, bet lietuviai tai mažai kada pastebi, nes gyvena daugiausia angliškose provincijose.

Milijoninės sutartys

Neseniai J. L. tautiečio dėka "TZ" redakciją pasiekė dvi iškarpos iš Montrealio dienraščio "La Presse". Vienoje jų plačiai rašoma apie naująjį amerikiečių-sovietų medaus laikotarpį. Ta informacija, paimta iš AFP agentūros, pavadinta šia antrašte: "Amerikiečiai kuriasi pačiame Maskvos centre". Joje pasakojama, kad amerikiečių bendrovė "Occidental Petroleum" plečia savo veiklą Sov. Sąjungoje. Jos prezidentas A. Hammer Niujorke pasirašęs sutartį su Sov. Sąjungos prekybos bei pramonės rūmais pastatydinti Maskvoje tarptautinį prekybos centrą, kuris atsieitų 110 milijonų dolerių. Šis centras turėtų būti pastatytas per 3 — 4 metus Maskvos širdyje ant Maskvos upės kranto. Jame turėtų tilpti 400 užsienio firmų, norinčių turėti savo atstovybes sovietinėje sostinėje. Iki šiol Maskvoje veikė 85 amerikiečių ir kitų kraštų bendrovių atstovybės gana sunkiose sąlygose. Dabar norima tas sąlygas pagerinti — įrengti ne tiktai raštines, bet ir apartamentus su viešbučiu. Visą šį planą finansuos "Chase Manhattan Bank", o jį vykdys "Bachtel Corporation" drauge su "Occidental Petroleum" bendrove.

Statybos sutartį iš sovietų pusės pasirašė V. S. Alchimov, Sov. Sąjungos užsienio prekybos rūmų pirm., dalyvaujant sovietų ambasadoriui JAV-se A. Dobrynin.

Panašią sutartį su sovietais sudarė JAV firma "Allis-Chalmers", kuri įsipareigoja pastatyti geležies įmonę už 35 milijonus dolerių Ukrainoje prie Kremenčug miesto ant Dniepro upės kranto. Iš sovietų pusės sutartį pasirašė "Metallurimport". Statyba turėtų prasidėti 1974 m. ir baigtis 1977 m.

Naikinama tauta

Antrojoj "La Presse" iškarpoj 1973. IX. 19 rašoma apie Latviją: "Latvių tauta linkusi išnykti". Rašinys paruoštas Rygoje M. Seeger ir paimtas iš "The Los Angeles Times". Pasak jo, latviai savo krašte eina išnykimo linkme. Jų esą 2.5 milijono, bet rusai juos palengva išstumia. Esą 1959 m. latvių buvo 62%, o 1970 m. — 56,8%. Per pastarąjį dešimtmetį latvių padaugėjo 44.000, o rusų (Latvijoj) — 150.000. Visą trečdalį gyventojų sudaro jau rusai, o likusią dalį latviai, gudai, lietuviai ir žydai. Viena Rygos latvė, aiškinusi latvių nykimo priežastis, pareiškusi: "Neįmanoma uždrausti jaunuoliams įsimylėti". Be to, prisideda mažas latvių gimimų skaičius ir žymi dalis senstančių jų tautiečių. Tuo tarpu rusai masėmis plūsta ypač Rygon, nes čia randa augštesnį gyvenimo lygį, geresnį maistą, švelnesnį klimatą, malonų Baltijos pajūrį. Rygos gyventojai 1959—1970 m. laikotarpyje padidėjo 26% ir pasiekė 733.000, tačiau latviai liko mažumoje. Prie tokio greito gyventojų kilimo labai daug prisidėjo gana didelė Rygos pramonė. Latviai su ironija pastebi, esą jie gamina moderniausius tramvajus, bet patys jų nemato, nes viskas gabenama Maskvon. Pačioje Rygoje kursuoja seno tipo, aprūdiję tramvajai ir kitos eismo priemonės.

Nežiūrint mažėjančio latvių skaičiaus, latvių veikėjai nenusimena, laikosi išdidžiai, pabrėžia savo kultūrą, guodžiasi savo gausiais išeiviais. Esą 65.000 latvių pasitraukė į vakarus, o apie 175.000 jų buvo išgabenta Sibiran.

Sovietinė propaganda nuolat pučia, girdi, pokariniame laikotarpyje Latvijos ekonomija pakilo 29 kartus. Latviai tuo nesidžiaugia, nes, jei tai tiesa, tai įvyko latvių nykimo sąskaiton.

Užsimena straipsnio autorius ir apie Lietuvą, kuri esanti katalikiškas kraštas. Jame ir dabar sovietai draudžia važinėti amerikiečių žurnalistams. Lietuvoje esą vyksta didesnis pasipriešinimas, tuo tarpu latviai atvirai nerodo nei tautinio, nei religinio pasipriešinimo ženklų. Jie esą išdidžiai laikosi savo praeities simbolių, kalbos, europinės kultūros, nors mato savo riedėjimą į rusų kultūros sūkurį, nešamą gausesnių individų.

Muz. A. Mikulskis, apsuptas čiurlioniečių, Kanados Lietuvių Dienoje Toronte — Nuotr. S. Dabkaus

Jaunosios Čiurlionio Ansamblio kanklininkės ir choro dalis koncerto metu Kanados Lietuvių Dienoje Toronte — Nuotr. S. Dabkaus

KANADOS ĮVYKIAI

Diplomatas paskirtas gubernatorium

Naujuoju Kanados gubernatorium premjeras P. E. Trudeau pasirinko prancūzų kilmės diplomatą Jules Leger, dabartinį Kanados ambasadorių Belgijai ir Liuksemburgui. Jis yra brolis kardinolo P. E. Leger, pasitraukusio iš Montrealio arkivyskupo pareigų ir nuėjusio dirbti į misijas Afrikoje. Jules Leger darbą užsienio reikalų ministerijoje yra pradėjęs 1940 m. Kanados gubernatoriais iki 1952 m. būdavo skiriami britai kaip Britanijos karaliaus ar karalienės vietininkai. Nuo tų metų visi keturi Kanados gubernatoriai jau buvo kanadiečiai: anglų kilmės Vincent Massey gubernatorium buvo 1952-59 m., prancūzų kilmės George Vanier — 1959-67 m., anglų kilmės R. Michener — 1967-73 m. Prie jų tenka prijungti ir naująjį gubernatorių J. Leger, kuris ilgokame sąraše yra 21-asis Kanados gubernatorius. Pareigas iš gubernatoriaus R. Michener jis perims sekančių metų sausio viduryje. Otavoje buvo pasklidę gandų, kad šį kartą gubernatorium gali būti pasirinktas ne anglų ir ne prancūzų kilmės asmuo, bet jie nepasitvirtino. Atrodo, premjeras P. E. Trudeau laikosi tradicinės linijos: anglą pakeisti prancūzu, prancūzą — anglu. Oficialiai gubernatorių skiria Britanijos ir Kanados karalienė Elzbieta, bet iš tikrųjų ji tik patvirtina premjero pasirinktą asmenį.

Premjeras P. E. Trudeau, prieš išvykdamas į Kiniją, Kanados senatą papildė liberalų veikėjais — Britų Kolumbijos buvusiu liberalų vadu R. Perrault, torontiečiu advokatu J. Godfrey ir montrealiečiu advokatu M. Riel. Abu advokatai daugiausia pasižymėjo lėšų telkimu liberalų partijai. Kanados 102 vietų senate dabar yra 73 liberalai, 17 konservatorių, 2 nepriklausantys partijoms asmenys, 1 nepriklausomas liberalas ir 1 kreditistas. Kadangi naujasis senatorius J. Godfrey yra net kelių bendrovių direktorius, spauda atkreipė dėmesį ir į kitų senatorių tokias šalutines pareigas. Pasirodo, senatą sudarantis 91 narys turi net 220 direktorių titulų. Daugiausia tų direktorių yra senato 22 asmenų verslų ir prekybos komitete. Jiems tenka net 165 direktorių kėdės su didžiulėmis pajamomis prie senatoriaus nemažos algos. Senato kritikai dabar pradėjo kelti klausimą, ar senatoriams gali būti leista pasilikti bendrovių direktoriais, kai senate jie gali turėti didelės įtakos tas bendroves liečiančiuose valdžios sprendimuose. Kritikai įžiūri interesų susikirtimą, bet jį paneigia patys senatoriai. Tos nelemtos direktorystės senatą padaro savotiška turtuolių prieglauda. Dažnai pasigirsta balsų, kad senatą reikėtų arba panaikinti, arba reformuoti. Dabartinis senatas neturi beveik jokios galios — tik tvirtina parlamento nutarimus. O juk senatorius būtų galima rinkti, kaip ir parlamento narius, ir patį senatą JAV pavyzdžiu padaryti veiksminga parlamentine institucija.

Kanados žvejybos ministeris J. Davis apkaltino Sovietų Sąjungą tarptautinės sutarties nesilaikymu. Pagal tą sutartį yra suvaržyta silkių žvejyba prie Naujosios Škotijos krantų — kiekvienos valstybės žvejams leidžiama sugauti tik iš anksto nustatytą silkiu kiekį, kad būtų užtikrintas reikiamas jų prieauglis. Kanados žvejai jau vasarą sustabdė silkiu gaudymą, o sovietų žvejybos laivai vis dar kelia silkių valkšnas, nors savo normą jau seniai yra pasiekę. Žvejybos ministeris J. Davis pareikalavo, kad Sovietų Sąjungos ambasada Otavoje Kanados protestą perduotų Maskvai ir kad pastaroji tuojau pat sustabdytų silkių gaudymą.

Karališko sutikimo susilaukė Kanados premjeras P. E. Trudeau ir jo palyda Pekinge, kur visa Amžinosios taikos alėja buvo papuošta Kanados vėliavomis. Kiniečiai pareigūnai prieš šį vizitą netgi susipažino su P. E. Trudeau ir J. Herberto knyga "Two Innocents in Red China", kurioje jiedu pasakoja savo 1960 m. viešnagės įspūdžius. Paskutinėje laidoje prem-

(Nukelta į 8-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

ŽYDŲ-ARABŲ KARĄ IŠ LAIKRAŠČIŲ PIRMŲJŲ PUSLAPIŲ IŠSTŪMĖ netikėtas JAV viceprez. Spiro Agnew atsistatydinimas ir dalinis kaltės prisiėmimas. Nors viceprez. S. Agnew žadėjo vesti kovą iki galo, Baltimorės teisme jis prisipažino pajamų mokesčių nusukimą 1967 m. ir sutiko sumokėti teisėjo W. Hofmano paskirtą $10.000 baudą. Vyriausiu prokuroru vadinamas JAV teisingumo ministeris E. Richardsonas, pasirinkdamas kompromisinį kelią, teismui pateikė kaltinamąją medžiagą, bet įsakė sustabdyti bylą. Iš tos medžiagos paaiškėjo, kad S. Agnew, būdamas Marylando gubernatorium ir JAV viceprezidentu, iš inžinerijos firmų yra gavęs apie $100.000. Atsistatydinimo rašte prez. R. Niksonui ir savo pareiškime teismui S. Agnew pabrėžė, kad kompromisinį kelią jį privertė pasirinkti amerikiečių tautos interesai. Byla teismuose būtų galėjusi trukti keletą metų, o Amerika dabar labiausiai yra reikalinga tvirtų vadų Baltuosiuose Rūmuose. Pareiškime teismui S. Agnew prisipažino tik minėtąjį pajamų mokesčių įstatymo pažeidimą ir atmetė visus kitus kaltinimus. Tačiau pats atsistatydinimo faktas liudija, kad jis nesitikėjo laimėti bylos ir išvengti gresiančios kalėjimo bausmės. Dabar blogiausiu atveju JAV mokesčių departamentas iš jo gali pareikalauti 1967 m. nuslėptų pajamų mokesčių — $13,551. Šis incidentas palaidojo buvusio viceprez. S. Agnew politinę karjerą, bet neišryškino jos duobkasių. Sunku patikėti, kad kaltinimus iškėlusiems asmenims S. Agnew nusižengimai nebuvo žinomi jau tada, kai jis pirmą kartą kandidatavo į viceprezidentus. Tačiau jie tylėjo ir lauke dabartinio momento, kai prez. R. Niksoną yra užgriuvęs Watergate incidentas ir kai respublikininkų partijos tvirčiausia viltimi sekančiuose prezidento rinkimuose buvo tapęs S. Agnew.

NAUJAS VICEPREZIDENTAS

Prez. R. Niksonas naujuoju viceprezidentu pasirinko respublikininkų partijos vadą JAV atstovų rūmuose G. Fordą, 60 metų amžiaus, kongrese praleidusį jau 25 metus. G. Fordas yra konservatyvių pažiūrų politikas finansiniuose reikaluose, rėmęs Vietnamo karą ir prez. Niksono politiką. Naująjį viceprezidentą turi patvirtinti JAV senatas ir atstovų rūmai, kur daugumą turi opozicinė demokratų partija. Atrodo, didesnių kliūčių nebus susilaukta, nes G. Fordas yra pakankamai populiarus respublikininkų eilėse, o demokratai nesitiki iš jo susilaukti didesnio pavojaus sekančiuose prezidento rinkimuose. Sakoma, kad pagrindiniais kandidatais bei varžovais į viceprezidentus buvo Kalifornijos gubernatorius R. Reagan ir buvęs Texas valstijos gubernatorius J. Connally, iš demokratų perėjęs pas respublikininkus. Betkuris iš jų būtų galėjęs tapti kietu riešutu demokratams prezidento rinkimuose. Dėl šios priežasties prez. R. Niksonas nesitikėjo susilaukti JAV kongreso patvirtinimo ir buvo priverstas atsisakyti minėtų asmenų. Viceprezidentų pasikeitimas gali sudaryti naują problemą prez. R. Niksonui dėl Watergate tyrimų. Lig šiol demokratų dominuojamas JAV kongresas vengė jo oficialaus pašalinimo, nes tada prezidentu būtų tapęs jų nekenčiamas viceprez. S. Agnew, kuris būtų galėjęs kandidatuoti į prezidentus sekančiuose rinkimuose ir juos laimėti. Dabar ši kliūtis yra pašalinta su S. Agnew pasitraukimu.

PASIKEITUSIOS KORTOS

Egipto ir Sirijos pradėto karo prieš Izraelį pirmoji savaitė liudija ligšiolinio karinio balanso kortų pasikeitimą. Izraelis neįstengė pakartoti 1967 m. žaibiško laimėjimo. Kaip ir buvo galima tikėtis, Izraelio strategai pirmiausia nutarė sutriušinti prie pat Izraelio esančią Siriją ir tik paskui savo dėmesį skirti Egiptui, kurį nuo Izraelio skiria Sinajaus pusiasalio dykuma. Po ištrių kautynių Izraelio kariuomenei pavyko atsiimti 1967 m. kare okupuotas Golano augštumas ir įsiveržti Sirijos teritorijon. Kovos jau vyksta apie 20 mylių nuo Sirijos sostinės Damasko, tačiau Sirijos kariuomenė tebėra nesunaikinojąremia Irako ir net Jordanijos kariuomenės daliniai. Jordanijos karalius Husseinas, numatydamas Izraelio laimėjimą, vengia žygio Izraelio okupuoton Jordano upės vakarinėn pakrantėn, pasitenkindamas kariuomenės siuntimu Sirijon. Suezo fronte egiptiečių daliniai, persikėlę per kanalą, užėmė Bar-Levo įsitvirtinimų liniją rytinėje jo pakrantėje. Nuo kanalo dabar jie yra įsiveržę apie 10 mylių į Sinajaus pusiasalį. Izraelio paskubomis sumobilizuotos kariuomenės priešpuoliai lig šiol buvo nesėkmingi. Abi pusės kautynėse yra praradusios daug tankų. Spėjama, jog Egiptas bandys laikyti dabartines savo pozicijas, nes jas gina prie Suezo kanalo sutelktos patrankos ir sovietų gamybos priešlėktuvinės raketos, padariusios nemažų nuostolių Izraelio aviacijai. Net ir Izraelio generolai buvo priversti pripažinti didelę arabų padarytą pažangą kovos lauke, kur 1967 m. arabams ypač trūko gerai paruoštų bei ryžtingų žemesnio laipsnio karininkų ir puskarininkų.

DIDŽIULIAI NUOSTOLIAI

Jau pirmomis karo dienomis Izraelio finansų ministeris P. Sapir paskelbė, kad karas Izraeliui kainavo $952 milijonus. Ši suma dabar yra gerokai pakilusi. Nors Izraelio gyventojai jau ir taikos metais valstybei pajamų mokesčio pavidalu atiduodavo net pusę savo uždarbio, dabar tas pajamų mokestis, kaip priverstinė paskola, dar buvo padidintas apie 12%. Ekonomijai dideli smūgį sudaro visuotinė mobilizacija, beveik visiškai sustabdžiusi fabrikus. Kanados ir JAV žydai ne tik telkia lėšas, bet ir organizuoja Izraelin siunčiamus talkininkų būrius. Nejučiomis peršasi išvada, kad šį kartą numatomas ilgas karas. V. Vokietijos kancleris W. Brandtas ėmė nuogąstauti, kad į karą gali būti įtrauktos JAV ir Sovietų Sąjunga. Amerikiečių žvalgyba skelbia, kad sovietai transporto lėktuvais Egiptui ir Sirijai gabena ginklų siuntas. Izraeliui, atrodo, labiausiai reikia amerikietiškų lėktuvų, kuriuos lengvai būtų galima nuskraidinti iš Viduržemio jūroje esančių lėktuvnešių. Tačiau Saudi Arabijos karalius Faisalas jau įspėjo Vašingtoną, kad jis yra pasiryžęs nutraukti naftos tiekimą, jeigu amerikiečiai pradės siųsti karinę paramą Izraeliui. Sovietų Sąjunga Izraelį pasmerkė už Egipto ir Sirijos miestų bombardavimus. Damaske bombos sunaikino sovietinį kultūros centrą, o Sirijos Tartuso uoste nuskandino sovietų laivą "Ilją Mechnikovą".

PRISAIKDINO J. PERONĄ

Argentinos sostinėje Buenos Aires buvo prisaikdintas ir trečią kartą pradėjo prezidento pareigas J. Peronas. Priesaiką jis davė balkone, pasislėpęs už neperšaunamo stiklo, nes Argentinos miestuose vėl sprogėjo bombos įmonėse ir įstaigose. Vyriausybės įsakymu uždaryta marksistų Liaudies Revoliucinė Armija tęsia savo veiklą pogrindyje. Jos nariai nužudė peronistų dominuojamos Darbo Federacijos unijos vadą Jose Rucci ir peronistų jaunimo vadą Enrique Grinberg. Prez. J. Peronui nebus lengva sutramdyti ir savo šalininkų kairįjį sparną. Kraštui valdyti jis paliko aštuonių ministerių kabinetą, perimtą iš pasitraukiančio prez. R. Lastirio. Savo pirmojoj kalboj prez. J. Peronas ragino argentiniečius siekti krašto vienybės, atsisakyti Argentiną daug metų kamavusių susikirtimų ir teroro veiksmų. Paskutinioji bombų banga greičiausiai buvo skirta kubiečio revoliucininko Che Guevaros žuvimo šeštosioms metinėms paminėti.

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata $7, pusmetinė — $4. Rėmėjo prenumerata $10
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc. Subscription rates: $7 per year, $4 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

941 Dundas Street West, Toronto 3, Ont., Canada
M6J 1W4 Tel. 368-6813

RELIGINIAME GYVENIME

★ **Pagunda išrasti naują Bendriją** esanti labai didelė krikščionių tarpe, pasak popiežiaus Pauliaus VI. Todėl jis skatina katalikus stiprinti savyje tikinčiųjų Bendrijos kaip Dievo tautos sampratą, besiruošiant Šventiesiems 1975 Metams. Persvarstymas Bendrijos prigimties yra tapęs vienu pagrindinių dalykų dabartiniame religiniame mintijime. Iš tikro Kristaus Bendrija esanti labai graži, turtinga ir nepaprastai įdomi istorinė apraiška žmonijoj, tačiau tikintieji turi saugotis pagundos kurti Bendriją pagal savąjį protą ir savąją kultūrą. Tokia Bendrija būtų dirbtinė religinė bendruomenė, kuri skirtųsi nuo apaštalinės ir evangelinės sampratos ir būtų priešinga istorinei krikščionių Bendrijai. Žmogiškieji ir praeinantieji aspektai visuomet yra leistini reformuoti, tačiau tai neduoda nė vienam teisės keisti Bendrijos istorinės prigimties, kuri savo antgamtiškumu prašoka visas žmogaus protavimo galias.

★ **Tarptautinio Katalikų Bendrijos teisių kongreso** metu Paulius VI priminė teisininkams reikalą grįsti savo įstatyminę teologiją Apreiškimu. Jis taipgi pabrėžė mintį, kad institucinė ir charizmatinė Bendrija esančios viena ir ta pati. Teisė aptaria institucijas ir įveda tvarką gyvenime įstatymais bei nuostatais. Įstatymai nurodo pagrindinius bruožus santykių tarp tikinčiųjų vienur įsakymo, kitur patarimo, o trečiur skatinimo forma. Todėl būtų neteisinga Katalikų Bendrijos teisę laikyti griežtų įstatymų rinkiniu ir Bendriją aptarti kaip grynai i n s t i t u c i n ę, prieštaraujančią charizmatinei. Lygiai yra klaida kalbėti apie grynai charizmatinę Bendriją. Šv. Dvasia negali sau prieštarauti. Visos Šv. Dvasios dovanos galutinai esančios palenktos Bendrijai ir jos hierarchijai.

★ **Anglikonų - katalikų teologinė komisija,** vadovaujama kataliko vysk. Alan Clark ir anglikono vysk. H. R. McAdoo, pranešė kad priėjusi pagrindinio sutarimo Kunigystės, kunigiškų šventimų ir apaštalinio tęstinumo klausimais. Anksčiau panašaus sutarimo buvo prieita Eucharistijos srityje. Šią komisiją įsteigė Paulius VI ir anglikonų Canterbury arkiv. Michael Ramsey. Jeigu jiedu šiuos komisijos nutarimus aprobuos, tai anglikonai ir katalikai galės pradėti ofcialiai jungtis.

★ **Jėzuitai** turės nepaprastą visuotinį susirinkimą Romoje 1974 m. gruodžio mėn. Tokie susirinkimai paprastai įvyksta tiktai mirusio jėzuitų vienuolijos generolo vieton renkant naują. Iš viso tokių visuotinių jėzuitų susirinkimų nuo jų vienuolijos įsikūrimo 1540 m. yra įvykę 31 ir tiktai 6 iš jų tokiais nepaprastais atvejais kaip dabartinis. Jėzuitų generolas kun. Pedro Arrupe pareiškė, kad šiame susirinkime bus svarstomi labai svarbūs reikalai, liečią visą vienuoliją. Ypatingu žodžiu jis išskyrė du dalykus: neturto praktikavimą ir dvasinę visų vienuolijos narių vienybę. Susirinkime turėtų dalyvauti apie 240 jėzuitų provincijolų, atstovaujančių 30,000 viso pasaulio jėzuitų.

★ **Pašto ženklas** su palaimintojo Maksimilijono Kolbės atvaizdu išleistas V. Vokietijoje. Kolbe buvo lenkas pranciškonas, kuris savo mirtimi išgelbėjo kitą lenką, didelės šeimos tėvą, nuo mirties Aušvico koncentracijos stovykloje.

★ **450 čekų tremtinių** buvo priimti Pauliaus VI audiencijon. Popiežius skatino juos laikytis savo tikėjimo ir kalboje kreipėsi į Čekoslovakijos komunistinę valdžią, prašydamas respektuoti katalikų teises Čekoslovakijoj. Šiuo metu ten vyksta smarkus religijos persekiojimas.

★ **Prosovietinė "taikos katalikų" organizacija** skleidžia maskvinę propagandą. Vilniuje įvyko vadinamoji Rytų Berlyno katalikų konferencijos prezidiumo sesija, kuriai vadovavo to prezidiumo vicepirmininkas Kauno kunigų seminarijos rektorius kun. Viktoras Butkus. Šios konferencijos pirmininku yra Otto Hartmut Fuchs iš Rytų Vokietijos. Vilniuje įvykusioje sesijoje dalyvavo R. Vokietijos, Čekoslovakijos, Lenkijos, Vengrijos, Italijos, Prancūzijos, Anglijos ir Belgijos atstovai, o Sovietų Sąjungai atstovavo lietuviai ir latviai kunigai. Kokie yra rusų okupuotų kraštų katalikų "atstovai", visiems aišku, tačiau kokie ir kam atstovavo Prancūzijos, Belgijos ir Italijos dalyviai, nežinia. Anot sovietinio "Gimtojo Krašto", diskusijose tarp iškeltų principinių pastabų toje sesijoje buvusi ir ta mintis, kad Maskvos "taikingųjų jėgų kongrese" svarbią rolę turėsią suvaidinti "pažangūs krikščionys".

★ **Lenkijos vyskupai** telkia tikinčiuosius prieš numatytus komunistų įstatymus, kurie trukdytų vaikų religinį mokymą. Iki šiol vaikai būdavo mokomi katekizmo tomis valandomis, kurios atlikdavo nuo pamokų mokyklose. Dabar komunistai bando taip įstatymais mokyklos valandas sutvarkyti, kad nebeliktų patogaus laiko tikybos pamokoms. Vyskupai savo bendrame ganytojiškame laiške pareiškė, kad komunistinė valdžia bandanti sudaryti ateistinį švietimo monopolį.

★ **Popiežiškoji migrantų sielovados komisija** suorganizavo kongresą, kuriame spalio 15 — 18 dienomis buvo tartasi apie įvairius Europos duoneliautojų reikalus. Dalyvavo apie 80 asmenų, atstovaujančių V. Europai ir kaikuriems komunistiniams kraštams.

★ **Penkių rytietiškųjų krikščionių Bendrijų** pokalbiai su Katalikų Bendrija pradėti Vienoje. Kard. Franz Koenig yra vienas iš tų pokalbių vadovų. Šios rytietiškos Bendrijos atskilo nuo katalikų 451 m. po Chalcedono santarybos, nes išsiskyrė nuomonės dėl dvejopos Kristaus prigimties.

★ **William Theodore Heard,** pirmasis škotas kardinolas po reformacijos laikų, mirė Romoje sulaukęs 89 metų. Jis jau suaugęs tapo kataliku. Iš profesijos buvo teisininkas, vėliau įstojo kunigų seminarijon ir, būdamas 34 metų amžiaus, tapo kunigu. Didesnę savo gyvenimo dalį praleido besidarbuodamas Vatikano kūrijoje.

P. Amerikos vyskupų konferencija buvo nutarusi finansuoti P. Amerikos Katalikų Bendrijos istorijos leidimą. Viskas vyko puikiai, tačiau po kiek laiko kaikurie veikalo redaktoriai nutarė didesnę veikalo dalį skirti politinei ir socialinei būklei nušviesti, palikdami religiją antraeilėje vietoje. Tada visi rimtesni istorikai pareiškė, kad ten rašoma nebe Katalikų Bendrijos istorija, o marksizmo traktatas ir atsisakė toliau bendradarbiauti. Šiomis dienomis P. Amerikos vyskupų konferencijos sekretorius vysk. Alfonso Trukillo pranešė, kad vyskupai savo paramą minimam veikalui atšaukė ir nebėra už tą veikalą atsakingi, nes veikalo redaktoriai nebendradarbiauja ir nesiskaito su vyskupais.

Kun. J. Stš.

AR Jūsų vaikai jau lanko LIETUVIŠKĄ MOKYKLĄ?

A✝A

Aleksandrui Kasperavičiui

mirus, jo broliui FELIKSUI ir šeimai reiškiu nuoširdžią užuojautą —

Vincas Miškinis

Santykiai su dabartine Lietuva

Atsiliepimas į diskusines dr. Jono Griniaus mintis

J. KAIRYS

Laisvajame pasaulyje gyvenančių lietuvių ryšių su dabartine Lietuva klausimu daug nerealumo parodė dr. J. Grinius, gyv. Miunchene, Vokietijoj. "Tėviškės Žiburių" skaitytojams žinomas jo siūlymas surinkti aukų ir pastatyti Vilniuje patalpas, į kurias būtų iš dabartinės katedros perkelti šiuo metu ten laikomi dailės eksponatai, o katedrą atgauti jos tiesioginei paskirčiai. Argi katedra paversta galerija dėl patalpų stokos Vilniuje? Mažai realumo tematyti ir kitame jo straipsnyje "Santykiai su tėvyne Lietuva" "TŽ" 1973 m. rugsėjo 6 d. laidoje. Dėl šito straipsnio labai vykusias pastabas padarė "TŽ" redakcija. Kadangi, kaip yra paskelbta, jis yra diskusinis, tai tebūnie leista ir man pareikšti keletą pastabų.

Jei keliauti, tai tik gerai pasiruošus

Jaunimas keliavo okup. Lietuvon, keliauja ir keliaus, nežiūrint pasisakymų prieš ir už. Tas keliones galima teigiamai arba neigiamai vertinti. Teigiama pusė yra ta, kad nuvykėliai, susitikę su okupuotos Lietuvos jaunimu, pamato, jog jis kalba gražia lietuvių kalba, yra jiems draugiškas, nuoširdus. Taipgi pamato šiek tiek Lietuvos gamtos. Tik labai gaila, kad jie negali nuvykti į kaimą. Ten pamatytų savo akimis, jog lietuviai kaimiečiai gyvena daug skurdžiau nei rusiškos propagandos ir kaikurių lietuvių linksniuojami JAV-bių negrai. Nors jie ir negali palyginti dabartinio gyvenimo su buvusiu laisvoje Lietuvoje, bet užteks vien fakto, jog Lietuvoje esanti tvarka yra pirmoje eilėje pilna skurdo bei prievartos. Dėlto okupantas neleidžia lankytojams vykti į Lietuvos kaimus, nors jie tenai turėtų net artimų giminių. Iš aplankymo Vilniaus ir vadovų rodomų vietovių vakariečių jaunimas nepajėgs susidaryti tikro vaizdo apie Lietuvą. Be to, savo aiškinimais tenykščiai vadovai gali jį tik suklaidinti. Maskvai tai yra svarbiau nei dr. J. Griniaus minimas piniginis pasipelnijimas. Kad Maskvos siekiamo klaidinimo išvengtų, vykstantieji į dabartinę Lietuvą turėtų nors trumpai susipažinti su Lietuvos istorija ir su marksizmu - leninizmu bei komunizmu. Turėdamas tokias žinias, nuvykėlis galės lengviau susiorientuoti vadovų bei kitų pareigūnų dėstomoj propagandoj.

Kadangi okupantas neleidžia laisvai judėti nuvykus į Lietuvą, tai, mano nuomone, vien dėl pamatymo Vilniaus neturėtų nei turtingi, nei neturtingi tėvai spaustis, kad jų sūnus ar duktė galėtu ten nuvykti. O apie vakariečių vaikų stovyklavimą dabartinėje Lietuvoje iš viso nereikėtų kalbėti. Stovyklavimas tenai reikštų pirmoje eilėje tik dvasinį vaikų žalojimą.

Dėl marksizmo-leninizmo neapsimoka

Su marksizmu-leninizmu galima ir kituose universitetuose susipažinti, o ne vien Vilniuje. Be to, Vilniuje jis nėra dėstomas objektyviai — sumaišytas su propaganda. Gi kituose dalykuose Vilniaus universitetas nepralenks laisvojo pasaulio universitetų. Todėl vien dėl marksizmo - leninizmo neverta studentams daryti išlaidų. Ypač neverta daryti tai sąmoningiems lietuviams patriotams. Išimtį gal tesudarytų kalbininkai ir dr. J. Griniaus vadinami "pažangieji".

Pirmieji pagilintų savo lietuvių kalbos mokėjimą teoriškai ir praktiškai, o antrieji, pažinę gyvenimą Lietuvoje, įsitikintų, jog marksizmas-leninizmas netinka šių dienų žmonių gyvenimui.

Nenuoširdūs vakariečiams

"TŽ" redakcija pastebėjo labai teisingai, kad lankytojai iš Lietuvos piktnaudoja mūsų parodytą jiems draugiškumą. Taip jie darė ir, žinoma, darys. Tai neišvengiama, nes dauguma jų ir atvyksta vien šiaudelių ieškoti. Be to, ar dėl baimės sugrįžus, ar dėl partinės linijos, jie nuslepia nuo išeivių tikrąją padėtį Lietuvoje. Daugelis iš jų besiteiraujantiems tvirtina, jog Lietuvoje galima jau visko gauti, žmonės gyvena gerai, nors grįždami iš čia išsiveža daugybę ryšuliu net su tokiais daiktais, kurie Lietuvoje prieš okupaciją ir dabar čia yra laikomi paprasčiausia kasdienybe.

Kas dailininkams svarbiau?

Nežinia, ar išeiviai dailininkai yra labai suinteresuoti savo darbų pripažinimu dabartinėje Lietuvoje, apie kurį kalba J. Grinius. Atrodo, jiems turėtų pirmoje eilėje rūpėti plataus ir laisvojo pasaulio pripažinimo laimėjimas. Be to, nėra tikra, ar jų darbai atitiks tenykščią linija, kuri yra privaloma ir dailininkams. Jei neatitiks, negalės ir kalbos būti apie išstatymą jų net dr. J. Griniaus minimo Klaipėdos "naujagimio" patalpose. Šiaip Maskvos pavergime gyveną lietuviai yra užtektinai informuoti ne vien apie vakariečių lietuvių dailininkų darbus, bet ir apie kitus dalykus, neišskiriant nė mūsų pastangų Lietuvos išlaisvinimo srityje.

Viską rikiuokim Lietuvos išlaisvinimui

Tai mūsų visų svarbiausias uždavinys. Todėl kalbant ir apie ryšių palaikymą laisvajame pasaulyje gyvenančių lietuvių su dabartine Lietuva bei ten likusiais lietuviais, reikia visada turėti galvoje šitą uždavinį ir pagal jį atitinkamai viską rikiuoti bei rikiuotis. Ypač turėkim galvoje, kad mūsų kraštas yra okupuotas komunistinės Maskvos, kad vyriausia šeimininkė yra Maskva, o ne lietuviai; kad pastarieji yra okupanto visaip ujami, dvasiškai ir net fiziškai naikinami; kad jiems, lyg sunkiausio kalėjimo kaliniams, rūpi pirmoje eilėje išsilaisvinti iš žiauraus okupanto priespaudos. Didžiausią džiaugsmą sudaro jiems kiekvienas mūsų pajudėjimas šita kryptimi. Tai stiprina jų patriotizmą ir viltis tapti vėl žmonėmis.

Lietuviai vokiečių repatriacijoj

Vieno tautiečio pergyvenimai

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Kelionė Vokietijon

a. Lietuvoje. Repatrijuoją turėjo nuolatos komisijoj pasitikrinti, kokiu transportu, kada ir iš kur išvykstama. Kiekvienam išvykstančiam buvo leista pasiimti, berods, 10 kg. rankinio krovinio ir 500 kg. šeimai bagažo. Paliktas turtas Lietuvoje buvo registruojamas komisijoj. Žadėjo už jį atlyginti, kai Vokietija su Rusija tarpusavy atsiskaitysiančios. Sunkusis bagažas buvo gabenamas traukiniais ir garlaiviais į Dancigo uostą ir ten paliekamas apsaugai. Sunkusis bagažas buvo grąžintas repatriantams Vokietijoje pastoviai įsikūrus. Kaip vėliau paaiškėjo, bagažo dėžės buvo atidengtos ir kas vertingesnio išimta. Aptuštintos, bet iš naujo gražiai užkaltos dėžės buvo grąžintos savininkams.

Iš Lietuvos į Vokietiją repatriantai važiavo traukiniais ir arkliais. Suvalkijos ūkininkai iš Vokietijos pasienio vyko pasikinkę arklius į roges ir vežimus. Peržengus sieną, arkliai ir vežimai buvo paimami apsaugon, o ūkininkai traukiniais nugabenami į surinkimo taškus — stovyklas

Vokiečiai repatriantus grupavo pagal vokiškumą. Aiškius vokiečius siuntė vienu transportu, maišytas šeimas — kitu. Be to, atskyrė ūkininkus ir amatininkus nuo valdininkų ir tarnautojų. To paties skirstymo laikėsi ir Vokietijos stovyklose.

Repatriacija tuo metu vyko ne tik iš rytų į vakarus, bet ir iš vakarų į rytus. Mišrios lietuvių-vokiečių komisijos darbavosi Rytprūsiuose ir Klaipėdos krašte. Tų vietovių lietuviams, pareiškusiems norą išvykti, leido grįžti Lietuvon.

* * *

Gyvenome Vilniuje. Pirmiausia pasitraukėm iš tarnybos. Draugai surengė vaišes. Staiga sužinome, kad turime išvykti transportu iš Kauno. Vykstame į Kauną, bet tučtuojau liepia mums grįžti Vilniun, nes rytoj rytą turime būti Vilniaus geležinkelio stotyje.

Vilniuje permiegame pas draugus. Rytmetį, apie 5 v., pasisamdę vežiką vykstame į stotį. Tai buvo kovo 15 d. Miestas dar miegojo. Namų siluetai spindėjo mėnulio šviesoje. Sieloje buvo liūdna. Gaila buvo miesto, jo žavių apylinkių, Neries kalvų ir šlaitų bei žaliųjų ežerų.

Geležinkelio rajone stovėjome prie kažkokio mažo pastato. Susirinko daugiau žmonių, atsirado pažįstamų. Drovėjosi vieni kitų, tiesiog baidėsi, tartum kokį nusikaltimą būtų padarę. Pašnekesiai nesimezgė. Kiekvienas buvo paskendęs savo mintyse. Vyrai ir žmonos tylėjo, kartais pakukždėdavo patylom viens kitam. Miestas jau budo. Žmonės skubėjo į darbą, stebėjosi ko čia žmonės susirinko ir ko jie laukia. "Važiuoji į Kauną?", staiga paklausė mane karininko uniformoje A. A., buvęs Lietuvos futbolo ir krepšinio rinktinės žaidėjas. Taip, pamelavau jam. Gal ir nemelavau, nes juk pro K a u n ą reikėjo važiuoti. "Perduok linkėjimų nuo manęs, kai būsi Kaune", šūktelėjo "Douglas", buvęs LFLS futbolo komandos žaidėjas, verždamasis pro stovintį būrį.

Dangus apsiniaukė, pradėjo pūsti žvarbus vėjas. Linojo ir buvo šalta. Pradėjome nuo šalčio drebėti, tačiau nedrįsome iš vietos judėti. Pagaliau kažkas paragino pasiimti ryšulius, pasikabinti kortelę po kaklu ir eiti prie stovinčio traukinio. Tik dabar vilniečiai suprato, kas mes esame. "Niemcy vyjeżdżają" (vokiečiai išvažiuoja), burbtelėjo jie.

Trumpas, vos porai šimtų asmenų, trečios klasės vagonų traukinys nuošalyje stovėjo ant bėgių. Traukinį saugojo civiliai apsirengę asmenys, kur-ne-kur uniformuoti milicininkai. Vagonai buvo nekūrenti, tesušilo Kauną pasiekus.

Traukinys pakeliui į Kauną judėjo greit, nestojo niekur. Sustojo tik Kaune atokiau nuo stoties pastatų. Kas dešimt žingsnių traukinį saugojo uniformuoti ir civiliai enkavedistai. Niekas prie traukinio neprileidžiamas. Prikabino naują vagonų sąstatą ir pajudėjome Virbalio link. Niekur iki Virbalio nestojome. Pakelyje į Virbalį du civiliai ir vienas uniformuotas milicijos viršininkas rinko iš važiuojančių lietuviškus pasus ir dideliais glėbiais juos kažkur nešė. Pasirodė man, kad milicininkas buvo tas pats, kuris lydėjo prof. Vincą Krėvę traukinyje, kai jis 1940 m. vasarą grįžo iš Maskvos pasitarimų su Molotovu.

Vagonas, kuriame sėdėjome, buvo apytuštis. Nuotaika prislėgta. Galvoje buvo tik minčių maišatis. Sėdėjome ir blankiai žvelgėme pro langus. Kitame vagono gale nuotaika jau gyvėjo. Garsėjo kalbos, pakvipo papirosų dūmai. Ten sėdėjo jaunos bevaikės poros — buvę finansų ministerijos tarnautojai ir Lietuvos kariuomenės pareigūnai. Padrąsėjo jie traukinyje. "Čia tik laikinis pasitraukimas. Aš gegužės mėnesį, vyšnioms žydint, ant arklio į Lietuvą parjosiu", išdidžiai šūktelėjo buvęs karininkas. Tiesa, tuo metu jis dėvėjo jojiko drabužius: megztinį, galife kelnes ir aulinius batus. Deja, jis niekuomet į Lietuvą nesugrįžo. Dar ir šiandien vaikšto jis kaip povas po Šiaurės Amerikos žemyną.

Apie 4 v. vakaro pasiekėme Virbalį. Liepė pasiimti bagažus ir eiti muitinėn. Ten rusų muitininkai, prie jų kaikur nedrąsūs lietuviai tikrino vežamą turtą. Atėmė sidabrinius daiktus. paveikslus, kailius.

Tuo tarpu "vatuvkom" apsivilkę, per petį šautuvą persimetę, susitrauke raudonarmiečiai saugojo traukinį. Krito stambios snaigės. Migla ir tamsa apgaubė stotį bei apylinkę. Traukinys pajudėjo ir vėžlio greičiu pradėjo slinkti pasienio link. Vienas vagonas praslinko muitininkų nepatikrintas.

b. Vokietijoje. Lėtai, labai lėtai slinko traukinys pasienin. Kaikur iš tamsos išlisdavo spinksinti elektros šviesa. Traukinio ratai dusliai cypė ir girgždėjo. Vagonuose šviesos nebuvo, vieš patavo tamsa ir visiška tyla. Traukinys sustojo valandėlei, pasigirdo švilpukas, tolimi neaiškūs balsai, ir vėl pajudėjo. Kažkas sušnibždėjo: "Vokiečių įgula perėmė traukinį". Traukinys pradėjo judėti greičiau. Iš tamsos pradėjo veržtis kūginės elektros šviesos. "Dabar tai bent galiu ramiai atsikvėpti", gana garsiai tarė buvęs Kauno savivaldybės skyriaus viršininkas. Traukinys sustojo — jau esame Eitkūnų stotyje, t.y. Vokietijos valstybėje, kuri yra karo stovyje su anglais ir jos sąjungininkais.

Eitkūnų stotyje

Bailiai, lyg ne čia priklausą, viens po kito įslenkame į stotį. Girdisi vokiečių geležinkeliečių balsai. Mažai kas iš mūsų vokiškai supranta. Žmonės nesišneka, žvalgosi aplinkui, visur švara ir tvarka. Tik pašnabždom viens kitam ką nors pasako.

Stoties salė papuošta dideliu Fuehrerio portretu, vėliavos ir girlandos. Salėje stovi ilgi stalai. Prie jų mediniai suolai. Ant stalų lėkštės ir šaukštai. Salės pasienyje keletas kaimiško tipo mergaičių, prijuostes pasirišusių. Jos prašo mus sėsti, deda į lėkštes rūkytas dešreles ir žirnių bei bulvių mišrainę. Staiga į salę įeina senyvo amžiaus vokiečių kariai ir dūdom užgroja vokiečių himną "Deutschland, Deutschland ueber alles". Kažkas iš sėdinčių stojasi. Visi atsistoja. Vienas vyriškis ir dvi moteriškės giedodamos pritaria orkestrui. Po to seka "Die Fahne hoch, die Reihen fest geschlossen". Tai nacių priedas prie himno. Tam priedui pritaria tik viena moteriškė.

Sėdamės ir valgome. Išgirstu tylų tarpusavį mergaičių pašnekesį. "Stebėtis tenka — kokia baili grupė! Visai priešinga tai, kurią turėjome prieš porą valandų. Gal jie pervargę", stebėjosi merginos.

Matyt, prieš mus čia buvo aktyvių vokiečių transportas. Netenka abejoti, kad jie griausmingai t r a u k ė ir "Deutschland, Deutschland ueber alles", ir "Die Fahne hoch". Neapsiėjo turbūt be iškilmingų kalbų ir padėkos Fuehreriui riksmų — "Sieg Heil". Mes gi buvome paprasti bėgliai, jiešką užuovėjos ir globos.

Valgyti davė, kiek kas norėjo. Pabaigai davė baltintos kavos. Tačiau nieks perdaug nevalgė. Juk čia kariaujanti šalis — viskas normuojama.

(Bus daugiau)

PADĖKA

Mirties angelui pašaukus amžinybėn mūsų mylimą vyrą, sūnų ir brolį

a. a. Aleksandrą Petkūną,

reiškiame nuoširdžią padėką: prel. dr. J. Tadarauskui ir kun. L. Januškai už maldas, velionies lankymą ligos metu ir už atlaikytas šv. Mišias; vargonininkui A. Paulioniui už vargonavimą bei giedojimą; karsto nešėjams už paskutinį patarnavimą velioniui; S. Jokūbaičiui už tartą kapinėse žodį. Nuoširdžiai dėkojame visiems už šv. Mišias, gėles ir pareikštas užuojautas, už velionies lankymą laidotuvių namuose ir už gausų dalyvavimą, palydint jį į amžino poilsio vietą — lietuvių kapines. Ačiū p. Dockaitienei ir H. J. Petkūnams už suruoštus po laidotuvių užkandžius.

Nenorėdami ko nors praleisti, neminime pavardžių, bet visoms ir visiems tariame nuoširdų ačiū.

Nuliūdę: **žmona Stefa** Hamiltone,
mama Uršulė ir **sesuo Elena Aukštakalnienė** Toronte,
brolis Juozas su šeima JAV-se

PRANEŠIMAS

Minint a.a. inž. **JULIJONO ŠALKAUSKIO** mirties metines, šv. Mišios velionies intencija bus aukojamos: Toronto Šv. Jono Kr. parapijos šventovėje spalio 26, penktadienį, 8 v. r., ir spalio 27, šeštadienį, 10 v. r.; Brooklyno tėvų pranciškonų vienuolyno koplyčioje — spalio 26 d., 7 v. r.; Floridos Hollywoode Church of Little Flower — spalio 26, 8 v.r. Draugai bei pažįstami prašomi prisiminti velionį maldoje.

Nina Šalkauskienė
Algirdas Šalkauskis

A✝A

Karolinai Vanagienei

okupuotoje Lietuvoje mirus, jos sūnui ALBINUI ir jo šeimai liūdesio valandoje reiškiame gilią užuojautą —

J. Gasparienė **A. V. Motūzas**

Kas naujo 1974 metų televizijoj?

Didelė pažanga vyksta elektronikos srityje. Iš jos žmogus sulaukė neapsakomos naudos: erdvės, sveikatos, ryšių, mokslo priemonių, eismo srity. Žodžiu, elektronika žmogui atnešė netikėtų rezultatų, apie kuriuos jis nė nesapnavo.

Televizijos priimtuvai. Jau gerai yra išbandyta spalvotoji televizija. Viskas paremta tranzistorių, diadų transformerių ir kt. dalių suprastinimu. Mažai kas begamina lempų sistemos priimtuvus. Lempas jau reikia dėti į archyvą. Jos tinka tik seniems priimtuvams. Dabar 1974 m. gamyboj teliko viena vaizdo lempa.

"Zenito" bendrovė visus savo 1974 m. 39 modelius išleido su jėgos sistema, kurioj įrengtas magnetinis voltažo reguliavimas. Kokia nauda iš tos naujovės? Didelė. Su nauju magnetiniu voltažo reguliatorium mažiau ges imtuvas. Voltažas yra paskirstomas į visas dalis žymiai normaliau, ypač vaizdo lempoje. Sistema AC priimtuve taip išdėstoma, kad voltažo išlyginimas reikiamai paliečia visus komponentus. Tuo būdu perdegimai, įkaitimai sumažėja. Tokie priimtuvai yra atsparūs perkūno žaibams, staigiems elektros padidėjimams. Vaizdo lempų amžius, įvedus minimą sistemą, prailgintas net 5 metus. Tai didelis laimėjimas. Yra 30 dalių mažiau. Ši sistema pigiau atsieina bendrovei.

Radijo ir fonografų srityje. Čia vyksta įvairūs suprastinimai. Seniau turėjom pirkti AM, FM radijo priimtuvus atskirai, o dabar viskas sudėta degtukų dydžio dėžutėje. Kiek didesnėj dėžutėj telpa AM, FM ir magnetofonas, kartais fonografas. Nebėra priimtuvų su šiluminėm lempom.

Radijo priimtuvai, fonografai, magnetofonai daromi ne tik su stereo balsų perdavimu, bet ir keliais kanalais. "Zenith" pagamino 4 kanalų fonografo sistemą, kur kiekvienas garsiakalbis gauna tiesiog iš priimtuvo atskirą balsą. Nuostabiai gražu. Nežinia, kaip toliau bus su plokštelėmis, jei plis tokios sistemos—neužteks stereo, reiks 4 taktų. Radijo priimtuvai, kaip ir fonografai, jau perduoda 4 kanalų balsus. **Bal. Brazdžionis**

MOHAWK
FURNITURE LTD.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS
ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI
SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI
ĮVAIRŪS KILIMAI • ŠALDYTUVAI
VALGOMŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.
SIUVAMOS MAŠINOS • RAŠOMOS MAŠINĖLĖS
Nemokamas į namus pristatymas.
KRAUTUVĖS:
Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. OX 9-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Jei ir maži, tai kieti kaip riešutas

Poeto K. Bradūno žodis Kanados Lietuvių Dienoje

Gerbiamosios ir gerbiamieji, jubilėjinės iškilmės dalyviai!

Sklaidydami pasaulio tautų ir valstybių istorijos lapus ir savo gyvomis akimis stebėdami atominės ateities gimimą, kartais imam ir nusigąstam: pasauly kitų tiek daug, o mūs, lietuvių, palyginti, tiek mažai; pasauly kiti tokie dideli, o mes tokie maži. Tačiau ne baimę, o nuostabą ir pasitikėjimą turėtų kelti mums kiekvienam tas mažojo išlikimas tarp didelių, kai istorijos laukuose jau ne vieno didelio terandami vien kapai.

Kada pokario metais labai kultūringam Poznanės lenkui buvo proga pabėgėlių stovykloje, Vokietijoje, susipažinti su lietuviais, pamatyti jų kultūrinę ir visuomeninę veiklą bei organizuotumą, viename pokalbyje jis linksmai prasitaręs: beveik dėkoju Dievui, kad jūs tik trys milijonai, o ne 30 milijonų; kur tada dingtume mes, lenkai, ir kas rikiuotų visą Europą; turbūt, girdi, lenkų ponai žinojo, ką daro, karalaitei Jadvygai išpiršdami vyru ne germaną, prancūzą ar italą, bet lietuvį Jogailą. Kitu atveju latvis vėl pasiskundė: o, kad mūsų Ryga būtų pastatyta ne vokiečių, bet latvių rankomis, kaip jūsų Vilnius pastatytas jūsų kunigaikščių rankomis, mes, latviai, tada nė kiek nedrebėtume dėl savo ateities — mes turėtume į ką atsiremti.

Vilniaus, kaip sostinės, 650 metų jubilėjus šiandien tiek išeivijoje, tiek tėvynėje yra mums tas granito stulpas, į kurį galima remtis. Juk tai mūsų pačių miestas, kuris prieš pusseptinto šimtmečio jau buvo gerai organizuotos, visai rytų ir vakarų Europai puikiai žinomos valstybės sostinė, kai tuo pačiu metu Maskva buvo tik sritinio rusų kunigaikštuko skurdi buveinė. Vilnius — tai miestas, kuriame jau prieš keturis šimtus metų buvo įsteigtas universitetas, kai raudonųjų ir baltųjų carų Maskvoje universitetas atsirado tik kone du šimtus metų vėliau. O ir mūsų laikais gyvosios tautos valia buvo pareikšta ir Vasario 16-tos aktu atkurta valstybė ne kur kitur, o Vilniuje. Net ir šių dienų nelaimėse savimi pasitikinčios tautos gyvybės pulsas taip užtikrintai labiausiai jaučiamas tame pačiame Vilniuje.

Taigi nesijauskime maži, o jei ir maži, tai kieti kaip riešutas. Iš tikro, istorinių bandymų metais gal nekartą geriau būti mažu, bet sveiku ir kietu riešutu, atlaikančiu žiemos speigą, negu dideliu kopūstu, bliūkštančiu nuo pirmųjų šalnų.

Kad riešutinio kietumo dar turime, rodo ir išeivijos gyvastingumas, ir tėvynėje pasilikusiųjų nepalaužtas ryžtas laikytis ir, progai pasitaikius, vėl tarti pasauliui žodį, kad Lietuva laisva.

Kai okupantas sostinės 650 metų proga neleido pastatyti mieste paminklo sostinės kūrėjui karaliui Gediminui, tebūna tokio paminklo vieta kiekvieno mūsų širdis. O mano, kaip rašytojo, pastanga buvo šių jubilėjinių metų eigoj pasikalbėti nors knygoje su pačiu karalium Gediminu. Laikau sau didele garbe pirmą kartą iš tos knygos viešai paskaityti ne kur kitur, o Toronte šios iškilmės proga.

(Svečias paskaitė keturias ištraukas iš naujausios savo knygos "Pokalbiai su karalium". Apie 100 egz. jos buvo išparduota čia pat salėje. **Red.**).

Poetas K. Bradūnas kalba Kanados Lietuvių Dienoje Toronte
Nuotr S. Dabkaus

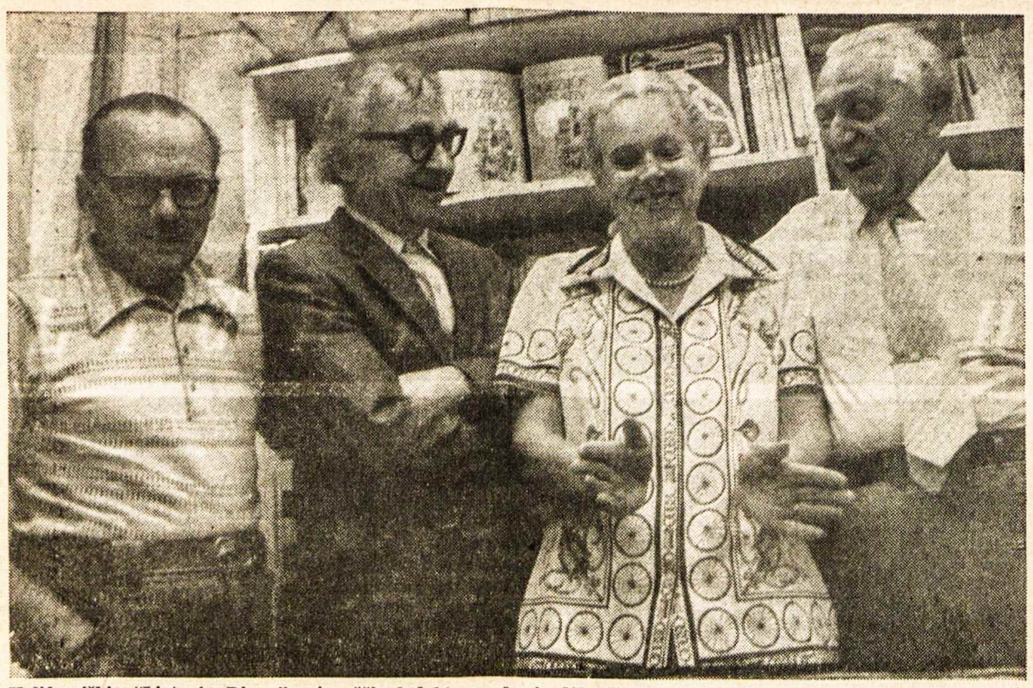

Kaliforniškio "Lietuvių Dienų" mėnraščio kolektyvas, kurio dėka šis gausiai iliustruotas periodinis leidinys lanko skaitytojus ne tik Kalifornijoj, bet ir visame laisvajame pasaulyje. Iš kairės: G. Rukšėnas — administratorius, poetas Bern. Brazdžionis, buvęs "LD" redaktorius, D. Mackialienė — dabartinė redaktorė, A. F. Skirius — leidėjas. Trūksta artimų bendradarbių: Pr. Gasparonio, V. Prižginto, A. Miluko ir V. Skiriaus **Nuotr. A. D.**

Jaunimas, tėvai ir visuomenė

Č. SENKEVIČIUS

Pasibaigus vasaros atostogoms ir artėjant žiemai, organizacijos sukruto pradėti vadinamą žiemos sezono veiklą. Vienos sparčiau, kitos lėčiau susirikiuoja keleto mėnesių reguliariam darbui. Veiklos pradžia dažnai būna surišta su trumpomis iškilmėmis ar pamaldomis, tuo pabrėžiant organizacijos darbo svarbą ir atsiremiant į pastovią, niekad nesikeičiančią absoliučią vertybę — Kūrėją. Ši praktika ypač tinka ideologinėms jaunimo organizacijoms, kurių turime dvi — skautus ir ateitininkus. Kas jie ir kuo jie skiriasi nuo kitų sambūrių, vienetų ar klubų, kaip tik šiandien visokių veiklų pradžioje ir derėtų prisiminti.

Ideologinės organizacijos

Ideologinės organizacijos yra tos, kurios rūpinasi daugiau ar mažiau jauno žmogaus ugdymu, saviaukla, tuo padėdamos šeimoms, mokykloms, bažnyčioms. Savitu metodu kiekviena iš jų papildo šeimos ar mokyklos darbą, dažnu atveju netgi tie papildai būna tokie ryškūs ir veiksmingi, kad kaikam tampa pagrindiniais viso ugdymo ramsčiais. Todėl tėvai kartais net perdėtai pažiūri į vieną ar kitą tokią organizaciją kaip į vieninteli būdą padaryti savo vaikus gerais žmonėmis ir dar geresniais lietuviais. Kaip ten bebūtų, dauguma sutaria, kad ideologinėse organizacijose išaugęs ir subrendęs jaunuolis gali būti naudingesnis ir geresnis savos bendruomenės narys ir gyvenamojo krašto pilietis. Jaunuolio būdo susiformavimas šalia visų kitų išmoktų, patirtų ir įgytų dalykų ar gėrybių toli gražu nėra paskutinėje vietoje. Visuomet pasauliui rūpės daugiau **ne tai, ką žmogus turi, bet tai, koks jis yra.**

Tėvų laikysena

Šitai rūpi ir rūpės visuomet tėvui ar mamai, kurie jau bent kiek savo vaikų ateitimi rūpinasi. Kas į ideologinę organizaciją vaiką įrašo vien tam, kad jį ten kas nors vakarais ar šeštadieniais užimtų, kad vasaromis galėtų kokioje stovykloje palikti, o patys tuo tarpu važiuoti kur nors be vaikų "trukdymo", kas galvoja, kad organizacijos turi "nertis iš kailio" besistengdamos įtikti savo vaikus atiduodantiems tėvams, — tas klysta. Ir tokiais nesusipratimais betkurios organizacijos veikla labai pančiojama. Papildantieji vaikų auklėjimą turi teisės tikėtis bent jau aktyvesnio, sutartinio ir bendro rūpesčio su tais, kurie siunčia jiems auklėtinius. Dabar labai dažnais atvejais sunku sušaukti gausesnį tėvų susirinkimą, nelengva sudaryti tėvų komitetus, nekalbant jau apie kitokio pobūdžio pareigas, kaip talkas stovyklavietėms ar stovyklų virtuvėms, pagalbą didesniems renginiams ar pan. Yra išimčių, kurios viską ir veža. O reikėtų platesnio visų įsijungimo, ne egoistiško supratimo pareigų, kurios atsiranda, savo vaikus auklėjant lietuviais ir gerais žmonėmis.

Vaikui reikia savos bendruomenės

Turint galvoje ansamblius, chorus, vienetus ir grupes, pasirinkimas, kur savo vaikus leisti, nėra jau toks mažas. Bet stebint veidus ir vardus, tenka pasakyti, kad pasidalinimas labai menkas, arba jo ir visai nėra — visur tie patys veidai, tie, kurie visur spėja, tie, kurie užimti su kaupu. O kur gi kiti? Šitaip visur ir visada klausiame jau nepirmą kartą. Ir atsakyme pakaltinimo šešėlis paliečia tėvus. Juk nė vienas vaikas turbūt pats savo inciatyva nesiveržia į lietuvišką bendruomeninį gyvenimą, jeigu jo nepaskatina tėvai. Kur rasi vaiką, kuris pats, tėvų neraginamas, norėtų eiti į lietuvišką mokyklą, į organizacijas, netgi ir į bažnyčią! Nuo tėvų lietuviško aktyvumo priklauso ir jų vaikų lietuviškasis gyvenimas. Vaikų auklėjime, galimas dalykas, tėvai sumaišo vaikams teikiamas gėrybes su jo ugdymo reikalais. Kam gi tad leisti vaiką į kokią ten stovyklą, jeigu jam sudaromos sąlygos atostogų metu meškerioti puikiame ežere, gyventi dar puikesniame vasarnamyje, visko turėti, viskuo naudotis? Kokios vargšytės tada atrodo tų organizacijų stovyklos, palyginus su prabangiais vasarnamiais! Gėrybėse besivartydami, dažnai pamirštame elementarinę taisyklę — **vaikas reikalingas savos bendruomenės nuo pat kūdikystės. Savoji bendruomenė, draugų įsigijimas, suaugimas su viskuo, kas sava, ir yra kertiniai tautinio auklėjimo akmenys.** Jų paneigimas atsiliepia skaudžiais išgyvenimais. Sakoma tada: "stengėmės, viską davėme, ką turėjome, jam ar jai juk nieko netrūko; gyvenimą davėme dešimtį kartų geresnį, negu mes patys tokiame amžiuje turėjome . . . ir nuėjo su svetimais."

Jei vaikas įjungiamas betkaip ir į betkokį lietuvišką judėjimą, jau yra jam didelė nauda brėsti savoj aplinkoj, tėvams gi rami sąžinė, tautinę užduotį išeivijoje atliekant. Visdėlto tas "betkaip" ar "betkokį" su labai mažu pramatymu galėtų būti pakoreguotas ir pakreiptas ideologinių organizacijų naudai.

Neužtenka pramogų

Nenorima šiuo nieko pasakyti prieš sambūrius, kurie suburia daug gražaus jaunimo, kurie daug puikių dalykų išmoko, kurie kultūringai jaunimą užima, kurie išradingo pramogavimo niekada nestokoja, tačiau mums labai ir labai reikia gelmės, kad ir sunkiau pasiekiamos, kad ir netaip viliojančios. Reikia, nes pritrūksime pusiausvyros. O kas po to, nebesunku ispėti. Šių dienų pasaulis, paženklintas staigia mokslo ir technikos pažanga, susitraukė į miniatiūrą. Tom pačiom proporcijom verčiamas trauktis ir žmogus iki visiško susmulkėjimo, tarytum jis tebūtų milžiniškos materijos dalelė, priklausanti tik savai darbovietei, savam miestui arba tik žemei. Vienintelė peršamoji ir viliojanti mintis yra, kaip įstengti pasinaudoti visomis aplink stovinčiomis gėrybėmis. Kas kiek ir ko turi, kas ką planuoja įsigyti, kas kur ketina nukeliauti, kas kiek ir kaip uždirbo — juk tai nejučiomis įslinkusios į mūsų išeivišką gyvenimą temos, kurių prieš dvidešimtmetį neturėjom. Jei apie jas girdėjom, tai iš jų juokėmės.

Idealistinė linkmė

Todėl, šitokioje atmosferoje gyvenant, argi nereikia jaunimą daugiau kreipti idealistine linkme, ar nereikia mėginti atsverti nors kiek tą beidėjinį pasaulį? Sakykime — reikia, ir matome, kad jaunimas ieško. Esame ieškojimo amžiaus liudininkai, kartais su šiurpu ir panieka žvelgiame į kraštutinius ieškotojus, tinginius ir nenuoramas, nenorinčius "augštosios" civilizacijos ir demonstruojančius valkatas, savo išvaizda ir apdaru pasibaisėtinus jaunuolius. Ieškojimas ko nors, kylanti neapykanta materialistiniam pasauliui nebūtinai nepatenkintuosius turi vesti į pozityvią pusę. Taip ir atsiranda tie, apie kuriuos čia ką tik prisiminta. Toks pat ieškojimas, tokia pat pradinė nuotaika gali jaunuolį nuvesti ir pozityvia kryptimi. Kam dar tai rūpi, tų ir būtų pareiga parodyti siektinas viršūnes ar stebuklingas gelmes. Pilkoje, visokiomis gėrybėmis pripildytoje aplinkoje minios požiūrių idealistai atrodo nelaimingi žmonės, nepritampą prie gyvenimo, plaukią prieš srovę juokdariai. Tačiau ką jie apie save besakytų, vargu ar bent kiek derintųsi su minios pažiūra, nes tvirtas nusiteikimas išlikti savuoju "aš" betkur ir betkaip, gali būti jiems didelė vertybė, teikianti nuolatinio pasitenkinimo ir tuo padaranti žmogų laimingą. Visada yra lengviau daryti tai, ką visi daro, prisitaikyti, eiti su dauguma. Tokiam keliui pasirinkti nereikia nei pasiruošimo, nei savęs įtempimo. Tai paprasta ir nesudėtinga — dairykis į šonus ir sek. Jaunimą betgi dažnais atvejais žavi kitoniškumas. Kitoks individas, nauja idėja jam gali atrodyti didesni už visą pasaulį. Ideologinės organizacijos čia ir ateina tam jaunimui į pagalbą. Užuot jį atidavusios principų neturintiems ieškotojams, visai svetimai, nelietuviškai aplinkai, tos organizacijos savo plačia ir gilia ideologine apimtimi gali jam suteikti neribotas galimybes auklėtis, tapti stipriais charakteriais, veržtis ir siekti amžinos vertės idealų, prasikišti pro minią ir tapti jos vadais. Reikia tik idėjinėm organizacijom skirti pakankamai dėmesio, jas išskirti iš kitų, tokiais uždaviniais nepasižyminčių vienetų. Reikia, kad jose pačiose veikimas taptų plačiosios visuomenės sekamas, remiamas, talkinamas ir skatinamas.

Visi sutilptų

Gerai ir vieningai organizuojantis, ideologinėse organizacijose galėtų lengvai sutilpti ir visi kiti sambūriai, vienetai, grupės. Tuo būdu jaunimas turėtų tiesioginį pagrindą ir savo pasirinktai šakai nemažesnes galimybes. Šitokia koncentracija padėtų spręsti daugelį problemų. Rodos, niekam nebūtų nusižengta, jei skautai ar ateitininkai turėtų sporto komandas, dramos mėgėjų būrelius, tautinių šokių grupes, muzikos ansamblius ir kitus jaunimo būrelius. Dabar, visi atskirai veikdami, negali suderinti sueigų laiko, graibstosi vis to paties dar suspėjančio jaunimo, siūlydami daugiau pramogų, asmeninių privilegijų, auklėjamąjį pradą paversdami nieku. Būtina būtų siekti pilnutinio jauno žmogaus ugdymo. Tai gali atlikti tik koncentruotas susiorganizavimas.

NORITE SUSIPAŽINTI SU "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS"? ATSIŲSKITE SAVO ADRESĄ — GAUSITE KELETĄ NUMERIŲ NEMOKAMAI

Įspūdžiai iš kelionės į Lietuvą

Seniai širdį viliojo nuvykti į savo gimtąją brangią šalį Lietuvą, ten, kur gimiau, augau, mokiaus, ten, kur mane motulė pagimdė, užaugino. Beveik jau 30 metų aš po svetimas pastoges tarp kitataučių, dažnai nenuoširdžių žmonių, maišausi. Nors turiu namus ir automobilius, materialiai nieko netrūksta, giminėms į Lietuvą siuntinius siunčiu, tačiau per tiek metų dažnai sapnuoju savo gimtinę.

Po Stalino mirties pradėjau susirašinėti su giminėmis, kurių ketvirtadalis liko: vieni žuvo kare, miške, kiti — Sibire. Nebėra mūsų sodybos — viskas nugriauta, "sukolektyvinta". Brolis, grįžęs iš Sibiro, įsikūrė Vilniuje, o sesuo, buvusi studentė, ištekėjo Kaune už profesijonalo.

Ilgai nedrįsau važiuoti į okupuotą Lietuvą, nes bijojau, kad visos žaizdos atsivers ir pamatysiu rusų vergijos aukas, ašaras. Jau apsilankę Lietuvoje vieni kalba vienaip, kiti kitaip, treti tyli. Kai paklausi ko, atsako: "Nuvažiuok ir pamatysi."

* * *

Nutarta, padaryta — važiuoju savo brangion tėvų žemėn Lietuvon. Liepos mėnesį nuvykau į Montrealį su 40 svarų įvairiausių dovanų. Kiekvieno daikto galima paimti naujo ar vartoto po 3 gabalus. Taipgi galima vežtis savo reikalams po 3 pamainas drabužių. Lėktuve užkalbino rusiškai stambios uniformuotos moterys. Nesimatė lėktuve to įprasto gražaus įrengimo. Suėjo visa ekskursija — lietuvių, daug rusiškai, vokiškai ir kitaip kalbančių keleivių. Subraškėjo "Iljušinas", šiurpas nukrėtė — pagalvojau, kad per Atlantą tokia "dėžė" neperskris . . . Gerai, kad apsidraudžiau $100,000 — bent mano šeima gaus gerą palikimą . . .

Laimingai nusileidom Paryžiuje. Ten pasikeitė tarnyba. Tos patarnautojos — storos, didelės pradėjo rėkti, kam rūkome. Esą užrašyta "nekurit"! Pasiaiškinom, kad rusiškai nesuprantam, esame "litovcai".

* * *

Vilniuje visi Kanados lietuviai apsistojome tame pačiame viešbutyje. Atvyko giminės, draugai pasimatyti. Ėjome valgyti apačion į restoraną. Mes, "amerikonai", gavome gerą valgį. Mano brolis irgi atėjo, bet jam neleido sėstis prie vieno stalo su mumis ir nedavė to gero maisto, skirto turistams. Aš užmokėjau ir už jį, bet jo maistas buvo tikrai menkas — kažkokie mėsgaliai, košė.

Vilniuje galėjome būti tik 5 dienas. Dvi dienas buvo giminės atvykę. Mano kambaryje gerai pasivaišinome. Mano buvo degtinė, o jų maistas — kumpiai, lašiniai, sūriai iš kaimo. Visi išsibučiavom, išsiverkėm. Išdalinau dovanas. Prie durų vis stovėjo sargas, tai jam irgi suverčiau porą stiklų vodkos. Visus 40 svarų išdalinau ir dar pritrūkau. Tai teko nueiti į dolerinę krautuvę, kur nupirkau skalbiamąją mašiną, akordeoną ir kt. Už rublius to negalima nusipirkti — reikia laukti ilgoje eilėje.

Restorane užsakėme vieną patiekalą. Po pusės valandos atėjo padavėja ir pasakė, kad nėra, jau išsibaigė. Kitą patiekalą užsakėm. Po 15 min. pranešė "jau nėra". Tai supykom, vodkos išgėrėm ir ėjom jieškoti kitur.

* * *

Du kartu buvau Kaune. Vieną kartą pažįstamas nuvežė į Kauną. Tarp Kauno ir Vilniaus yra "bačkų" stotis, restoranas. Ten galima gauti gero alaus, bet valgyti neįmanoma, nes reikia laukti 1-2 val. Pažįstami "iškombinuoja" greičiau.

Kaunas atrodo apšepęs. Laisvės Alėjoje medžiai labai išsikeroję, "Metropolis" tebėra, bet neremontuotas. Gatvėse pilna automobilių.

Žmonės gražiau apsirengę kaip Vilniuje. Girdisi visur lietuvių kalba. Tačiau įstaigose, prekyboje knygos jau vedamos ir rusiškai. Prie krautuvių ir čia eilės. Nuvykau pas gimines po pietų. Buvo susirinkę keliolika mano pažįstamų. Valgis buvo sukombinuotas iš po "stalų". Gavo porą vištų, daržovių, bulvių, duonos, o "vodkos" kiek nori.

Kai tarp 12 draugų netikėtai pasimaišė ir vienas buvęs klasės draugas, dabar didelis komunistas, augštas pareigūnas, visi nutilo, nustojo klausinėti, kalbėti. Jis nebuvo kviestas, bet iš kitų sužinojo. Visus apdalinau dovanėlėmis. Daug kas netikėjo, kad aš, fabriko darbininkas, taip pasiturinčiai Kanadoje gyvenu. Pasivaišine, vakare turėjom grįžti į Vilniaus viešbutį nakvoti.

* * *

Ketvirtą dieną gavau žinią, kad Kaune mirė vėžiu buvęs klasės draugas. Paėmiau valdišką taksi. Tas užgiedojo 90 dol. Išvykau vėl į Kauną. Velionis pašarvotas savo bute. Pilna gėliu. žmoniu. Bažnytines apeigas atliko slaptai pro virtuvės duris atvykęs kunigas, civiliai apsirengęs, nuskurusia eilute. Popieriniame krepšy atsinešė stulą, švento vandens ir kryželi. Kol buvo daug žmoniu, jis laukė virtuvėje. Mat tarp lankytojų

(Nukelta į 6-tą psl.)

LITUANISTINIAI KURSAI UŽJŪRYJE

AL. GIMANTAS

Tik kiek daugiau kaip prieš pusmetį teko prabilti spaudoje šia tema, o dabar ir vėl reikia tą pačią mintį kartoti. Kodėl? Ar nepakanka įvairių kitų lietuviškojo gyvenimo temų ir įvykių?

Problemai aktualėjant ir, svarbiausia, skaitytojams pakartotinai pageidaujant, ryžtuosi vėl klabinti, kad kuo daugiau mūsų jaunimo susidomėtų lituanistinių žinių papildymu ir pagilinimu. Siūlau rengti šešių savaičių ar panašaus ilgumo vasarinius kursus Vokietijoje, Vasario 16 gimnazijoje. Ten juk turimos pakankamai geros patalpos, prityręs mokamasis ir ūkinis - administracinis personalas. Tad kodėl vasaros metu nepasinaudoti atostogų metu tuščiomis klasėmis ir bendrabučiu?

Gali kilti klausimas, kodėl visa tai rengti ne Š. Amerikoj, o užjūry? Svarbiausia — sudominti ir patraukti jaunimą. Čia turime nuolatinių ir neblogai tvarkomų (dažniausiai dviejų savaičių) skautų ir ateitininkų stovyklų. Jos atlieka labai reikšmingą vaidmenį, bet nėra tinkamos bent kiek rimtesniam lituanistinio švietimo darbui. Be to, Kanada ar Jungtinės Valstybės daugeliui jau pakankamai matytos, pažintos ir dėlto "neįdomios". Lėšų atžvilgiu, esant dabartinėm kainom, vargu ar būtų sutaupyta šešių savaičių kursus rengiant šiame kontinente. Tuo tarpu Vokietijoje organizuojant visą tą darbą, dar liktų eilė savaitgalių ar net ir daugiau (pradžioje ar pabaigoje mokymosi) pažinti Vokietijai ar bent daliai Europos.

Vasario 16 gimnazijai, turinčiai finansinių sunkumų, būtų irgi pravartu susilaukti užjūrio svečių, kurie juk už viską mokėtų nustatytą kainą. Turint reikiamą skaičių suinteresuotų, tikrai nebūtų sunku iš Toronto ar Čikagos užsakyti specialų lėktuvą. Skridimo kaina tuo būdu būtų daugeliui prieinama.

Jaunimas, atrodo, tokia europine išvyka domėtųsi ir tėveliams vargu ar reikėtų ypatingų pastangų paveikti savąjį atžalyną šešių savaičių išvykai.

Iki kitų metų vasaros laiko yra pakankamai — organizavimui, susirašinėjimui, programos sustatymui, registracijai bei visai kitai informacijai. Susidomėjimas yra, nuotaikos palankios, tad ko dar reikėtų? Ryžto ir darbo iš mūsų švietimo institucijų, kurios jau metų metais stengiasi, kad kuo daugiau jaunimo (ir jų tėvelių) susidomėtų lituanistiniu švietimu bei jo svarba mūsų jaunimui.

Praėjusią vasarą lituanistiniai kursai buvo surengti Vilniaus universitete. Išeivijos reakcija į juos buvo nevienoda. Dalyvavo beveik pora dešimčių jaunuolių. Kandidatų būta daugiau, tačiau nevisi buvo priimti. Kaip ten bebūtų, nevisiems tėvams tokio pobūdžio kursai sovietinamoje Lietuvoje yra priimtini. Opozicijos dėl lituanistinio pasitobulinimo Vasario 16 gimnazijoje tik jau nebūtų. Lietuviška aplinka, privati atmosfera, bent ribota izoliacija sudaro tinkamas sąlygas rimtam darbui. Jei ir sekančią vasarą toje plotmėje nieko neparuošime, nesistebėkim, jei Vilniaus link pasuks dar didesnis skaičius jaunimo nei praėjusią vasarą, teisinsime juos ar kaltinsime?

Už Lietuvą kovojo, Kanadoje mirė

1973 m. rugpjūčio 29 d. Belleville, Ont., mirė taurus Lietuvos patriotas, savanoris-kūrėjas **Juozas Zalatorius,** kilęs iš Panevėžio apskrities. Buvo vienas tų pirmųjų Lietuvos patriotų, kurie įstojo į besikuriančią miliciją 1918 m. Panevėžio mieste. Jo žygis buvo pavyzdys neapsisprendusiems jaunuoliams. Vienintelis jo troškimas buvo — apsaugoti vietinius gyventojus nuo tuo laiku siaučiančių banditų ir padėti Lietuvai atgauti nepriklausomybę. Po trumpo apmokymo a. a. Juozas su šešiais draugais vado buvo pasiųsti į vokiečių apleistą žandarmeriją (Ramygalos valsč., Barklainių žandarmerijos stovykla). Toje stovykloje teko jo grupei daug žygių atlikti prieš susidariusias banditų gaujas.

Tuo laiku daug didesnis priešas bandė užgrobti Lietuvą. Panevėžio miestas buvo nusiaubtas išbadėjusių bolševikų. Tada a. a. Juozas pamatė, kad reikia didesnės jėgos. Surinkęs likusius milicijos narius, stojo į besikuriančią Lietuvos kariuomenę. Dalyvavo įvairiose kovose. Už narsumą buvo apdovanotas Vyčio kryžiumi.

A. a. Juozo kova už Lietuvos laisvę nesibaigė su pergale. Daug dirbo pokariniu laiku eidamas įvairias atsakingas pareigas. II D. karui užėjus, kaip ir daugelis tautiečių, pasitraukė į vakarus. 1948 m. persikėlė su šeima į Kanadą. Nors sunkios buvo pirmosios dienos, bet a.a. Juozas nenustojo vilties. Darbo nebijojo, po fabrike atidirbtų valandų nesėdėjo sunėręs rankas. Metai po metų darė gražią pažangą. Pats ir šeima buvo aprūpinti — beliko atsipūsti po sunkaus darbo, pasidžiaugti savo darbo vaisiais. Deja, praeities kovų iškamuotas, pradėjo, kaip tas ąžuolas užėjus audroms, drebėti — jo sveikata pablogėjo ir išėjo pensijon. Būdamas spaudos mėgėjas, visada sekė kas dedasi pasaulyje, kaip gvildenasi Lietuvos laisvės reikalai. Taip pat rašydavo straipsnius lietuvių išeivijos spaudoje — "Karyje" ir "Tėviškės Žiburiuose".

Labai apgailestaudavo, kad negalės grįžti savo laisvon Tėvynėn. Taip ir įvyko. Jo troškimas neišsipildė — pabaigė šios žemės kelionę Kanadoje, eidamas septyniasdešimt trečiuosius metus. Palaidotas Šv. Jono Kr. lietuvių kapinėse, Mississauga, Ontario. Velionis paliko žmoną Marcelę ir dukrą Danguolę.

Tebūnie lengva Kanados žemelė šauniam mūsų Lietuvos savanoriui-kūrėjui ir Vyčio kryžiaus kavalieriui! **A. F.**

A. a. kūrėjas - savanoris Juozas Zalatorius, "TŽ" skaitytojas ir bendradarbis, miręs Belleville, Ont.

PRIE KŪRĖJO-SAVANORIO KAPO

Tu ilgėjaisi laisvos Tėvynės,
Tau svetima žemė buvo nerami.
Ilgėjaisi Tu Tėvynės tolių,
Kur saulė sviečia skaisti.

Tu atidavei savo jėgas Tėvynei
Ir narsiai koveisi dėl jos garbės.
Erškėčių angelas vainiką nupynė,
Kad stovėtum ant Gedimino pilies.

Tave pridengė svetima žemė,
Ir aukso mėnulis nusleido ant tavo širdies,
Kad Tu mėlyna žvaigžde žibėtum
Nuo Gintaro Šalies!

V. Dumbliauskas

ČESNAKAS — geras vaistas

Česnakas (garlic) yra natūralus kraują valantis vaistas — padeda jam laisviau tekėti, apsaugoja nuo nešvarumų, nuo puvimo bakterijų bei jas sunaikina. "ADAMS GARLIC PEARLES" turi savyje reikalingos česnako alyvos, kuri medicinoje jau seniai vartojama. Per ištisus šimtmečius milijonai žmonių vartojo česnaką kaip vaistą, tikėdami jo gydomąja bei stiprinamąja galia. Stenkis būti stiprus ir sveikas. Dar šiandien nusipirk "ADAMS GARLIC PEARLES" dėžutę vaistinėje. Jausies geriau, stipriau ir mažiau slogų turėsi. Šios česnako kapsulės neturi nei kvapo, nei skonio.

Toronto s. Stepo Kairio muzikinio vieneto nariai su muzikais — Ona ir Alfonsu Mikulskiais, kurie vieną savaitgalį mokė juos kankliuoti. Jaunieji kanklininkai padarė gražią pažangą **Nuotr. S. Dabkaus**

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

ORDINAI IR MEDALIAI

Maskvinio augščiausiojo sovieto prezidiumo pirm. N. Podgornas ir sekr. M. Georgadzė okupuotos Lietuvos gyvulininkystės pirmūnams už pieną ir mėsą atsilygino Lenino, Spalio revoliucijos, Darbo raudonosios vėliavos ir "Garbės ženklo" ordinais. Apdovanotų šėrėjų ir melžėjų sąrašas, surinktas smulkiu petitu ir paskelbtas net keturiose "Tiesos" laidose, lengvai galėtų užpildyti įprastinį šio dienraščio 4 puslapių numerį. Sąrašo pabaigoje dar pridedama pastaba, kad 826 gyvulininkystės pirmūnai yra gavę menkesnės vertės medalius "Už darbo šaunumą" ir "Už pasižymėjimą darbe". Jų sąrašą paskelbė rajoniniai laikraščiai. Atskiro pagarbinimo su nuotraukomis susilaukė Biržų rajono "Pergalės" kolchozo melžėja Valerija Ajauskaitė ir Jonavos rajono Kulvos kolchozo melžėja Stasė Kuodienė, primelžusios daugiausia pieno. Joms įteikti Lenino ordinai, "Pjautuvo ir kūjo" aukso medaliai ir netgi suteiktas "socialistinio darbo didvyrių" vardas. Apdovanojimo tikslą atskleidžia "Tiesos" 229 nr. vedamasis: "Netrukus darbščiausiems mūsų kolūkio kaimo žmonėms bus įteikti garbingi vyriausybiniai apdovanojimai. Ant jų krūtinių sužėrės ordinai, medaliai, jiems spausime rankas ir linkėsime toliau taip pat vaisingai darbuotis gimtojo kolūkio, visos šalies labui. Be abejo, tie, kurių triūsas taip aukštai įvertintas, pasistengs partijai ir vyriausybei atsidėkoti nuoširdžiu darbu..." Taigi, už skardeles iš Maskvos teks atsilyginti pienu ir mėsa "visa šalimi' vadinamai Sovietų Sąjungai.

BULVĖS IR DARŽOVĖS

"Tiesos" korespondentas S. Blėda rugsėjo 29 d. paskelbė aliarmuojantį pranešimą iš Šiaulių: "Sena pasakėlė, kaip besimaudantis vandenyje nuo troškulio mirė, jau nebekelia šypsenos. Bet pasirodo, kad gyvenime panašių pavyzdžių yra ir daugiau. Rodos, rudenį, o ypač per bulviakasį, visų daržovių parduotuvių lentynos turi būti perkrautos bulvėmis ir kitomis sodų bei daržų gėrybėmis. O štai šiauliečiai bulvių gali nusipirkti tik retkarčiais. Vos ne deficitine preke tampa ir burokėliai, kopūstai, raugintos daržovės. Kapsuko gatvėje įsikūrusioje daržovių parduotuvėje kopūstais paskutinį kartą prekiauta rugsėjo 23 d., burokėliais — dar seniau. Vakar rytą mes paskambinome į visas miesto daržovių parduotuves — nė vienoje iš jų nebuvo bulvių, kasdien vartojamų daržovių..." Daržovių bazės direktoriaus pavaduotoja U. Braslauskienė teisinosi: "Miestui bulves tiesiog į parduotuves pristato tik Gruzdžių technikumo mokomasis ūkis. Atveža 3 tonas, kitądien — nieko. O reguliariai vežti daržoves iš bazės sandėlių stokojame transporto..." Atrodo, krautuvėms teks įsigyti savo sunkvežimius, jeigu jų ligi šiol nesugebėjo įsigyti daržovių bazės biurokratai. Jiems, žinoma, nei daržovių, nei bulvių netrūksta — parsineša grįždami namo iš darbo...

MOKSLINIS ŽARGONAS

Aleksandras Žirgulys "Literatūros ir Meno" 37 nr. pažeria karčių priekaištų medikų vartojamai lietuvių kalbai: "Viename žurnale teko skaityti tokią antraštę: "Leukocitų osmozinio rezistentiškumo ir fagocitinio aktyvumo bei jų glikogeno kiekio kitimai cistostazinės kilmės leukopemijų atvejais". Pasiektas dvigubas rekordas, sportininkų terminu tariant: antraštės ilgumo ir tarptautinių žodžių vartojimo. Nepasakysime, kad abu tie rekordai būtų džiuginantys. Nei čia antraštė gera, kai ji tokia išsipūtusi ir panaši į turinio santrauką, nei tarptautinių žodžių kiekis priimtinas. Tik paskaičiuokime: 15 žodžių, o iš jų 8 tarptautiniai; iš 7 lietuviškų 2 ryšiniai (jungtukai), 1 dar gali būti nubrauktas (cistostazinės kilmės leukopemijų — cistostazinių leukopemijų). Kas gi čia — mokslinė kalba ar mokslinis žargonas? Medikų kalba daugiau negu kuri kita yra tarptautiška. Bet seniau su per dideliu tarptautiškumu žymūs mūsų medikai pusėtinai rungėsi. Kas nežino garsaus akių ligų specialisto profesoriaus Petro Avižonio pastangų? Jis ne tik su Jonu Jablonskiu "Lietuvišką gramatikėlę" rašė, bet ir visą gyvenimą rinko medžiagą iš liaudies kalbos lietuviškai medicinos terminijai. Jo ir kitų darbo vaisiai atsispindi akademinio "Lietuvių kalbos žodyno" kartotekoje ir jau išleistuose tomuose. Gyvai savo specialybės kalba, jos lietuviškumu domėjosi akademikas Vl. Lašas. Senosios medikų kartos pavyzdys ir dabar patraukia. Turime Vilniuje ir Kaune žmonių, kurie sielojasi medikų kalbos negerovėmis ir stengiasi, kad ji gerėtų. Tačiau jų pastangos tėra tik lašelis jūroje..." Kalbininkas A. Žirgulys taipgi nusiskundžia, kad ligšiol nebuvo susilaukta medicinos terminijos žodyno, nors kitų šakų tokie žodynai jau seniai paruošti ir parūpinti. Pasak A. Žirgulio, tarptautinių terminų ir žodžių nepatartina mechaniškai perkelti į lietuvių kalbą ir leisti jiems ją dominuoti. Bent dalį jų turi pakeisti jau turimi ar susidaryti savo žodžiai.

LIETUVOS MIŠKAI

Miško darbuotojų dienos proga "Tiesa" 218 nr. paskelbė B. Bučelio pasikalbėjimą su okupuotos Lietuvos miškų ūkio ir miško pramonės ministeriu A. Matulioniu. Pastarojo teigimu, pokaryje miškuose buvo 157.000 ha neapželdintų kirtimviečių, aikščių ir degimviečių. Šiam plotui atsodinti prireikė 15 metų. Nuo 1961 m. miškai kertami tik pagal moksliškai pagrįstas normas, kasmet nusausinama po 10.000 ha šlapių miškų, imamos vartoti mineralinės trąšos. Beveik dvigubai padidėję brandūs medynai sudaro apie 10% viso miškų ploto. Savavališkų kirtimų problema esanti išspręsta — vienoje eiguvoje per metus tokiu būdu pavagiama apie vieną kietmetrį. Didžiausią problemą sudaro gaisrai, nes jų skaičius kasmet didėja kartu su poilsiautojų ir turistų skaičiumi. Vien tik Vilniaus apylinkėse šiemet buvo apie 50 gaisrų, išdegė 17 ha miško. Daugelio gaisrų kaltininkai yra mokiniai. Liūdniausi reikalai yra su ąžuolynais: "1937 m. ąžuolynai tesudarė 1,3%, o 1945 m. — jau tik 0,8% viso miškų ploto. Susirūpinta buvo ne juokais. Išskyrėme specialias augimvietes, pradėjome daugiau veisti ąžuolo želdinių. 1952 m. ąžuoliukus pasodinome 2.000 hektarų plote, po to dar visą penkmetį sodinome po 2.000 — 2.500 hektarų. Globojame ąžuoliukus ir ugdomaisiais kirtimais. O ąžuolynų praktiškai mažai tepadidėjo, jie teužima 23.000 hektarų, arba vos 1,2% viso miškų ploto. Kodėl? Kiškiai bei stirnos yra jaunų, o briedžiai — ir paaugusių ąžuoliukų priešai..." Pokaryje buvo užveisti maumedžiai. Jeigu 1948 m. maumedynų turėta tik 26 ha, tai dabar jų turima jau 600 ha. Sparčiai augantis maumedis duoda daug medienos, tačiau didesniems maumedynų plotams trūksta tinkamos sėklos. Iš šiaurinių rajonų atvežtoji nepateisina įdėtų vilčių, o savų maumedynų sėklos ištekliai vis tar labai negausūs. Pagrindinį dėmesį miškininkai skiria vietinių rūšių selekcijai — pušiai, eglei, beržui, drebulei ir juodalksniui.

KAVINĖ VAIKAMS

Vilniaus valgyklų trestas pastatė ir įrengė kavinę vaikams Lenino prospekto apleistame sodelyje, kuris jau beveik buvo tapęs sąvartynu. Mažuosius kavinėn kviečia katinas Smaližius neoninėje reklamoje. Kavinę sudaro 40 vietų turintis paviljonas ir 260 lankytojų talpinantis sodelis su žaidimų aikštele, tryškančiu fontanėliu, jazminų, alyvų, akacijų krūmais, žilvičiais, obelimis, staleliais po spalvotais skėčiais. Paviljono vidus dekoruotas žuvytėmis, medūzomis, banginiais. Padavėjos vežimėliuose vežioja ledus, vaisių sultis, gaivinančius gėrimus, šokoladą, saldainius ir pyragaičius. J. Šinkūnaitė, "Tiesos" 205 nr. aprašiusi šią mažųjų karalystę, prideda liūdną pastabą, kad kavinės pilnu pajėgumu bus galima naudotis tik vėlyvą pavasarį, vasarą ir ankstyvą rudenį.

LIETUVOS GULBĖS

A. Šutriko "Valstiečių Laikraštyje" pateiktais duomenimis, Lietuvos vandenyse praėjusią vasarą buvo pastebėtos 589 gulbės. Iš 162 perėjusių porų susilaukta 671 jauniklio, gulbių bendrą skaičių pakėlusio iki 1.260. Tuo tarpu 1955 m. gulbių Lietuvoje buvo tik 46. Dabar jos yra įsikūrusios net 27 rajonų vandenyse, bet labiausiai yra pamėgusios pietinę Lietuvą. Čia jų yra Lazdijų rajono Metelių, Dusios, Veisiejo, Zapsio ežeruose, Kapsuku paverstos Marijampolės rajono Žaltyčio, Amalvo, Orijos ežeruose. Gulbių sostinė vis dar laikytinas Žuvinto draustinis, kuriame perėjo 33 poros ir buvo kažkodėl lizdų nesusisukusios 125 gulbės. Yra ir prijaukintų gulbių Šakių miesto viduryje esančiame ežerėlyje, Joniškio rajono žemdirbių tvenkiniuose.

V. Kst.

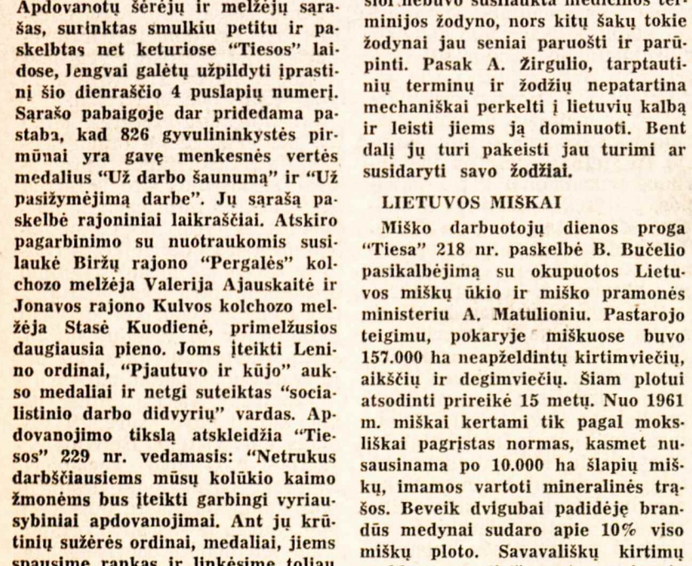

Lietuvių Katalikų Bendruomenės choras Sao Paulo mieste, Brazilijoj. Viduryje — dirigentas V. Tatarūnas ir prel. P. Ragažinskas

Hamiltono tautinių šokių grupė "Gyvataras" šoka Sadutę. Ji dalyvaus meninėje programoje labdaros vakaro, kurį rengia KLB Šalpos Fondo skyrius Hamiltone š. m. spalio 27, šeštadienį, Jaunimo Centro salėje

KLB Šalpos Fondo Hamiltono skyrius maloniai kviečia visus Hamiltono ir apylinkių lietuvius gausiai dalyvauti

VAJAUS UŽBAIGIMO **BALIUJE**

spalio 27, šeštadienį, Jaunimo Centre, 58 Dundurn St. N.

PROGRAMOJE:

- Abiturientų pagerbimas
- Tautinių šokių grupė "Gyvataras", vad. p. G. Breichmanienės
- Aušros Vartų parapijos choras, vad. muziko A. Paulionio
- Loterija
- Turtingas bufetas, įvairūs gėrimai
- Šokiams gros puikus orkestras, vad. J. Vaičiaus

Pradžia 7.30 valandą vakaro

Įėjimas — $2.50, studentams — $1.50

KLB Šalpos Fondo Hamiltono skyrius

HAMILTON ONT

APYLINKĖS VALDYBOS pirm. L. Skripkutė gavo iš min. J. Munro padėkos telegramą už suruoštą lietuvių vakarą su vaišėmis daugiakultūriame centre. Telegramoje pabrėžiamas lietuvių įnašas Hamiltono miesto ir visos Kanados gyveniman. Taip pat ji gavo visą eilę padėkos laiškų iš kitataučių, įvertinančių lietuvių pastangas ir suruoštą vakarienę. Be to, vietos laikraščiai atspausdino plačius reportažus apie lietuvių vakarienę ir visą eilę nuotraukų. Tiek dėmesio iš vietinės spaudos lietuviai susilaukė bene pirmą kartą. **R.**

ŠALPOS FONDO vajaus užbaigimo baliaus paruošiamieji darbai vyksta sklandžiai. Komitetas posėdžiauja, planuoja, kad šis balius praeitų gražioje lietuviškoje nuotaikoje. Komitetas tikisi, kad hamiltoniečiai ir apylinkių lietuviai šį jų darbą parems savo gausiu dalyvavimu. Programa bus įvairi ir įdomi. Matysime jaunimą šokant tautinius šokius, girdėsime parapijos chorą dainuojant lietuvišką dainą. Taip pat įvyks abiturientų pristatymas. Visi baigusieji 12 gimnazijos klasę kviečiami registruotis pas komiteto vicepirm. K. Norkų tel. 383-6597. Laimei išmėginti bus turtinga loterija, kurią organizuoja komiteto iždininkas Br. Grajauskas. Jau gauta vertingų laimikių. Laimės staliukus aukojo Sakas Parcel Service, ved. p. E. Sakienės, T. E. Apanavičiai ir H. J. Kšivickiai. Aukotojams nuoširdi padėka. Šokiams gros puikus lietuviškas orkestras, vad. J. Vaičiaus. Tad visi skirkime spalio 27, šeštadienio, vakarą šalpai.

MERGAIČIŲ CHORO "AIDAS" tėvų susirinkimas įvyks spalio 28, sekmadienį, 4 v.p.p., par. salėje. Kviečiami visi tėvai dalyvauti. **J. P.**

SKAUTŲ-ČIŲ VEIKLA oficialiai prasidėjo rugsėjo 30 d. Skautai-ės su vėliavomis dalyvavo 11 v. Mišiose, po kurių sekė iškilminga sueiga parapijos salėje. Sueigos metu buvo apdovanoti nusipelnę organizacijos nariai, paskirstytos įvairios pareigos. Žodį tarė mons. J. Tadarauskas. Jis pastebėjo, kad mūsų brolių skaičius daug mažesnis, negu sesių, ir paragino kiekvieną dalyvį įtraukti nors po vieną narį į skautų eiles. Tad kviečiame visą jaunimą registruotis į skautus-es. Norintieji daugiau informacijų gali paskambinti sesei I. Zubienei 545-4933 arba broliui A. Tumaičiui 627-3308.

Hamiltono skautai-ės

"AUKURO" išvyka rugsėjo 29-30 d.d. su V. Alanto komedija "Šiapus uždangos" Filadelfijoj ir Newarke praėjo su dideliu pasisekimu. Prisirinko žiūrovų dvigubai daugiau, negu buvo numatyta. Amerikos lietuvių priėmimas aukuriečių ir įvertinimas režisorės E. Kudabienės darbo buvo be galo didelis. Visokeriopas patarnavimas, nuoširdumas ir vaišingumas Filadelfijos ir Newarko lietuvių yra žodžiais neišreiškiamas džiaugsmas. Už tokius nuoširdžius priėmimus "Aukuras" yra dėkingas Filadelfijos tautininkų pirmininkui V. Matoniui ir Newarko bendruomenės pirmininkui p. Vaitiekūnui bei visiems tų kolonijų lietuviams.

Sekantieji "Aukuro" spektakliai bei išvykos: Detroite — lapkričio 3 d. su V. Alanto komedija "Šiapus uždangos"; lapkričio 12 d. Toronto St. Lawrence Art Centre su J. Marcinkevičiaus "Mindaugu" anglų kalba; gruodžio 8-9 d.d. Klevelande su V. Alanto komedija "Šiapus uždangos" ir H. Andersono vaikų pasaka "Sniego karalienė". Į šį vaidinimą įsijungė daug naujų ir jaunų artistų, net nuo 4 m. amžiaus. Pasakos premjera įvyks Hamiltone gruodžio 2 d. Scott Park gimnazijos salėje.

Režisorės E. Dauguvietytės-Kudabienės plataus repertuaro ir nenuilstamo darbo dėka federacinė Kanados valdžia "Aukurui" paskyrė paramą $3.400." Skirdamas šią paramą ministeris dr. St. Haidasz savo laiške sveikina aktorę-režisorę E. Kudabienę ir visus "Aukuro" narius bei linki sėkmės ateities planuose. Tai pasididžiavimas visiems Hamiltono lietuviams. Ši valdžios skirta parama žymiai palengvins "Aukuro" gastrolių išlaidas Kanados ribose. Sekančių metų išvykos dar nėra nustatytos, tačiau vyksta pasitarimai dėl "Aukuro" gastrolių Baltimorėje, Ročesteryje, Londone, Montrealyje ir tolimesnėse Kanados ir Amerikos Lietuvių vietovėse. **L. L.**

ATSKIRAI PAŽYMĖTINA, kad "Aukuras" ruošiasi pirmą kartą dalyvauti tautybių festivalyje Toronte. Toks festivalis buvo surengtas ir pernai, bet lietuviai jame nedalyvavo, nes torontiečiai pasiruošusio vieneto neturėjo, o Hamiltono "Aukuras" nebuvo kviestas. Šiemet lietuvių menui atstovaus aukuriečiai — vaidins poetinę Justino Marcinkevičiaus dramą "Mindaugas", kurią vieną kartą jau vaidino Hamiltono universitete. Aukuriečiams talkins ir jaunieji Toronto aktoriai.

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas **"TALKA"**

830 Main Street East, telefonas 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 v. Liepos-rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.

Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.

Kapitalas — virš $4.600.000.

MOKAME UŽ:

depozitus (P.C.A.)	6%
šėrus ir sutaupas	7%
term. dep. 1 m.	8%
3 metų	8½%
ir 5 metų	9%

DUODAME:

asmenines paskolas iš 11%
nekilnojamo turto iš 9½%

Mėsos ir putkūs dešros gaminiai
Skanėstai kiekvieno skoniui
R. Denninger Ltd.

284 KING STREET E., HAMILTON — 528-8468	GUELPH LINE prie PROSPECT, BURLINGTON — 639-0510
740 UPPER JAMES ST., HAMILTON — 389-4113	LLOYD D. JACKSON SQUARE, HAMILTON — 525-9641

Advokatas
EUGENIJUS KRONAS,
B. Sc., B. C. L.
32 James St. So.,
Royal Bank Building,
suite 614,
tel. 522-8781
Hamilton, Ontario

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

VLADO PŪTVIO ŠIMTŲJŲ GIMIMO METINIŲ minėjimą Klevelande surengė vietinė A. Juozapavičiaus vardo šaulių kuopa Klevelande. Jis buvo pradėtas Mišiomis Šv. Jurgio bažnyčioje ir užbaigtas akademine dalimi parapijos salėje. Paskaitą apie V. Pūtvio gyvenimą ir veiklą skaitė iš Detroito atvykęs Lietuvių Šaulių Sąjungos Tremtyje centro valdybos vykdomasis vicepirm. Alfas Šukys, V. Pūtvio raštų ištraukas — tautiniais drabužiais pasipuošusi L. Nasvytytė. Minėjimas baigtas J. Naujalio ir Maironio daina "Lietuva brangi". Šaulių Sąjunga šiuos metus yra paskelbusi savo įsteigėjo Vlado Pūtvio metais.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS 33-sis metinis suvažiavimas bus lapkričio 16-18 d.d. Čikagoje, Sheraton-Midway Motor Inn patalpose, 5400 So. Cicero Ave. Lapkričio 16 d., 7-10 v.v., rengiamas atstovų bei svečių priėmimas ALT patalpose, 2606 West 63rd St. Lapkričio 17 d. suvažiavimo posėdžiai pradedami 9.30 v. r. Sheraton-Midway motelyje. Darbotvarkėje — eilė pranešimų, jų tarpe ir dr. J. Genio apie Europos saugumo konferenciją, ALTos tarybos, valdybos ir iždo globėjų rinkimai. **Lapkričio 18 d., 10 v.r. — iškilmingos Mišios Šv. Kryžiaus katalikų parapijos bažnyčioje, 4557 So. Wood St., evangelikams — jų šventovėje, 6641 So. Tray St.**

NAUJŲJŲ LIETUVIŲ NAMŲ užkandinėje Klevelando lietuviai pagerbė iš Europos grįžusias tinklininkes, kurios ten laimėjo 14 rungtynių, vienerias sužaidė lygiomis ir 2 pralaimėjo. Ryto Babicko vadovautos rinktinės branduolį sudarė Klevelando Žaibo sportininkės — Rita Čyvaitė, Aušra Babickienė, Julija Staškūnaitė, Vilija Mockutė, Valdonė Žiedonienė. Jas sveikino išvykos komiteto Klevelande pirm. Vl. Čyvas. Klevelando visuomenė sportinei išvykai Europon suaukojo daugiau kaip $2.000, o $1.000 komiteto pastangomis buvo gautas iš PLB valdybos. Išeigines uniformas sportininkėms nupirko Superior Savings bankas, kurio vykdomasis viceprezidentas yra Kęstutis P. Šukys. Visoms klevelandietėms rinktinės dalyvėms įteikta po Algio Rukšėno knygą "Day of Shame", o sporto vadovui Algirdui Bielskiui, tuo metu išvykusiam į baltiečių žaidynes Hamiltone, bus įteiktas Mindaugo medalis.

PREL. M. KRUPAVIČIAUS PAMINKLUI statyti sudarytas garbės komitetas, kurin įeina visų veiksnių, politinių grupių, organizacijų, institucijų atstovai. Iš Kanados pakviesti šie asmenys: buvęs VLIK pirm. J. Matulionis, buvęs PLB pirm. ir dabartinis Kanados Lietuvių Katalikų Centro pirm. dr. J. Sungaila, mons. dr. J. Tadarauskas, gen. konsulas dr. J. Žmuidzinas.

Venecuela

SAN CASIMIRO DE GUIRIPA 14.000 gyventojų turintis miestelis su to paties vardo bažnyčia ir parapija yra viename slėnyje, 500 metrų augštumoje. Šv. Kazimiero atsiradimą Venecueloje bandė tyrinėti lietuvių kapelionas kun. A. Perkumas, bet miestelio istorijoje nerado nė vienos nei lenkiškos, nei lietuviškos pavardės. Lietuvių dėmesį į šį miestelį pirmoji atkreipė Bronė Domeikienė Venecuelos lietuvių žurnalo "Atgarsiai" 1962 m. gegužės laidoje, o dabar apie jį platų straipsnį "Karyje" 1973 m. 7 nr. paskelbė Jūratė Statkutė-de Rosales. Iš archyvinių dokumentų žinoma, kad San Casimiro de Guiripa parapiją oficialiu 1784 m. rugpjūčio 23 d. aktu įsakė įsteigti ten apsilankęs prel. Mariano Marti. Tais pačiais metais jo paskirtas klebonas jaujoje pradėjo laikyti pamaldas ir jos vietoje pastatydino Šv. Kazimiero koplyčią, kurią sugriovė 1812 m. Venecuelą nusiaubęs žemės drebėjimas. Dabartinės bažnyčios kertinis akmuo buvo padėtas 1875 m. kovo 5 d. Statybai vadovavo vietinis architektas Felipe Manzo. Jos centriniame altoriuje yra Šv. Kazimiero statula, sienas puošia Šv. Kazimiero freskos, po stiklu rymo polikrominis Rūpintojėlis. Istoriko Eleazaro Casado teigimu, legenda pasakoja, kad karalius Kazimieras apsireiškęs guiripų genties indėnams, kai jie buvo apkrikštyti, ir pataręs jiems remti naująjį tikėjimą bei santvarką. Tai įvyko dar gerokai prieš parapijos įsteigimą. Dėl šios indėnų genties miestelis ir parapija gavo minėtąjį San Casimiro de Guiripa pavadinimą. Sprendžiant iš "Kairyje" paskelbtų Luis Rosales bažnyčios altoriaus ir freskų nuotraukų, matyti, kad jų kūrėjas turėjo pakankamai žinių apie Šv. Kazimierą ir kad šios bažnyčios kilmės neįmanoma išaiškinti vien tik indėnų legenda.

Argentina

DVISAVAITRAŠČIO "LAIKAS" sidabrinė sukaktis buvo paminėta rugsėjo 16 d. Avellanedos Aušros Vartų parapijos bažnyčioje red. kun. A. Steigvilos atlaikytomis Mišiomis už visus šio laikraščio gyvus ir mirusius redaktorius, bendradarbius, rėmėjus, garbės leidėjus ir skaitytojus. Giedojo Šv. Cecilijos choras, vadovaujamas P. Gudelevičiaus, vargonavo E. Mikučionienė. Po pamaldų mirusieji buvo pagerbti gėlių padėjimu prie lietuviško kryžiaus. Salėje įvykusiame minėjime žodį tarė Tėvų marijonų vadovas klebonas kun. J. Petraitis, programos vadovas Z. Jukневičius ir JAV ambasados pareigūnas dr. V. Dambrava. "Laiką" sveikino: Argentinos Lietuvių Organizacijų ir Spaudos Tarybos pirm. A. Mičiūdas, Susivienijimo Lietuvių Argentinoje pirm. R. Stalioraitis, Argentinos Lietuvių Centro pirm. A. Ruplėnas, "Birutės" draugijos pirm. A. Bagdonienė, lietuvių jaunimo vardu — inž. J. Brazaitis. Žodį tarė ir dr. E. Paršelis. Daug sveikinimų gauta telegramomis. Po to, pagal metinių "Laiko" švenčių tradiciją, buvo pagerbti mokslus baigusieji akademikai, su kuriais minėjimo dalyvius supažindino red. kun. A. Steigvila. Lietuviškus adresus jiem įteikė "Laiko" vadovai — red. kun. A. Steigvila, red. O. Kairelienė ir administratorius P. Gudelevičius. Akademikų vardu kalbėjo dr. V. Mikalonis. Koncertinę dainų programą atliko mažoji sol. Adriana Jocytė iš Berisso ir vietinė sol. Marija Zavickienė. Po red. kun. A. Steigvilos padėkos žodžio minėjimas baigtas bendromis vaišėmis.**

KOSTANTAS NORKUS, ilgametis "Argentinos Lietuvių Balso" redaktorius, mirė rugsėjo 18 d. Buenos Aires, sulaukęs beveik 80 metų amžiaus. Velionis buvo suvalkietis, baigęs S. Kalvarijos dviklasę mokyklą, Maskvoje studijavęs buhalteriją, ekonomiką ir žurnalistiką, reiškęsis nuo karo nukentėjusių lietuvių šalpoje. Argentinon atvyko per Braziliją 1928 m. ir "ALB" redagavo apie 45 metus. Velionies žmona Margarita mirė maždaug prieš 10 metų. Sūnus Algimantas su šeima gyvena okupuotoje Lietuvoje, o sesuo Marija Stančikienė — Argentinoje. Velionis palaidotas Flores kapinėse, dalyvaujant gausiam būriui lietuvių.

HEKTORAS ZENKEVIČIUS, gilinęs IBM studijas Šveicarijoje, grįžo pas savo šeimą Buenos Aires. Iš Šveicarijos jis buvo penkiom dienom nuvykęs į okupuotą Lietuvą ir aplankė savo motinos gimtinę Perlojoje.

Brazilija

P. AMERIKOS LIETUVIŲ V kongreso organizacinis komitetas, dalyvaujant organizacijų atstovams, turėjo posėdį rugsėjo 16 d. Sao Paulyje. Suvedus išlaidų ir pajamų balansą, gautas $800 vertės perteklius buvo paskirtas informaciniam leidiniui portugalų kalba. Jo paruošimu bei išleidimu rūpinsis posėdyje sudaryta speciali komisija — J. Valavičius, prel. P. Ragažinskas, H. Nadolskis, H. Valavičius, H. Mošinskienė, kun. A. Saulaitis, SJ, ir Alg. Idika.

Britanija

BRITANIJOS LIETUVIŲ SĄSKRYDYJE Bradforde rugsėjo 22 d. buvo atšvęsta Tautos šventė ir paminėta Vilniaus 650 metų sukaktis. Pagrindinę paskaitą skaitė kun. J. Kuzmickis, o koncertinę programą atliko P. Didzilioko vadovaujamas Šv. Cecilijos choras iš Škotijos, V. Jurienės paruošta Londono šeštadieninės mokyklos mokinių tautinių šokių grupė, Nottinghamo dainų ir kanklių muzikos ratelis su vadove E. Vainoriene. Šventės proga savo drožinių parodą surengė K. Steponavičius iš Mančesterio, lietuviškų retesnių leidinių parodėlę — bradfordietis V. Ignaitis ir londonietis V. Zdanavičius.

LONDONO LIETUVIŲ NAMŲ BENDROVĖS valdybos posėdyje buvo patvirtintas ekonominės komisijos pasiūlymas pertvarkyti turimą pastatą. Perplanavimo projektą paruoš architektai.

Vokietija

HAMBURGE LEIDŽIAMAS "DIE WELT" LAIKRAŠTIS, vienas įtakingiausių V. Vokietijoje, paskelbė iš Romos atsiųstą Lietuvos diplomatijos šefo S. Lozoraičio laišką, atsiliepiantį į straipsnį "Pranešimas apie smurtą nutyli R. Europos kraštus". Minėtasis pranešimas lietė Bendrijų Ekumeninės Tarybos centrinės komisijos posėdį Ženevoje, nutarusį balsų dauguma neminėti R. Europos kraštuose vykdomo sovietinio smurto. S. Lozoraitis rašo: "Negaliu susilaikyti nepastebėjęs, jog šis netikėtas nutarimas primena man šitokį įvykį iš pirmųjų Rusijos komunistinės revoliucijos laikų. Tada viename fabrike komunistai pareikalavo, kad darbininkai apsvarstytų ir balsavimu išspręstų klausimą, ar Dievas egzistuoja. Darbininkų susirinkimas nusprendė, kad Dievo nesą. Cituoju šį atsiminimą, nes, logiškai galvojant, centrinės komisijos nutarimas turėtų reikšti, kad jos narių daugumos manymu sovietų užvaldytuose kraštuose tikintieji nėra persekiojami. Nebent tas augštasis susirinkimas Ženevoje kitais sumetimais nutyli R. Europos tikinčiųjų kančias..." S. Lozoraičio nuomone, tokiu atveju komisija tuos savo sumetimus turėtų paskelbti, nes tikėjimo reikaluose slaptoji politika neleistina.

"BILD AM SONNTAG" SAVAITRAŠTIS paskelbė pasikalbėjimą su iš Lietuvos į Suomiją laiveliu pabėgusiu Viktoru Schneideriu, kuris buvo išleistas Britanijon. Jis yra gimęs 1947 m. Novosibirske motinos rusės ir tėvo Volgos vokiečio šeimoje. Abu tėvai jau mirę. V. Schneideris jau 1970 m. iš Gruzijos bandė pabėgti Turkijon, bet buvo sulaikytas pasienio sargybinių. Bausmę jis atliko Rygos kalėjime ir akmenų skaldykloje. Dabar jis planuoja išleisti knygą apie savo pergyvenimus.

Čikagos lietuvių horizonte

Vladas Ramojus

Didieji Čikagos dienraščiai dėl streiko Kanadoje jaučia didelį popieriaus trūkumą, nes jo tegauna tik 50%. Dėlto dienraščiai gerokai suplonėję, į juos nebepatenka nemaža dalis žinių bei laikraščių išsilaikymo kraujo — skelbimų. Vieną dieną dienraštis "Sun-Times" į dienos laidas neįdėjo smulkiųjų skelbimų net už $30,000. Matome, kad kažkas negero ir su kanadiškiais "Tėviškės Žiburiais". Jau kuris laikas ir pats laikraštis manęs nebepasiekia. Toks blogas pašto patarnavimas labai žudo laikraščius, nes kai žinios vėluoja net ištisą mėnesį, kam jos beidomios?

MADOS VILIOJA

Daug kas kalba, kad šiais laikais Čikagoje nebeapsimoka rengti didžiųjų balių, nes žmonės nelabai lankosi ir sunku padaryti pelno. Antai, neseniai LG Gage Parko apyl. rengė balių su puikiu sol. D. Stankaitytės koncertu. Žmonių teatsilankė tik apie 150, nors šalia šiltos vakarienės bei šokių buvo ir puiki meno puota. Čikagos Lietuvių Opera tradiciniam operos baliui per eilę metų ėmė dideles sales. Šiemet gi užsakyti savieji Tautiniai Namai, kur telpa tik apie 200 žmonių. Tokioje vietoje ir pelnas tikresnis. Tuo tarpu spalio 6 ir 7 d.d. Čikagoje Putnamo seselių rėmėjos Jaunimo Centro didžiojoje salėje surengė madų parodą su įvairių drabužių demonstravimu. Per abi dienas jaunų ir vyresnio amžiaus ponių į madų parodą atėjo arti 1,000, ir rengėjoms liko bene $2,000 pelnas, nors iš eilės tai buvo 12-toji madų paroda, rengta tos pačios organizacijos.

ŽIŪROVO ĮSPŪDŽIAI

Rašančiam tokioje madų parodoje savo gyvenime teko dalyvauti pirmą kartą, įtikinančiai prikalbėtam Putnamo seselių rėmėjų Čikagoje vienos iš didžiųjų organizatorių — O. Gradinskienės. Tas vakaras, užtrukęs apie dvi su puse valandos, paliko malonius įspūdžius. Salė pilnutėlė stalų bei juos apsėdusių ponių. Ant stalų — kava ir, pagal norą, vynas. Nuo scenos į vidurį salės ateina ilgas ir gerai apšviestas stalas, o juo vis žygiuoja nauji modeliai su įvairiausiais drabužiais, suprojektuotais lietuvaičių, kurių tarpe ypač pasižymėjo buv. mūsų operos sol. Monika Kripkauskienė. Modeliuotojų tarpe buvo ir tokių profesijonalių, kaip Nijolė Lipčiūtė-Voketaitienė, akt. E. Blandytė, muz. M. Meménaitė ir kitos. Pasirodė ir pačios jauniausios modeliuotojos (nuo 6 m. amžiaus): Aušra Jasaitytė, Vida Kazlauskaitė, Audronė Kižytė, Ramunė Valdytė ir kitos. Visą modeliavimą ištisai lydėjo taiklūs ir kaip styga nenutrūkstantieji M. Remienės komentarai. Iš Lietuvos kilęs prekybininkas N. Bursteinas parodai privežė tiek kailių, kad jų vienų būtų užtekę modeliuotojoms visam vakarui. Tas pats N. Bursteinas vakaro rengėjoms įteikė ir brangesnę dovaną. Nors tą dieną buvo neeilinė žydų šventė, bet N. Bursteinas už scenos dirbo išsijuosęs, nes, jo žodžiais, lietuviai esą geriausi jo draugai.

K. BRADŪNO ĮSPŪDŽIAI

KLB Toronto apyl. pirm. A. Puterio pakviestas, poetas K. Bradūnas spalio 7 d. buvo nuskridęs į Torontą tarti žodžio Kanados Lietuvių Dienos proga surengtame Vilniaus 650 m. sukakties minėjime. Mūsų rašytoją, kuris Toronte pabuvo vos kelias valandas, žavėjo ta didelė lietuvių minia, suplaukusi į Kanados Lietuvių Dieną. Esą koncertinė Politechnikos instituto salė, kur vyko Vilniaus minėjimas ir "Čiurlionio" ansamblio koncertas, turi apie 1300 sėdimų vietų. Visos vietos buvusios ne tik užimtos, bet matėsi net ir stovinčių. Jo paskaita ir naujausios kūrybos apie Vilnių skaitymas užtruko tik 20 minučių. Tokio sukirpimo pasirodymo prašę rengėjai. Poeto K. Bradūno nuotaika liudija Kanados lietuvių tautinę gyvybę bei gražų susiklausymą.

PREKYBININKŲ PROBLEMOS

Madų parodai pasibaigus, jaukioje Jaunimo Centro kavinėje įvyko trumpos vaišės. Susėdome prie vieno stalo su mūsų prekybininkais: liet. spaudos bendradarbiu bei fotografu Vyt. Račkausku, televizijos bei radijo prekybos savininku J. Gradinsku ir kailių prekybininku N. Bursteinu. Visi jie duoda lietuvių laikraščiams skelbimus ir patys aukoja lietuviškiems reikalams. Kreipiasi daug kas. Bet kai ateina lietuvis klientas ko nors nusipirkti, tai jau kita istorija: jis valandą kitą prekę žiūrės, gaišins prekybininką, o kai sužinos prekės kainą, tai pasakys — už tiek gallu nusipirkti ir didžiosiose krautuvėse! Būna atsitikimų, kad tas pats asmuo, prekę nusipirkęs už tą pačią kainą didžiojoje krautuvėje, sugrįžta pas lietuvį prekybininką paprašyti aukos kuriai nors lietuviškai organizacijai. Tai gyvenimiškoji tiesa, kuri verčia giliai pagalvoti.

KULTŪRINIAI VAKARAI

Per dvejus metus Čikagoje kultūrines trečiadienio popietes rengdavo LŽS cv. Susirinkdavo 15 — 50 asmenų. Šį rudenį tradiciją pasigavo lietuviai jėzuitai, spalio 5 dienos vakare naujojoje Jaunimo Centro kavinėje surengę pirmąją kultūrinę penktadienio vakaronę. Sakoma, kad į ją atsilankė per 100 žmonių. Tos vakaronės bus ruošiamos kiekvieną penktadienį. Tautinių Namų vadovybė su Lietuvių Moterų Federacijos Čikagos klubo valdyba, surengusi visą eilę sekmadienio popiečių iškiliosioms lietuvėms moterims pagerbti, šią žiemą numatė eilę sekmadienio popiečių, kurių metu bus pagerbti ir lietuviai vyrai kultūrininkai: kompozitorius Vladas Jakubėnas, solistas Stasys Baras, prel. dr. Rimgaudas Nemickas, sol. A. Voketaitis ir visuomenininkas inž. Antanas Rudis.

Lina ateitininkų stovykloje švilpuku duoda įsakymus

Jus kviečiame, jūsų tikimės ir jūsų dalyvavimo laukiame PIRMAJAME Kanados Lietuvių Bendruomenės

RUDENS

BALIUJE Londone

KLB krašto tarybos suvažiavimo proga

spalio 27, šeštadienį,

8 val. vakaro, puošnioje CENTENNIAL SALĖJE

- Mus linksmins lietuviškai dainomis ir muzika pirmą kartą LONDONE žavingoji Čikagos NEOLITUANŲ kapela (Estradiniai A. Modesto ir jo grupės plokštelių aidai skamba visame lietuviškame svajingos muzikos pasaulyje)
- Su naujausia nematytų lietuviškų šokių programa pasirodys Londono "BALTIJA"
- **Susitiksime daug senų bičiulių ir užmegsime naujas malonias pažintis, nes bus svečių iš visos plačios lietuviškosios Kanados**
- **Bus laimikiais perpildyta loterija ir turtingiausias lietuviškų šiltų ir šaltų užkandžių bei įvairių gėrimų bufetas**

Įėjimas — $4, studentams ir pensininkams — $2
Informacijų teirautis tel. (519) 438-3530, 438-8983
Šalia Centennial salės — požeminis auto garažas

Rengia ir kviečia — **KLB Londono apylinkės valdyba**

ST. CATHARINES, ONTARIO

NIAGAROS PUSIASALYJE gyvenąs buvę Lietuvos šauliai prieš 10 metų svajojo apie savo būrio įsteigimą. Jų svajonė išsipildė: 1971 m. gegužės 9 d. p. p. Polgrimų bute susirinkę iniciatoriai, dalyvaujant rinktinės pirm. St. Jokūbaičiui, įsteigė šaulių būrį. Dabar jis yra išaugęs į Povilo Lukšio šaulių kuopą, kuri jau įsigijo ir vėliavą. Ji bus šventinama spalio 27, šeštadienį, 6 v. v., Henley Island Old Boys Club House salėje (Port Dalhousie). Programoje: oficialioji dalis, vėliavos šventinimo apeigos; meninėje dalyje pasirodys baleto mokinės, vadovaujamos Vaidilutės Šetikaitės, "Nemuno" grupė, vad. St. Zubrickienės, jauna solistė Ramona Brownell. Po to — banketas. Bus baras ir loterija. Gros geras orkestras. Toje pačioje salėje spalio 27, šeštadienį, 2 v. p. p., įvyks Kanados šaulių rinktinės suvažiavimas. Sekmadienį, spalio 28, 10 v.r., lietuvių pranciškonų koplyčioje bus pamaldos, o po jų — tautos kankinių pagerbimas. Rengėjai maloniai kviečia tautiečius iš visur dalyvauti. Kelias į iškilmių salę: važiuoti Queen Elizabeth greitkeliu (iš rytų ir iš vakarų) iki Martindale Rd., sukti į kairę ir važiuoti iki Lake Shore Rd., čia sukti į dešinę. Pravažiavus porą žingsnių matysis rodyklė dešinėn į salę. **Valdyba**

LIETUVA ANGLŲ SPAUDOJE. Kaip ir prieš porą metų, "St. Catharines Standard" dienraštyje jau kelinta savaitė eina dialogas tarp paraudusių kanadiečių ir vieno mūsų tautiečio laiškų forma. Vienas jo raštas užėmė net pusę puslapio. Smulkiai išdėstoma Lietuvos padėtis Rusijos vergijoje. Redakcija mielai deda kiekvieną jo rašinį. Kanadiečiai gyvai seka visą informaciją.

PO VASAROS ATOSTOGŲ vėl veikia mokykla ir "Nemuno" ansamblis pasišventusių žmonių dėka — Stasės Zubrickienės, Nijolės Gverzdytės, Petro Balso ir kitų, vertų pasigėrėjimo lietuvių. **Kor.**

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. WA 2-7981, 261-0537

Hamiltono Aušros Vartų parapijos choras, vadovaujamas muziko A. Paulionio, atliks dalį programos Šalpos Fondo parengime spalio 27, šeštadienį, Jaunimo Centre, Hamiltone. Rengėjai tikisi, kad gausūs dalyviai duosniai parems jų pastangas — Nuotr. Bella Studio

FEEL GOOD ABOUT TOMORROW

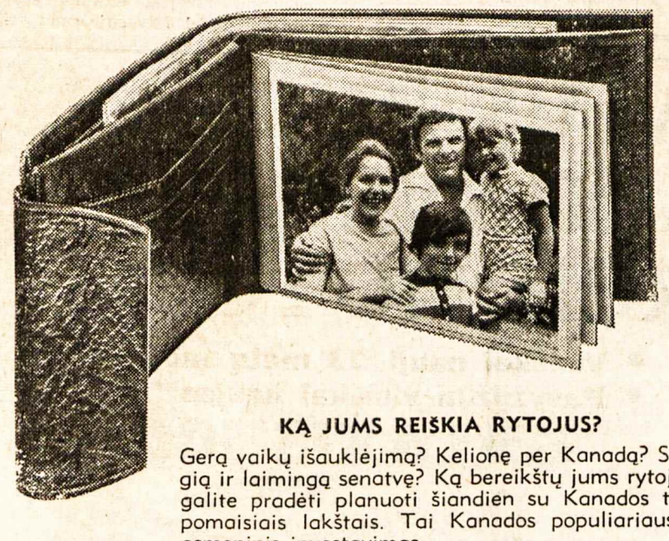

KĄ JUMS REIŠKIA RYTOJUS?

Gerą vaikų išauklėjimą? Kelionę per Kanadą? Saugią ir laimingą senatvę? Ką bereikštų jums rytojus, galite pradėti planuoti šiandien su Kanados taupomaisiais lakštais. Tai Kanados populiariausias asmeninis investavimas.

LENGVA PIRKTI:
Mokant iš karto ar atskiromis dalimis kiekviename banke, pas pripažintą investacijų atstovą, biržos agentą, pasitikėjimo bei paskolų bendrovėje ir kredito unijoje. Taip pat darbovietėje, pasinaudojant atskaitymu iš algos. Lakštų vertė — nuo $50.00 iki $50,000.00

LENGVA IŠKEISTI:
Taupomieji Kanados lakštai yra tuoj pat iškeičiami. Už juos kiekvienu momentu galima gauti mokėtą sumą ir nuošimčius.

LENGVA LAIKYTI:
Kanados taupomieji lakštai yra saugūs laikyti — jie yra garantuoti visu Kanados turtu. Jie duoda geras palūkanas metai po metų

Nauji Kanados taupomieji lakštai, išlaikyti iki nustatyto laiko, per metus vidutiniškai duoda 7.54%. Už kiekvieną $100.00 taupomąjį lakštą pirmaisiais metais mokama $7.00 palūkanų, per kitus šešerius metus — po $7.50, per sekančius trejus metus — po $7.75 ir per paskutiniuosius dvejus metus — $8.00.

Be šių mokėjimų, jūs gausite palūkanas už gautus nuošimčius. Todėl kiekvienas $100.00 lakštas užaugs iki $239.50 tik per 12 metų.

7.54%
Vidurkis metinių palūkanų

Taigi, ką bereikštų jums ir jūsų šeimai rytojus, planuokite šiandien su Kanados taupomaisiais lakštais. Būsite patenkinti tai padarę.

BUY CANADA SAVINGS BONDS TODAY

LONDONAS SVEIKINA IR LAUKIA

London, Ont., pilnai pasiruošęs priimti Kanados Lietuvių Bendruomenės VIII krašto tarybos 3-ją sesiją spalio 27 ir 28 d. d. ir laukia gausių dalyvių ir svečių iš visos plačiosios Kanados. Suvažiavimas įvyks "Holiday Inn", The Great Hall, 1210 Wellington Rd. Tarybos atstovų registracija — spalio 27 d. nuo 9.30 v. r. Suvažiavimas prasidės 10.30 v. r. Kadangi suvažiavimo eiga atvira, kviečiami ir Londono bei kaimyninių apylinkių tautiečiai.

Malonu pranešti KLB VIII tarybos atstovams, kad jiems ne tik vakarienė-banketas (Londono apylinkės valdybos rūpesčiu nemokama atstovams), bet ir šeštadienio pietūs bei įėjimas į KLB pirmąjį rudens balių nemokami. Svetinga parama gauta iš K.L.K. Moterų Draugijos Londono skyriaus, Šiluvos Marijos parapijos ir jos Lėšų Telkimo skyriaus, "Baltijos" ansamblio ir Londono lituanistinės mokyklos. Pietūs ir banketas bus šalia The Great Hall esančiose Campaign ir VIP salėse. Neatstovams-svečiams, stebėtojams valgiai — už minimalinę kainą.

Nakvynės "Holyday Inn" viešbutyje papiginta kaina: vienos lovos kambarys $16.50, dviejų lovų $22.50. Atstovams pastebėtina, kad $22.50 kainoje gautas tolesnis papiginimas, kuris keičia nakvynių užsakymo anketoje pažymėtą kainą. Atstovai prašomi nedelsiant užpildyti ir sugrąžinti nakvynių užsakymo lapus.

Taip pat, reikalui esant, bus parūpintas autobusas nuo "Holiday Inn" iki Centennial Hall, 550 Wellington Street, kur šeštadienio vakarą, spalio 27, (pradžia 8 v. v.) įvyks pirmasis KL Bendruomenės rudens balius. Šokiams gros iš Čikagos neolituanų orkestras, vadovaujamas A. Modesto, su lietuviškai dainuojamomis dainomis. Londono "Baltija" atliks šaunią šokių programą.

Sekmadienį, spalio 28 d., 9 v. r., bendros pamaldos Šiluvos Marijos bažnyčioje, 1414 Dundas St. Nuo 10.30 iki 1 v. p. p. tarybos sesijos tąsa, baigminis posėdis ir uždarymas "Holiday Inn", The Great Hall.

Kviečiamos ne vien artimosios, kaimyninės apylinkės, bet ir tolimesnės apsilankyti Londone, dalyvauti tarybos suvažiavime ir pirmajame Bendruomenės rudens baliuje. Gausiai dalyvaudami, vieningai dirbdami remiame mūsų tautos kovą už būvį, nes Bendruomenė yra mūsų lietuviškojo gyvenimo kelias.

Informacijos ir rezervacijų reikalais kreiptis: KLB Londono apylinkės valdyba, P. O. Box 892, Station B, London, Ont. Tel. (519)438-3530 arba 438-8983.

Londono apyl. valdybos inf.

LONDON, ONTARIO

ĮVAIRIEMS BENDRUOMENINIAMS reikalams Londone aptarti jau kelinti metai kviečiamas vietinių organizacijų vadovų posėdis, vadinamas Londono seimeliu. Šiais metais antras toks posėdis (pirmasis įvyko kovo 11 d.) apylinkės valdybos buvo sukviestas rugsėjo 23 d. Bendruomenės valdyba painformavo apie krašto tarybos suvažiavimą Londone. Nustatytas veiklos tvarkaraštis: spalio 27-28 — KLB krašto tarybos suvažiavimas Holiday Inn, Wellington Rd. South; spalio 27 — Bendruomenės rudens balius Centennial salėje; lapkričio 4 — "Baltijos" tėvų susirinkimas; lapkričio 18 — Lietuvos kariuomenės šventė, skautų jubilėjus (ruošia skautai ir lituanistinė mokykla); gruodžio 1 — Šiluvos Marijos parapijos vakaras; gruodžio 23 — Kalėdų eglutė (lituanistinė mokykla ir skautai); sausio 26 — UWO Lietuvių Studentų Klubo šokiai; vasario 17 — Lietuvos nepriklausomybės šventė; vasario 23 — KLK Moterų Draugijos Užgavėnių blynų balius; kovo 10 — skautų Kaziuko mugė; kovo 24 — visuotinis Bendruomenės susirinkimas parapijos salėje; balandžio 20 — "Baltijos" ansamblio tradicinis pavasario balius Centennial salėje; gegužės 12 — Motinos Diena, Kalantos mirties sukaktis, mokyklos metų pabaiga; birželio mėnesį — Šiluvos Marijos parapijos dešimtmetis; birželio mėnesį — sibirinių trėmimų minėjimas

"BALTIJOS" ANSAMBLIO nariai vėl repetuoja nuo rugsėjo 23 d. kas sekmadienį 6 v.v. Šiluvos Marijos parapijos salėje, 1414 Dundas St. E. Ansambliui vadovauja ilgamečiai, kruopštūs ir talentingi mokytojai D. ir M. Chainauskai. Šiuo metu "Baltija" yra paruošusi naują vestuvinių šokių pynę, kuri turi savitą vaidybinį pobūdį. Chorui vadovauja kun. B. Pacevičius, padedamas jaunosios asistentės-dirigentės Vidos Petrašiūnaitės.

Rugsėjo 18 d. Šiluvos Marijos parapijos salėje įvyko "Baltijos" ansamblio vadovų, seniūnų ir tėvų komiteto posėdis, kuriame buvo aptarti "Baltijos" ateities planai. Numatoma keletas išvykų į tolimesnes vietoves 1973-74 m. Planuojama vykti į Kanados Lietuvių Dieną Winnipege 1974 m. vasaros pradžioje.

"BALTIJOS" ANSAMBLIO ABITURIENTAI buvo pagerbti rugsėjo 29 d. Šiluvos Marijos parapijos salėje. Trylika skyrių baigusių buvo net šeši: Birutė Kerienė, Loreta Lukšaitė, Rita Miškinytė, Vytautas Repšys. Eduardas Šiaučiūnas ir Danutė Valaitytė. Linkėta visiems abiturientams sėkmės ir ryžto tolimesniuose siekimuose ir vis stiprėjančio lietuviškos savigarbos jausmo. Vakarienės metu kiekvienam abiturientui įteikta dovanėlė. Ypatingas dėmesys atkreiptas į Birutės Kerienės, "Baltijos" tėvų komiteto pirmininkės, laimėjimą, nes jos pažymėjimas rodė daugelio metų darbą vakariniuose kursuose. Džiugu, kad visi šie buvę moksleiviai tęsia studijas universitetuose.

Edmontonan kelionę prisimenant, padėkos ženklan vadovams įteikta gėlių. Išreikšti nuoširdūs linkėjimai Vytui Valaičiui, III k. McMaster universiteto studentui, išvykstančiam vieneriems metams į Prancūziją, Vokietiją ir kitus Europos kraštus studijų gilinti. Tikimasi, kad šis pavyzdingas "Baltijos" narys, važinėjęs Londonan iš Hamiltono repeticijoms ištisus dvejus metus, liks "Baltijai" ištikimas ir grįžęs vėl įsijungs į lietuviškos dainos ir šokio meno puoselėjimą. **B. K.**

BROOKS, ALBERTA

JUZĖ TOMIENĖ, B-nės seniūnijos vedėjo žmona, dirbdama savo darže nusilaužė kairiąją ranką. Išbuvus kelias dienas Brookso ligoninėje, grįžo namo.

ANTANAS SKAISGIRIS, lipdamas į savo namų rūsį, paslydo ir nusilaužė šonkaulį, kuris palietė plaučius. Guli Brookso ligoninėje.

ŠI NEGAUSI LIETUVIŲ KOLONIJA jau nuo 1940 m. pasižymi savo susipratimu ir gilia tėvynės meile. Didesnės lietuvių kolonijos, kaip Edmontonas, Kalgaris, Lethbridge ir kitos, ilgai miegojo letargo miegu ir jokios kultūrinės veiklos nereiškė. Brookso lietuviai 1940 m. surengė iškilmingą Lietuvos nepriklausomybės minėjimą. 1941 m. suorganizavo ir sėkmingai įvykdė pirmą Vakarų Kanados lietuvių sąskrydį, kuris priėmė griežtas rezoliucijas prieš rusų agresiją. Rezoliucijos buvo pasiųstos Anglijos karaliui, JAV prezidentui Rooseveltui, Kanados min. pirmininkui Mackenzie King ir popiežiui.

Kitos lietuvių kolonijos, kaip Sidewood, Maple Creek, Cardell (Saskačevano provincijoj), kurios buvo apgyventos 1905—1910 m. ateivių, jau išnyko be pėdsakų. Kolonijos, kaip Crows Nest Pass ir Lethbridge, kurios dar bandė veikti Lietuvių Bendruomenės ribose, nutraukė veiklą ir likvidavosi. Brooksiečiai juda ir šiandien. Vadovaujami buv. Lietuvos kario Juliaus Tomo, jie turi Bendruomenės seniūniją, kuri palaiko glaudžius ryšius su savo centru — Kalgario apylinkės vaydyba. Brooksiečiai ne tik moka solidarumo įnašus, bet ir renka aukas Tautos Fondui Lietuvos laisvinimo reikalams. Jie suaukoja stambokas sumas, kurios persiunčiamos apylinkės iždininkui persiųsti į TF centrą. Seniūnijos vedėjui Juliui Tomui talkina ir pritaria B-nės veiklai tokie tautiečiai, kaip p. p. Juškos, Onutė Jankauskienė, Juozas Kalvaitis, Jonas Lokis ir kiti. Tai pavyzdys kitoms mažoms lietuvių kolonijoms. **Kalgarietis**

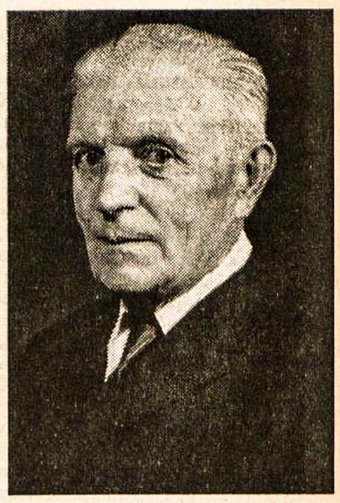

JULIUS TOMAS, gyvenąs Brooks, Alta, ir dalyvaująs liet. veikloje. Gimęs 1902 m. sausio 16 d. Gataučių k., Linkuvos valsč., Šiaulių apskr. Kanadon atvyko 1928 m.

Viešėdami Čikagoje,

neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**

GIFTS INTERNATIONAL INC.

2501 W. 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629.

Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių.

Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

SKAITYTOJAI PASISAKO

INDOKTRINACIJA VILNIUJE

"TŽ" 40 nr. L. D. rašo, kad Vilniuje surengtuose lietuvių kalbos kursuose nebuvo jokios ideologinės indoktrinacijos, kad juos lankiusieji jos nepatyrė. Matyt, L. D. yra blogai informuotas arba pasitiki naiviais propagandistų pranešimais. Kad ideologinės ir politinės indoktrinacijos nebuvo išvengta, aiškiai matyti iš dėstytojų sąrašo. Štai, "istorikas" J. Jurginis. Juk tai senas komunistas, tokiu buvęs dar nepriklausomoje Lietuvoje ir už tai sėdėjęs kalėjimuose. Jo parašyta Lietuvos istorija yra tikra praeities klastotė. "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika" 6 nr. rašo: "Kaip mokiniams pažinti Lietuvos praeitį, jei J. Jurginio "Lietuvos TSR istorija" yra trumpa — vos 100 puslapių — ir vienašališka, o A. Gaigalaitės "Lietuvos TSR istorija" (140 p.) pasakoja vien apie revoliucinį judėjimą ir pokario metus? Tuo tarpu "TSR istoriją" sudaro keturios dalys — viso 650 puslapių. Todėl moksleiviai, daug žinodami apie Pugačiovą, Petrą I ir kt., beveik nieko nežino apie garbingą Lietuvos praeitį." O iš laisvojo pasaulio lietuvių tarpo atsiranda tokių, kurie važinėja Vilniun studijuoti bolševikinės Lietuvos "istorijos". Juk laisvajame pasaulyje Lietuvos istorija visiem prieinama lietuvių ir kitomis kalbomis. Tikra nesąmonė važiuot pas J. Jurginį klausyti propagandinių paskaitų. Panašaus plauko buvo ir kursų dėstytojas H. Zabulionis, uolus partietis, buvęs politinių ir mokslinių žinių skleidimo dr-jos darbuotojas, augštojo ir specialiojo vidurinio mokslo "ministeris". Kokios jo paskaitos buvo apie "mokslą", aišku visiems. Nejaugi laisvajame pasaulyje yra šeimų, kurios mano, kad jų vaikai gali važiuoti Vilniun į kursus ir nepatirti komunistinės indoktrinacios? Patys bėgo nuo komunistų, o dabar savo vaikus siunčia komunistams mokyti pagal Maskvos gaires. Be to, tie patriotų tėvų vaikai pateko komunistinėn spaudon — "Gimtasis Kraštas", nuolat šmeižiąs savo tautiečius išeivius, įdėjo net jų nuotraukas ir platoką aprašymą. Ir kaipgi nedės — juk tai puiki propaganda! Tuo būdu niekuo dėti vaikai pateko propagandinėn mašinon, kurią diriguoja Maskva. Tai nesudaro garbės nei kursų lankytojams, nei jų šeimoms, nei aplamai išeivijai. **D. Pagirys**

KREIVA LOGIKA

"TŽ" 40 nr. L. D. pasisakė dėl dr. J. Griniaus patarimo vyresnio amžiaus lietuviams nevykti į pavergtą Lietuvą, kad nebūtų okupantams parodyta, jog atsisakoma protestų ir okupacinis Lietuvos režimas laikomas normaliu reiškiniu. L. D. sako: "Čia kaip tik ir pasigendame logikos. Jei bėgimą iš Lietuvos ir laikytume "protestu prieš okupaciją", tai grįžimą ir vėl išvykimą turėtume laikyti antruoju protestu ir net ryškesniu." Jeigu taip, tai prieš Lietuvos okupantą daugiau protestų bus pareiškę laisvojo pasaulio lietuviai komunistai, kurie jau po keletą kartų į Lietuvą buvo nuvykę ir iš jos išvyko.

Nesmerkime tų, kurie apsilanko pavergtoje Lietuvoje, nes kaikam susitikimas su artimaisiais, nors tik ir Vilniuje, yra daug malonesnis už 1.000 laiškų. Bet neabejokime, kad iš jų vieną kitą okupantai ir užverbuoja. Tokie pradeda reikštis net viešai teigdami: "Kolchozininkai jokiu būdu nebenorėtų būti laisvais ūkininkais". Kiti aiškina, kad kolchozininkai gerai uždirba — 3 rublius į dieną, o jie čia uždirba mažai — 3 dolerius į valandą. Tokie jau nebemato Lietuvos pavergimo, religinio ir kitokių persekiojimų, geležinės uždangos ir t.t.

L. D. pritaria laisvojo pasaulio lietuvių studentų apsilankymui pavergtoje Lietuvoje, kur jie gali išmokti lietuvių kalbos. Laisvajame pasaulyje jie tos kalbos mokytis nenori, o pavergtoje Lietuvoje — nori. Gal ir taip, nes Lietuvoje tas mokymasis yra surištas su pramoga: kelionės, nuotykiai, stipendijos.

Žinome, kad pavergtoje Lietuvoje daug abiturientų negali patekti į universitetą dėl nekomunistinių pažiūrų, nėra vietų, stipendijų. Iš užsienio atvykusiems lietuviams atsiranda ir vietų, ir stipendijų. Jei okupantai duoda tokias stipendijas, jie turi ir savo išskaičiavimus. Ir rusai žino posakį, kad arklys arklio veltui nekaso. Dalis nuo okupantų pabėgusių lietuvių, o ypač jų vaikai, pradeda palūžti kovoje prieš Lietuvos okupantą. O okupantas tuo naudojasi ir dar duoda pinigų — stipendijų, kurias jis išlygina siuntinių muitais.

Taigi, logika labai plati. Bolševikai aiškina, kad komunistų partijos valdymo sistema yra demokratinė: Demokratinė Rytų Vokietija, Demokratinė Š. Vietnamo valstybė ir t.t. Argi vienos partijos režimas yra demokratija? Verta apsižiūrėti, kad perplati logika nenuvestų tarnauti Lietuvos okupantui. **J. J.**

PATIKSLINIMAS

Stepas Varanka savo straipsnyje "Jaukus vilniečių pasitarimas" "TŽ" 37 nr. aprašydamas atstovų pranešimus man yra priskyręs nebūtus pasisakymus.

1. Netiesa, kad savo pranešime esu pasakęs: "Taip pat buvo rengiamos įvairios prieškomunistinės demonstracijos bei eitynės". Aš taip nesakiau, nes VKLS St. Catharines skyrius jokių demonstracijų bei eitynių nėra rengęs. Šiuo atveju beveik tikra, kad atsiras vilniečiams priekaištautojų dėl savinimosi nenuveiktų darbų.

2. Taip pat netiesa, kad esu sakęs: "Deja, paskutiniu metu skyriaus veiklos kaip ir nebėra. Veikla pairo dėl kaikurių asmeninių nesutarimų". Tikrumoje tuo reikalu esu pabrėžęs, kad dėl pašalinių intrigų skyriaus veiklą dalinai sustabdėm. Taigi "asmeniniai nesutarimai" ir "pašalinės intrigos" visdėlto yra nemažai skirtingi dalykai. Be to, norėčiau paklausti, ką gi ypatingesnio yra nuveikę kiti didieji skyriai, net ir pats Torontas, būdamas dešimteriopai gausesnis?

Juozas Dilys

NERANGUMAS

Nerangumas lietuviško darbo baruose buvo jaučiamas ir seniau, bet pastaruoju metu jis dar labiau padidėjo. Pvz. Hamiltone į Tautos šventės minėjimą, rengtą Tautos Fondo, atsilankė tik saujelė tautiečių — paprasti žmoneliai. Teisingai Anis Rūkas rašė: "Tik mūsų artojėliai savanoriai, kad ir basi, ėjo mums laisvę nešini". Kitados Lietuvoje buvo privilegijuota klasė, pasižadėjusi be reikalo kardo nepakelti ir be garbės nenuleisti. Jos palikuonių yra ir Hamiltone, bet jų veidų Tautos šventės minėjime nesimatė. **H-tis**

VILNIAUS SUKAKTIS DETROITE

Š. m. spalio 7 d. Detroite įvyko didelis Lietuvos sostinės Vilniaus sukakties 650 metų minėjimas, kurį surengė Jungtinis Lietuvių Detroite Komitetas Lietuvių Namuose.

Minėjimas buvo pradėtas Šv. Petro lietuvių šventovėje iškilmingomis pamaldomis. Mišias laikė ir pamokslą sakė kun. klebonas Viktoras Kriščiūnavičius. Pamaldose ir vėliau salėje dalyvavo Lietuvos savanoriai, kariai, šauliai ir skautai. Buvo dvylika vėliavų.

Po pamaldų apie 200 tautiečių susirinko Lietuvių Namuose, kur įvyko akademinė ir meninė programa. Ją pranešinėjo tautiškais drabužiais apsirengusi p. Kauneliienė. Garbės prezidiumą sudarė Vilniaus Krašto Sąjungos pirm. Kazys Veikutis, minėjimui rengti komiteto pirm. Antanas Musteikis, Detroito lietuvių Šv. Petro parapijos klebonas kun. V. Kriščiūnevičius, dr. Kostas R. Jurgėla iš Vašingtono ir du kviesti kanadiečiai atstovauti vilniečiams kankiniams — P. Česnulis ir S. Varanka. (Pirmasis yra autorius neseniai išleistos knygos "Nužmogintieji" apie lietuvių vilniečių pergyvenimus lenkų kalėjimuose). Minėjimas pradėtas invokacija ir tylos minute pagerbimui žuvusių bei mirusių Vilniaus krašto lietuvių.

Oficialioji programa nebuvo perkrauta. Dr. K. Jurgėla papasakojo savo atsiminimus iš Vilniaus, kurį tuomet valdė lenkai. Kitų prezidiumo narių kalbos buvo trumpos. Meninė programa buvo neilga, įdomi. Rūta Misiūnaitė ir Taura Zarankaitė padeklamavo eilėraščius apie Vilnių. Sol. Danutė Petronienė labai maloniu balsu padainavo keletą gražių dainų apie Vilnių, palydima pianinu Reginos Sližytės. Aktorius Peisys, kurio pavardė nebuvo pažymėta programoje, labai jaudinančiai padeklamavo eilėraštį apie didingą Vilniaus praeitį. Tautiniai šokiai, kurie buvo numatyti, neįvyko dėl nenumatytų priežasčių. Minėjimas baigtas Lietuvos himnu.

Po minėjimo visi dalyviai buvo pakviesti į didelę apatinę salę gerai paruoštiems lietuviškiems pietums. Pietų metu (vadovavo A. Misiūnas) buvo pasakyta daug trumpų kalbų bei sveikinimų.

Sukaktuviniai medaliai užkliuvo muitinėje — nebuvo laiku gauti. Tikimasi juos netrukus gauti. Jie bus išsiuntinėti platintojams ir įteikti tiems, kurie turėjo būti apdovanoti už nuopelnus. Rengėjai už šį nemalonų pavėlavimą labai atsiprašė.

Baigiant oficialią dalį, buvo perskaityta peticija-prašymas Jo Eminencijai Lenkijos kardinolui Wyszinski, kad būtų leista Lenkijos lietuviams, ypatingai Suvalkų trikampyje, turėti savo pamaldas ir pamokslus lietuvių kalba, kuri, kaip teko girdėti, yra labai varžoma. Peticijoje sakoma: "Mus pasiekė žinios, jog lietuviams katalikams Seinų mieste yra uždrausta atnašauti šv. Mišias bei atlikti liturgines apeigas jų gimtąja kalba. Sunku mums tikėti, kad tai yra teisybė dabartiniu metu — po II Vatikano santarybos, kuri ryžosi atnaujinti Bažnyčią ir įvesti gimtosios kalbos vartojimą liturgijoje ... Prašome Jo Eminenciją kardinolą atitaisyti tą nemalonią skriaudą ir grąžinti Seinų lietuviams katalikams liturginį patarnavimą jų kalba".

Man susidaro įspūdis, kad lietuvių išeivijoje permažai kreipiama dėmesio į Vilniaus ir jo krašto reikalus, kuriais lenkai daugiau domisi, negu mūsų visuomenė.

Stepas Varanka

Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų bei Dantų Gydytojų Sąjungos centro valdyba. Iš k. į d.: dr. Mindaugas Vygantas — sekretorius ir iždininkas, dr. Kazys Pemkus — žurnalo "Medicina" redaktorius, dr. Gediminas Balukas — pirmininkas ir dr. Vaclovas Šaulys — vicepirmininkas. Pirmininko adresas: 1836 W. 93rd. St., Chicago, Ill. 60620, USA.

$8.500 TAUTOS FONDUI TORONTE

$250: J. Bičiulis;

$100: Algirdas Banelis, F. Barauskas, S. K. Gečai, gyv. Port Sydney, Ont., J. ir dr. O. Gustainiai, J. D. Kaunaitės, K. Kauneckis, gyv. Magnetawan, Ont., St. Kuzmickas, E. L., Statybos B-vė "Talka";

$75: Alg. Kazilis;

$50: dr. M. Arštikaitis, St. Janušauskas, North Sylvia Co Ltd., J. Prisas papildomai, A. Sagevičius, gyv. Owen Sound, Ont.;

$30: G. V. Balsiai, S. K., A. K.;

$25: J. Danaitis, Al. Dūda, W. Keršis, dr. L. R. Kuolas, Meka, V. Petraitis, inž. Alg. Raudys, Č. Senkevičius, H. Smitas;

$20: adv. G. Balčiūnas, J. Baltaduonis; inž. E. Čuplinskas, R. Dūda, J. Lasys, inž. P. Lelis, vaist. J. Margis, Jonas Morkūnas, gyv. Trout-Creek, Ont., K. Ožalas, J. Pažemeckas, Vincas Paulionis, J. Zabulionis;

$15: A. Žilėnas;

$10: L. A., A. Baltrušis, archit. A. Banelis, X. D., P. Dunderis, E. Galiauskienė, V. Gienius, dr. Girdauskas, S. Grigaliūnas, Pr. Guobys, S. Kalytis, S. Masionis, O. P., Jonas Poška, A. Poškus, G. Puodžiūnas, J. Racickas, S. S., Vyt. Senkevičius, inž. J. Sližys, inž. R. Stirbys, V. Š., J. N. Uogintas;

$5: V. Balsys, J. Bedarfas, J. Bilkis, J. Birgelis papildomai, V. Butrimas, J. Gudavičius, inž. A. Gvaizdaitis, P. Jurkšaitis, R. Karka, Aloyz. Kuolas papildomai, Majauskienė, M. Meiliūnas papildomai, dant. Meiluvienė, S. Miniota, A. Morkis, Vl. Nakrošius, S. A. Pundžiai, M. Remeikis, A. Sabaliauskas, P. V. Skirgailos, M. Slapšys, J. Tonkūnas papildomai, J. Varanavičius, A. Žemaitaitis;

$3: A. Brakas, E. Račkauskas, M. Vilčiauskaitė;

$2: K. Deimantas, P. Jukna, O. Liaudinskienė, K. Stulpinas, P. Vilimas:

$1: A. Dilkus;

Bramptone gyvenantieji. $50: K. Dalinda, J. Gudelis, J. Paršeliūnas;

$30: J. Arštikaitis;

$20: K. Kudirka, A. T. Stankus.

Springhurste gyvenantieji. $50: St. Jonaitis, V. Korsakas.

Timminse gyvenantieji. $20: J. Parancevičius;

$10: inž. V. Senkus;

$5: K. Jasaitis;

$2: A. Burbulevičius, P. Gaigalas, A. Margelis.

Organizacijos. $50: Mažosios Lietuvos Moterų Dr-ja;

$10: KLK Moterų D-jos Prisikėlimo parapijos skyrius.

Nuoširdi padėka visiems aukotojams. Ypatinga padėka priklauso šių metų stambiausiam aukotojui p. Bičiuliui už $250 auką.

Šių metų vajus dar nėra baigtas. Prašome dar neaukojusius lengvinti rinkėjų darbą ir čekius rašyti bei aukas siųsti Tautos Fondo vardu šiuo adresu:

Pirmininkas A. Firavičius,
6 Constance St., Toronto 154, Ont.
Tel. 535 - 9864.

Tenelieka nė vieno lietuvio Toronte ar apylinkėse, neatlikusio tautinės pareigos savajam kraštui — Lietuvai.

Tautos Fondo
Toronto apylinkės atstovybė

FLORIDA kviečia

Pats maloniausias laikotarpis saulėtoj Floridoj yra dabar: šiltas oras, viliojantis jūros vanduo ir baltas paplūdimio smėlis. ——— **Kreipkitės į šiuos lietuvių viešbučius:**

NORWYN Apts., 126 Ocean Dr.,
MIAMI BEACH, FLORIDA 33139, U. S. A. arba
Town & Surf Apts., 9024 Collins Ave.
Telefonas 672-4903
——— Šiuo metu gausite 60% nuolaidos ———

SPECIALUS RUDENS IŠPARDAVIMAS CHURCH MOTORS

Pamatykite visą eilę '74 metų automobilių mūsų parodų kambaryje

• **Visiškai nauji '73 metų modeliai**
• **Pavyzdžiui visiškai naujas '73**

GALAXIE 500

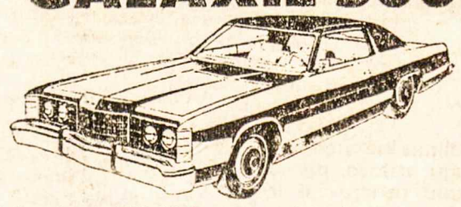

2 durų (hardtop), 351 V/8 automatinis, lengvas, automatinis vairavimas, diskiniai (power) stabdžiai ir priekio ir užpakalio atramų apsauga, sluogsninės (belted) padangos, šildomas užpakalinis langas, sustiprinta amortizacija. Ser. 258865.

$3839

● FORD ● TORINO ● GALAXIE ● CORTINA ● LTD
● MUSTANG ● MAVERICK ● PINTO ● T-BIRD ● FORD TRUCKS

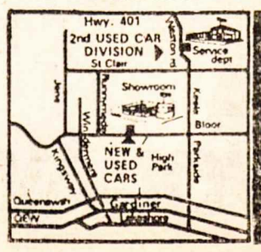

Church Motors

2100 BLOOR ST. W.
(at High Park)
Phone:
767-2111
SERVICE CENTRE:
35 WESTON ROAD

Klubas, įsikūręs 500 akrų plote

Dvidešimt metų Toronto lietuvių medžiotojų ir žūklautojų klubui "Tauras"

J. V. ŠIMKUS

Prieš 20 metų būrelis entuziastų, susirinkę 1953 m. balandžio 19 d. Toronto Lietuvių Namuose, Dundas — Ossington sankryžoj, įsteigė "Lietuvių Taisyklingosios Medžioklės ir Žūklės Klubą". Jau 1954 m. visuotiniame susirinkime kilo mintis pirkti žemę. Dėl nepakankamų finansų ir užsispyrusių vadų ši mintis merdėjo neįgyvendinta 8½ metų. Tik po didžiausio organizacinio nuosmukio 1959—1962 m. laikotarpyje nariai, nenorėdami likviduoti organizacijos, 1963 m. balandžio 19 d. nutarė vėl pradėti ieškoti žemės. 1963 m. rugpjūčio 17 ir 18 d. keturių asmenų komisija apžiūrėjo 500 akrų ūkį prie dviejų ežerų McKenzie valsčiuje, Parry Sound srityje ir rekomendavo jį pirkti. 1963 m. gruodžio 15 d. nutarta pirkti rekomenduojamą nuosavybę ir pavesti pirkimo reikalus tvarkyti trim patikėtiniam. Tuo pačiu metu nutarta prašyti čarterio iš Ontario provincijos valdžios, kad Klubas būtų įteisintas ir galėtų turėti nuosavybę. 1964 m. liepos 29 d. žemės nuosavybės dokumentai perėjo Klubo žinion, ir nariai pirmą kartą pamatė nuosavybę rugsėjo mėnelio pradžioj — Darbo šventės savaitgalyje.

Akyse dar šiandien stovi šis neeilinis įvykis: apie 20 suvažiavusių vyrų ir moterų, apleistas, iš senatvės pakrypęs medinis dviejų augštų namas, kalnai šiukšlių viduj, vandens pilnas rūsys, lauke nugriuvę sandėliukai ir išmėtyta supuvusi statybinė medžiaga, kurią pajudinus bėgioju gyvatės. Prisimenu narių entuziazmą dirbti, valyti tą šiukšlyną, buvusio savininko senuko nepasitenkinimą, esą jis galėjo išspausti dvigubai daugiau pinigų iš tokių naujųjų šeimininkų.

Žemė kainavo $4000, plius advokato išlaidos. Pinigų iždė nebuvo — juos reikėjo skolinti iš narių. Šešiasdešimt narių nedelsdami atsiuntė po $60 čekį. Tik keturi nariai nematė šiame pirkiny prasmės ir išėjo iš Klubo.

1965 m. gegužės 7 d. gautas čarteris. Pagal jį Klubas siekia šių tikslų: a. parūpinti patalpas ir plotus medžioklei ir žuvavimui; b. rūpintis laukinių gyvūnų apsauga Ontario provincijoj, remiant mokslinį laukinių gyvūnų tyrinėjimą, laikantis laukinių gyvūnų apsaugos įstatymų ir medžioklės bei žvejybos taisyklių, kaip pridera sportininkams, bendradarbiaujant su provincijos, valsčių ir kitomis valdžios įstaigomis, klubais, organizacijomis ir asmenimis.

Šalia paminėtų oficialių tikslų Klubas siekia: a. sudaryti pastovų, tautiškai sąmoningą vienetą, kuriame, nežiūrint išsilavinimo, amžiaus ir pažiūrų skirtumo, būtų galima draugiškoj nuotaikoj praleisti laiką, atitrūkus nuo kasdieninių rūpesčių; b. mokytis spręsti organizacines problemas demokratinėj dvasioj ir formoj; c. dalyvauti Ontario lietuvių bendruomenės gyvenime.

Klubas nuo 1954 m. balandžio 25 d. priklauso Ontario Meškeriotojų ir Medžiotojų Federacijai, turinčiai apie 12,000 narių šešiose Ontario zonose. Federacijos rėmuose sutelpa daugelis etninių vienetų: estų latvių, suomių, vokiečių, vengrų, italų, graikų ir lenkų. Etniniai klubai veikia savarankiškai — zonų vadovybės nesikiša į jų vidinę santvarką. Išskyrus pavienius atvejus, etniniai klubai taip pat mažai dalyvauja zonų veikloj. Kokia tad nauda priklausyti Federacijai?

a. Per Federaciją pasiekiami kitų tautybių vienetai sportinėm varžybom; b. Federacija suteikia prestižą Kanados visuomenės akyse, nes tai yra ne tik pramoginė organizacija, bet ir dirbanti laukinių gyvūnų apsaugos srityje; c. kraštui augant ir medžioklei bei žvejybai sulaukiant didesnių varžymų, Federacija atstovauja sportininkams Gamtos Turtų Ministerijoj, kuri kontroliuoja šį sportą.

Įsigijus žemę, čarterį, priėmus valdymosi sistemą ir įsisąmonininus Klubo tikslus, atėjo laikas veikti — dirbti įsigytoje žemėje. Ilgose diskusijose prieita išvados, kad pirmiausia reikia pasiekti Debow's ežerą, 1½ mylios nuo 520 kelio. Entuziastiškai nustatoma linija ir kertamas miškas būsimam keliui. Pasamdomas latvis rangovas, kuris 1967 m. vasarą su buldozeriu ir sunkvežimiais suvežė medžiagas ir nutiesė kelią per pelkes bei uolėtus kalnus. Klubui tai buvo milžiniško masto darbas, atliktas už tikrai nebrangią kainą — $4,253.

Vargai tačiau nepasibaigė. 1967 m. rugpjūčio 27 d. neišaiškintomis aplinkybėmis Klubo būstinė, įvedus elektrą ir sutvarkius kambarius, sudegė iki pamatų. Ir vėl nariai atsistojo prieš dilemą: kas toliau?

1968 m. nutariama statyti naują būstinė prie Debow's ežero, pravesto kelio gele. Nors Klubas su gauta $3,000 drauda buvo neblogoj finansinėj būklėj, dėl sudaužytų būsimo pastato pamatų delsė tęsti pradėtą statybą. Tik 1969 m. vėl ėmėsi iniciatyvos ir pastatė būstinę 24'x36' ilgio. Joje galėjo tilpti 16 asmenų nakvynei. 1970 m. vasarą kertamas 30 pėdų miško ruožas elektros linijai ir pastatomi stulpai 1½ mylios ilgio plote. 1971 m. vasarą įvedama vandens pompavimo ir nutekėjimo sistema, pastatoma moderni krosnis, šaldytuvai, elektra apšviestas 8'x16' sandėlis. 1972 m. vasarą gerinamas kelias, sprogdinant uolas, pastatoma prieplauka, sudedamos vidaus durys, grindų plytelės, virtuvės kabinetas ir spintelės, užbaigiamos drabužių spintos.

Klubo kapitalas susidaro iš metinio baliaus, nario mokesčio ir darbo. 1953 m. nario mokestis buvo $2.75, įstojamasis mokestis — $1, o 1972 m. — $25 ir $40.

Be to, kiekvienas narys yra įmokėjęs $110 specialaus mokesčio, kuris grąžinamas tik mirties arba išėjimo iš organizacijos atvejais. Jaunių sekcijos nariai iki 21 m. amžiaus šiuo metu moka tik $2 nario ir $1 įstojamojo mokesčio. Po 21 m. amžiaus jauniai moka suaugusių mokesčius. Jie yra atleidžiami tik nuo įstojamojo mokesčio.

Steigiamajame susirinkime užsiregistravo sekantys asmenys: S. Banelis, A. Pulkauninkas, P. Lelis, S. Mackevičius, B. Mackevičius, A. Kazilevičius, J. Masionis, J. Pažemeckas, V. Pikuišis, A. Barauskas, P. Jasiūnas, J. Strazdas, K. Lazauskas, A. Portofėjus, P. Kaunas, S. Jagėla, S. Bubulis, K. Kalendra, J. Rinkevičius, V. Žėkas, A. Morkvėnas, L. Karbūnas, A. Paulauskas, A. Čeponis, p. Grumbinas. Per metus įstojo dar 11 narių: P. Kudreikis, A. Montvilas, A. Kauneckas, K. Baliūnas, Z. Zaleskis, Z. Montvilas, J. Čibirka, N. Jukneviičius, B. Markevičius, P. Eitutis.

Narių 1953 m. buvo 36; maždaug po dešimtmečio — 1964 ir 1965 m. jų buvo 60. Šiuo metu jų yra 45 suaugę ir 11 jaunių.

Klubas per 20 metų paaukojo įvairiems lietuvių reikalams $730—daugiausia švietimo reikalams. Be to, klubas įnešė $100 į Kanados Lietuvių Fondą ir tapo jo nariu.

Tai trumpa klubo 20 metų istorija. Per tą laiką buvo užtenkamai pavojų išnykti. Tačiau įsigilus bendrą turtą, draugiškai sportuojant ir laikantis demokratinės tvarkos bei disciplinos, Klubas sustiprėjo, pritraukė šiek tiek jaunuolių ir su pasitikėjimu žiūri į ateitį.

ĮSPŪDŽIAI IŠ KELIONĖS Į LIETUVĄ

(Atkelta iš 3 psl.)

jų buvo vienas įtartinas asmuo. Kai jis išėjo, kunigas užsidėjo stulą, atliko apeigas, vėl viską susidėjo į popierinį krepšį ir tyliai išslinko pro virtuvės duris. Graudu buvo žiūrėti, širdį suspaudė. Aš balsiai sukalbėjau "Tėve mūsų", "Sveika Marija" ir "Amžiną atilsį". Vėlai vakare valdiškas šoferis, paliktas Laisvės alėjos kampe, mane parvežė Vilniun.

Kaune aplankiau žymią Kauno juodąją rinką, kur prekyba verda. Ten visko galį nusipirkti. Čia lankosi ir žymių rusų žmonos. Visi užsimerkia, nes be juodos rinkos ir valdovai negalėtų gyventi.

* * *

Iš Vilniaus vežė 5 dienoms į Minską. Ten apgyvendino dideliame viešbutyje. Minskas yra atsistatęs, turi daugiau krautuvių. Dalis giminių atvyko iš Vilniaus į Minską ir ten kartu leidome laiką, daugiausia būdami kambaryje. Man buvo neįdomu matyti gudus.

Maskvoje buvome apgyvendinti gražiame, turistams skirtame viešbutyje. Ten buvo pilna visokiomis kalbomis kalbančių žmonių. Patekome į naktinį barą prie to pat viešbučio. Ten įleidžia tik "amerikonus". Stovi prie durų elegantiškai apsirengęs vyras, kalba keliomis kalbomis, puikiai angliškai. Mus, lietuvius, įleido į tą naktinį barą. Ten buvo, ko "dūšia" geidžia, kaip Royal York viešbutyje arba Sutton naktiniame bare. Tie patys gėralai (ir "Canadian Club"). Ką tik užsakysi, gausi. Kainos irgi $1 — $1,5 už stiklą. Mums leido net lietuviškai ir angliškai uždainuoti.

Kitomis dienomis lankėm Kremlių. Ten verta visiems pamatyti. Carų turtai, auksas, deimantai, auksinės karūnos, net karietos, auksiniai arklių papuošalai. Tik nė vieno caro paveikslo nesimatė. Į kambarius, kur sėdi Brežnevas ir kiti vadai, neleidžia. Maskva — didelis, pilnas neskoningų apartmentų miestas. Rusės — storos, didelės, neelegantiškos, pusėtinai apsirengusios. Daugelio veidai apatiški, be išraiškos, kaip mumijos, lyg sakytų "mum vistiek pat".

* * *

Kaune ir Vilniuje daug kas turi televizijas, bet tik 2 stotys veikia. Kalba apie karvių melžėjas, kiaulių šėrėjas, spartuolius, valdžios "nuveiktus darbus", kovą prieš kapitalistus, reakcionierius. Nėra ko žiūrėti. Visa laimė, kad su trumpų bangų radijo priimtuvu pasiklauso iš užsienio. Sugauna ir "Amerikos Balsą".

Žmonės lanko bažnyčias, krikštija vaikus, bet slaptai, toliau nuo savo gyvenamos vietos. Iš Kauno vyksta į Vilnių ir priešingai.

Mokyklose specialiai terorizuoja tuos moksleivius, kurie lanko bažnyčias, o mokytojus atleidžia.

Pirmą kartą nuvažiavau ir pamačiau. Sudiev, brangi Lietuva, mano gimtoji žeme, daugiau aš tavęs nebelankysiu, kol ten rusas-komunistas bus, nes iš skausmo man plyšta širdis. Kas turite stiprius nervus važiuokite, aplankykite vergijoje lietuvius. Siųskite, ką galite, nes visko reikia. Ypač remkite Lietuvos bažnyčias.

J. Dubingis

Užsakykite dabar per INTERTRADE EXPRESS CORP.
GERIAUSIĄ DOVANĄ Į LIETUVĄ
(dabar geriau nei buvo anksčiau)
SPECIALIUS RUBLIŲ PAŽYMĖJIMUS

INTERTRADE EXPRESS CORP. jums pirmiau patarė ir jūsų giminės su tuo sutiko

Su specialiais rublių pažymėjimais jūsų giminės galės nusipirkti ką tik nori už dalį reguliarios kainos. Tai lyg kad nueitum į krautuvę su $100 ir gautum $200 ar $300 vertės prekių ar net daugiau. Specialūs rublių pažymėjimai gali būti iškeičiami į pinigus, t. y. į reguliarius rublius augščiausia verte.

PILNAI GARANTUOTA GREIČIAUSIAS PRISTATYMAS

Pristatoma per 3 savaites
Mokama už specialų rublį **$2.70**

ŠI KAINA APIMA VISKĄ— JOKIŲ KITŲ MOKĖJIMŲ
Galite siųsti, kiek norite
PRAŠYKITE MŪSŲ NEMOKAMŲ ILIUSTRUOTŲ KATALOGŲ
Užsakykite dabar tik per INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd. St., Fifth floor
New York, N.Y. 10010, USA.
Telefonas 982-1530

Labai svarbu! Automobiliai
Garantuotas skubiausias pristatymas.
Prašome rinktis ir šių naujų modelių

"ŽIGULIS" VAZ 2101 $3,627.00

Naujausias pagerintas Eksportinis modelis "ŽIGULIS" VAZ 2103 $4,156.00

Station Wagon "ŽIGULIS" VAZ 2102 $3,997.00

Eksportinis modelis "MOSKVIČIUS"412IE $3,677.00

"MOSKVIČIUS" 408 IE $3,381.00

"ZAPOROŽEC" ZAZ 968 $2,318.00
Visos kainos JAV doleriais

Prašykite mūsų specialių biuletenių su automobilių ir apartamentų iliustracijomis
VARTOTI DRABUŽIAI
PRAŠYKITE MŪSŲ SPECIALIŲ BIULETENIŲ
Mes turime 24 metų patyrimą ir daug tūkstančių patenkintų klientų.

"Veidai ir problemos"

Stambus dr. Jono Griniaus veikalas, išleistas Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos Italijoje

J. KUZMICKIS

Jonas Grinius, literatūros daktaras, buvęs Lietuvos universiteto profesorius, pats aktyviai dalyvaudamas literatūrinėje kūryboje, visą netrumpą savo amžių stropiai sekdamas literatūrinius kūrinius, išleistus Lietuvoje ir tremtyje, — sutelkė dalį savo literatūrinių studijų stambioje knygoje "Veidai ir problemos lietuvių literatūroje". Šias studijas įkvėpė "tragiškas lietuvių tautos ir jos literatūros gyvenimas", o taipgi ryžtas "sukurti vispusiškesnį lietuvių literatūros vaizdą, negu jis dabar rašomas Lietuvoje" (IX psl.).

Ne be prasmės tad autorius, literatūros eruditas, sudėjo į šį pirmąjį "Veidų ir problemų" tomą studijas, nagrinėjančias rašytojų kūrybą, kuri, būdama nepaprastai aktuali mūsų tautai bei gyvastingumui, okupuotos Lietuvos literatūros istorikų yra nagrinėjama, vadovaujantis kompartijos pateikta marksistine "socialistinio realizmo" formule, reikalaujančia "iš rašytojo marksistinės pasaulėžiūros ir politinių, ekonominių bei techninių aktualijų, interpretuojamų pagal partijos direktyvas" ir nurodančia "kūrinio stilų arba vaizdavimo būdą" (320 psl.). Tokiu būdu literatūrinis palikimas Lietuvoje marksistinių literatūros istorikų yra prievarta guldomas į prokrustinę "socialistinio realizmo" lovą, iškraipant kūrinių idėjas ir atrandant net mūsų klasikuose, nieko bendro su marksizmu neturinčiuose, proletarinių klasių kovos šauklių (plg. K. Donelaitį). Jei kurio rašytojo kūryba nesiduoda užtempiama ant marksistinio kurpalio, ji apšaukiama dekadentine, tarnaujančia "nacionalistinei propagandai, fašistiniam režimui" ir reiškiama "oficialaus buržuazinio patriotizmo dvasia" (plg. "Lietuvių literatūros istorija", III t., 2 dalis, 606 psl. ir Bern. Brazdžionį).

Nuodugniai išnagrinėjęs Kristijoną Donelaitį ir jo "Metų" poemą, J. Grinius pačioje pirmoje knygos studijoje sugriauna Lietuvoje išleistos knygos apie Donelaitį autoriaus L. Gineičio tezes, esą jis buvęs proletarų-būrų poetas, "į savo kuriamo pasaulio medžiagą žiūrėjęs iš neva liaudiškų pozicijų" (8 psl.); esą jo "Metai" iglaustini į socialistinio realizmo rėmus; esą jis išgyvenęs vidinį prieštaravimą, nes, "žiūrėdamas į pasaulėžiūrinius klausimus ir į K. Donelaičio religiją siauru marksistiniu žvilgsniu, L. Gineitis nesugebėjo įžvelgti į mūsų poeto asmenį" (8 psl.). Labai įdomiai ir naujai J. Grinius atskleidžia "Metų" veikėjus (ypač Pričkų ir Selmą), simbolinius paukščius — lakštingalą, gandrą, erelį, lygybės ir nelygybės bei kitų vargų aiškinimo ištakas iš krikščionių tikėjimo versmių, poemoje vaizduojamą tikrovę suvesdamas į integralinį realizmą.

Be K. Donelaičio, J. Grinius ilgiau sustoja prie trijų skirtingų kartų mūsų poetų: Maironio, Putino ir Bern. Brazdžionio. Pažymėjęs, jog Maironio kovos ginklas — poezija, autorius išryškina idėjinę poeto eilėraščių vertę ir, pabrėžęs jų sklandumą, paprastumą bei vaizdingumą, įgalinusius kompozitorius sukurti jiems melodijas, neiškentęs pastebi: "Gaila tų šių dienų lietuvių poetų, kurie rašo taip palaidai ir įmantriai, kad niekam į galvą neateina ir iš jų kūrinių komponuoti dainų" (43 psl.).

Su ypatingu įsijautimu J. Grinius nagrinėja V. Mykolaičio Putino šakotą asmenį ir dar šakotesnę kūrybą, pradedant neoromantiniais eilėraščiais (1911 m.), maištingais, simboliniais dramos bei lyrikos kūriniais (1918-1928 m.), pereinant į klasikini realizmą "Altorių šešėly" bei "Krizės" romanuose (1929-1944 m.), ilgėliau sustojant prie nelaisvės ar sausros laikotarpio (1944-1956 m.) ir baigiant išsivadavimo ar grįžimo laikotarpiu, kada "Putinas atsipalaiduoja nuo komunistų diktatūros", "vėl pradeda kūrybiškai maištauti bei skelbti krikščioniškąjį humanizmą" (1956 m.). Autorius rašytojo paniose gyvenimo kryžkelėse įžiūri paties Kūrėjo sudarytas sąlygas poetui, kad "tas jo apdovanotas asmuo nežūtų pavojingose aplinkybėse, ...kad šita savo krikščionių tauta poetas praturtintų jos laisvės metais bei ją paguostų ir sustiprintų ateistų priespaudoje" (266 psl.). Putino asmuo ir kūryba — intriguojanti tema, o kompetentingiausias ją gvildentį — mūsų autorius, kuris dar 1932 m. paskelbė išmąstytą studiją apie jo lyriką.

Labai gerai, kad J. Grinius ilgėliau sustojo prie Dievo ir žmogaus šauklio — Bern. Brazdžionio, kuri už "riteriška ištikimybę krikščionių religijai" ir už bekompromisinę tėvynės meilę komunistiniai literatūros vertintojai juodina, nuvertindami jo kūrinius iki "mistinių regėjimų, ekstazės, apokaliptiškų pranašavimų, maldos ir mirties adoravimo" ("Lietuvių literatūros istorija", III t., 2 d., 616 psl.). Pažymėjęs, kad "centrinė tema B. Brazdžionio poezijoje yra Dievo tema", J. Grinius primena ateistui ar liberalui skaitytojui antrąją — žmogaus ir jo dvilypumo — temą bei gryniausių jausmų patriotinę poeziją. Paminėjęs K. Donelaitį, A. Baranauską, A. Vienažindį, Maironį ir Putiną, autorius į jų eilę teisingai įrikiuoja Bern. Brazdžionį, kuris, kaip ir jie, "skelbia Dievo visagalybę bei gina žmogų, pirmiausia lietuvį žmogų tėvynėje ir keliaujantį per pasaulį" (311 psl.).

Palyginti ilgoką straipsnį knygoje randame apie "Adomo Jakšto ir Balio Sruogos kovą", kurioje 1923 m. susidūrė du skirtingo amžiaus, būdo, pasaulėžiūrų, literatūrinių pažiūrų bei tradicijų vyrai. J. Grinius tą kovą dėl literatūrinės kritikos nagrinėja labai objektyviai, net pakartodamas savo argumentus (plg., 50-52, 72 ir 76-78 psl.) ir įvertindamas Ad. Jakšto įžvalgumą bei intelektinę intuiciją, "kurią jis turėjo nuostabiai jautrią ir įžvalgią" (78 psl.). Kiekvienam literatūros mėgėjui bus naudinga pažinti principingąjį Ad. Jakštą ir išdidųjį B. Sruogą bei gyvą literatūrinį gyvenimą mūsų nepriklausomybės pradžioje.

Įdomiai J. Grinius nagrinėja sudėtingąjį Vincą Krėvę ir jo istorines dramas. Dvilypis, kontrastingas gyvenimas, nuolat persimetant į opoziciją, išryškina rašytojo "dinamišką ir įtemptą vidaus gyvenimą", vertusį jį grumtis su tikrove dėl trijų idealo žiburių: "laisvas žmogus, laisva lietuvių tauta, laisva krikščionių religija" (83 psl.). V. Krėvės kūryba įvairi ir plati. Paminėjęs jo kasdieninio realizmo apysakėles bei senų laikų Lietuvos herojinius padavimus, J. Grinius pripažįsta, kad "tai buvo pradai individualios literatūros tautinei formai, kurios lietuvių rašytojai sąmoningai ieškojo po spaudos draudimo" (87 psl.). Toliau autorius dideliu kruopštumu nagrinėja istorines V. Krėvės dramas, jų temas, problemas bei atskirus veikėjus.

Nors Juozas Eretas neberašė dailiosios literatūros kūrinių, tačiau jo šakotas asmuo, Lietuvos meilė, moksliniai bei informaciniai darbai gražiai jį įglaudžia į šią "Veidų ir problemų" knygą. Kas klausėsi jo paskaitų, skaitė kurią knygą ar net straipsnį ("XX amžiaus" dienraštyje), galėjo gėrėtis jo minčių dinamiškumu, o jo "knygos ir straipsniai lietuvių kalbos ir stiliaus atžvilgiu pralenkia ne vieną lietuvį mokslininką, kuriam lietuvių kalba yra gimtoji" (278 psl.).

Labai įdomi ir naudinga J. Griniaus studija apie "Lietuvių literatūrą tarp kūjo ir priekalo". Peržvelgęs literatūrą Lietuvoje Stalino diktatūros metu, kai rašytojams buvo nurodomos politinės bei ekonominės temos, kai buvo reikalaujama specifinių aktualijų ir susiaurinto (nes naivaus, gyvenimiško) realizmo, nepaliekant kūrybinės laisvės, autorius teisingai konstatuoja, kad "sovietinamoje Lietuvoje rašytojai rašė mažai ir blogai" (315 psl.). Nusmuko ir literatūrinė kritika, nes "rašytojams reikia ne raginimų, bet pasaulėžiūros, sąžinės ir žodžio laisvės" (322 psl.). Nedaug kas pasikeitė literatūroje bei mene ir po Stalino mirties. "Atodrėkio" metu mėginta iškelti netolimos praeities negeroves literatūroje bei mene, tačiau "pasiliko kompartijos diktatūra su jos ideologija ir interesais, kuriems verčiami tarnauti visi" (340 psl.).

Konkrečiai vertindamas 1960 m. literatūrą pavergtoje Lietuvoje ir laisvuose Vakaruose, J. Grinius pažymi, kad "stambiausių dailiosios prozos raštų 1960 metais pavergtos Lietuvos rašytojai teišleido tik du ir tuos pačius žurnaluose" (342 psl.: H. Korsakienės "Laikinosios sostinės" ir S. Giros "Voratinkliai draikės be vėjo" romanai). Tuo tarpu Vakaruose pasirodė bene penki lyrikos rinkiniai ir V. Ramono, R. Spalio, A. Rūtos-Nakaitės, P. Andriušio, V. Alanto, J. Kralikausko, J. Gliaudos, A. Barono beletristinės knygos. J. Griniaus išvada: "Kiekybės ir kokybės atžvilgiais šis kūrybinis derlius gerokai pralenkia tų pačių metų sovietinę lietuvių literatūrą, kurią įvairiai remia valstybinis iždas, didelis bibliotekų tinklas ir gausūs skaitytojai" (355 psl.).

Pabaigoje autorius pateikia dvi įdomias studijas apie "Tėviškės miestelį tremtinio žvilgsniu" ir "Posūkį lietuvių dramoje". Pirmojoje nagrinėjami mūsų tremties rašytojų P. Jurkaus, N. Mazalaitės ir Č. Grincevičiaus miesteliai pagal jų kūrinius; antrojoje nagrinėjama Vakaruose rašančio A. Kairio "Viščiukų ūkio" komedija ir Lietuvoje gyvenančio Just. Marcinkevičiaus "Mindaugo" drama-poema.

Dr. J. Grinius — literatūros specialistas, eruditas mokslininkas ir taipgi rašytojas — su meile lietuviškai knygai ir giliai krikščioniška dvasia ne paviršutiniškai, bet moksliniu kruopštumu peržvelgė veidus ir problemas lietuvių literatūroje šiame didžiuliame 392 psl. tome. Pasirinktų rašytojų ir temų aktualumas, metodiškas nagrinėjimas, išvadų pagrindimas, gyvas vaizdingas stilius ir lengva kalba turėtų atidaryti duris šiai knygai į namus visų tų, kurie domisi mūsų literatūra Lietuvoje ir Vakaruose. Pradėjus ją skaityti, sunku padėti į šalį, kai joje liečiamos įdomios ir aktualios problemos, o atskiri rašytojai susklendena kaip gyvi mūsų akivaizdoje su savo kūriniais, kurių interpretavimas neatsietas nuo jų šakotų asmenybių.

Reikia pasidžiaugti, kad Lietuvių Katalikų Mokslo Akademija, talkinant prof. dr. Kaziui Alminui ir Lietuvių Fondui, apmokėjo spaustuvės išlaidas ir paleido į lietuvišką visuomenę 1.000 pirmojo tomo egzempliorių pasižmonėti. Reikia tikėtis, jie bus išpirkti, ir dr. J. Griniui galės pateikti mums sekančius "Veidų ir problemų lietuvių literatūroje" tomus, kad mūsų literatūros vaizdas būtų vispusiškesnis, atsveriąs marksistinių literatūros istorikų tendencingus įrėminimus.

Reikia pasigėrėti ir spaustuvės kruopštumu: nors ši didžiulė knyga spausdinta italų spaustuvėje, joje labai nedaug korektūros klaidų. Įrišimas gi tikrai puikus.

Dr. Jonas Grinius, VEIDAI IR PROBLEMOS LIETUVIŲ LITERATŪROJE. I tomas. Redagavo A. Liuima, SJ. Lietuvių Katalikų Mokslo Akademija. Piazza della Pilotta 4. Roma, 1973 m., 406 psl. Spaustuvės išlaidos apmokėtos prof. dr. Kazio Almino, Lietuvių Fondo ir LKM Akademijos lėšomis. Tiražas 1.000 egzempliorių. Spausdino "Pliniana" spaustuvė Selci Umbro miestelyje (Perugia — Italia).

KUN. KAZIMIERAS ŽVIRBLIS, domininkonas, parašė a.a. kun. Bonaventūros, taip pat domininkono, biografiją lietuvių ir anglų kalbomis. Leidinys yra 128 psl. Atspausdintas a.a. Vinco Žemaičio lėšomis 1973 m. Leidinyje yra nemažai medžiagos apie domininkonų atsteigimą nepriklaus. Lietuvoje. Biografijos autorius taip pat jau yra miręs.

Naujai suorganizuotas Toronto "Gintaro" ansamblio mergaičių oktetas, kuris pirmą kartą dainuos tautinių šokių festivalyje Buffalo, N. Y., mieste (Station University College, 1300 Elmwood Ave) spalio 21, sekmadienį, 3.30 v. p. p. Pirmoj eilėj iš kairės: Dana Lazauskaitė, vadovė Danutė Garbaliauskienė, Vida Barakauskaitė, Sigita Černiauskaitė; antroj eilėj: Violeta Pilipaitytė, Rita Rudytė, Liuda Rusinaitė, Lana Vytė, Dalia Vaškevičiūtė. Trūksta Lilijos Zenkevičiūtės Nuotr. S. Dabkaus

Oi neverk, motinėle...

Lietuvoj plačiai paskleistas eilėraštis kalinamų kunigų motinoms

Oi neverk, motinėle, jei tavo sūnus
Geležiniais vėl buvo apkaltas...
Jis gi priėmė pančius, kaip Dievo siųstus,
Už jaunimą, už visą mūs tautą.

Nors jo rankos nekyla altoriaus aukoj,
Nedalina jos dangiškos duonos, —
Jos su Kristum Golgotos kalvos augštumoj
Atpirkimą ir šviesą sruvena.

Nedejuokite, mama, skaudžiai naktimis,
Tarsi Baltijos jūra audringa.
Paklausykit, kaip meldžias vaikučių širdis,
Kaip jie ryžtas gyventi garbingai.

Štai nukritusi sėkla jau skleidžia lapus,
Kurią sėjo jo rankos duosniausiai.
Jis Bažnyčios garbė, Jos tikrasis sūnus,
Švyturys mūs kelionėj šviesiausias.

Lyg tie akmenys stovi tėvynės laukuos,
Lyg šermukšniai ir beržai sušalę —
Jis Bažnyčios, Tėvynės garbės neišduos,
Pasirinkęs Augščiausiojo valią.

Angelai danguje jį lydi malda,
Šventų kankinių dvasios jį aplanko...
Jis gyvena ne sau, bet kitiems visada,
Vien dėl to jam ir surištos rankos.

Pasiguoskite, mama, šventųjų džiaugsmu
Ir pabūkit minutę laiminga:
Jis istorijoj mūsų šviesiausiu vardu
Pasiliks įrašytas garbingai.

Tad neverk, motinėle, kad tavo sūnus
Prie altoriaus ateiti negali, —
Jis su Kristum už grotų aukojas už mus,
Skleidžia šviesą po visą mūs šalį.

VAIKAI

ETNINIŲ MOKYKLŲ TARYBA

Tautinių grupių mokyklos Montrealyje sudarė savo tarybą

Kvebeko provincijoj sudaryta etninių grupių mokyklų taryba—Le Conseil des Ecoles Ethniques du Quebec. Ji susiorganizavo iš tiesioginių kontaktų tarp paskirų tautinių grupių šeštadieninių mokyklų ir Kvebeko provincijos imigracijos departamento prieš vienerius metus. Tarybon įeina: armėnų, latvių, lietuvių, italų, vengrų, lenkų, portugalų, rusų, ukrainiečių ir kiniečių atstovai. Lietuviams taryboje atstovauja Petras Adamonis ir Rimantas Jurkus. Tarybos pirmininkas yra italas — kun. Joseph Duchini, sekretorė — lenkė Wanda de Roussan ir iždininkas — Petras Adamonis. Taryba praktiškai veikia dar tik Montrealyje ir apylinkėje, nes kituose Kvebeko prov. miestuose neteko užtikti tautinių grupių šeštadieninių mokyklų. Taryba gavo 1972-73 mokslo metams iš imigracijos departamento ir tautinių grupių mokykloms paskirstė $20.580. 1973-74 mokslo metams, kaip pranešė provincijos imigracijos ministeris Jean Bienvenue, valdžios biudžete yra paskirta $60.000. Lėšos skiriamos: mokyklų nuomai mokėti, mokslo priemonėms pirkti ir naujoms tautinių grupių mokykloms organizuoti. Lietuviai 1972-3 m. m. gavo $500. Ši suma padengė mokyklų nuomą. 1971 ir 1970 m. buvo gauta po $1000, bet tuo metu ir mokyklos nuoma būdavo apie tiek. Kokios gi perspektyvos ateičiai? Didesnės sumos lietuviams tikėtis yra sunku, nes lietuvių mokykla mokinių skaičiumi yra iš pačių mažųjų. Pagal tarybos duomenis, lietuvių mokykloje yra 80 mokinių, 12 klasių, 14 mokytojų. Italai turi 4684 mokinius, 208 klases, 210 mokytojų; lenkai — 532 mokinius, 42 klases, 30 mokytojų; ukrainiečiai — 809 mokinius, 55 klases, 67 mokytojus. Latvių kolonija Montrealyje, būdama 4 — 5 kartus mažesnė už lietuvių, turi 54 mokinius, 11 klasių, 15 mokytojų. Palyginus su kitomis tautinėmis grupėmis, lietuviai proporcingai savo skaičiumi mažiausiai vaikų leidžia į savąją mokyklą. (Yra ir kitokių pavyzdžių: vokiečiai visai neturi savo mokyklos, o graikai ir žydai turi reguliarias pradžios mokyklas savo kalba).

Į Montrealio lituanistinę mokyklą dėl mokinių skaičiaus nepateisinamo sumažėjimo turėtų būti atkreiptas visų dėmesys pilnu bendruomeniniu mastu.

P. Adamonis

Atsiųsta paminėti

Mūsų Sparnai nr. 34, 1973 m. birželis. Lietuvių evangelikų reformatų žurnalas, administruojamas Jono Palšio, 5718 So. Richmond St., Chicago, Ill. 60629, USA.

Laiškai Lietuviams nr. 8, rugsėjis. Religinės ir tautinės kultūros mėnesinis žurnalas, leidžiamas Tėvų jėzuitų, 2345 W. 56th St., Chicago, Ill. 60636, USA.

Technikos Žodis nr. 3, gegužė-birželis. PLIAS ir ALIAS žurnalas. Leidėjas — Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos Čikagos skyriaus techninės spaudos sekcija. Administratorius — J. Sakalas, 7025 So. Rockwell Ave., Chicago, Ill. 60629, USA.

Mūsų Vytis, 1973 m. 1 nr., redaguotas Ramunės Kviklytės. Akademinio Skautų Sąjūdžio žurnalas, gaunamas pas administratorių Alfredą Kleinaitį, 9207 So. Sawyer, Evergreen Park, Ill. 60642, USA.

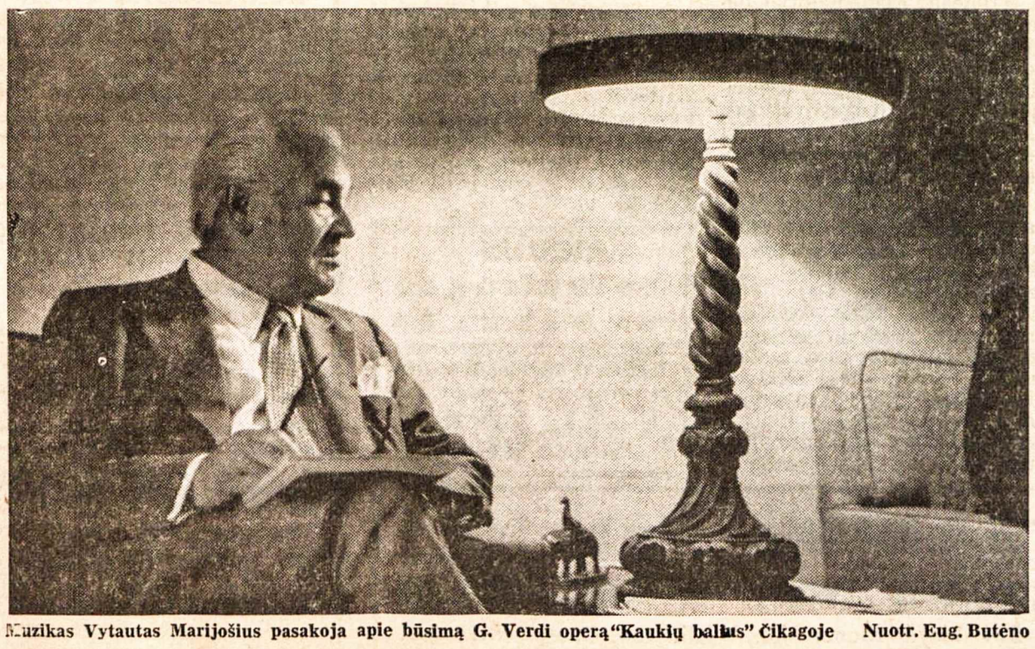

Muzikas Vytautas Marijošius pasakoja apie būsimą G. Verdi operą "Kaukių balius" Čikagoje Nuotr. Eug. Butėno

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

KONKURSĄ SU $1.500 PREMIJĄ paskelbė Wayne universitete Detroite lietuvių kambarį norintis įrengti komitetas. Konkurse kviečiamiem dalyvauti architektam ir menininkam pabrėžiama, kad svetimų kalbų seminaro kambarys turi būti įrengtas lietuviškais motyvais ir tokiu stiliumi, kuris geriausiai išreiškia lietuvių tautos dvasią. Baldai taip pat turi būti lietuviško stiliaus, o lenta — papuošta lietuviškais ornamentais. Konkurso dalyviai paruošia: 1. bendrą kambario vaizdą, 2. atskirų sienų, lubų ir grindų brėžinius, 3. baldų, durų, lentos ir nišos apipavidalinimo brėžinius, 4. ornamentų detalių brėžinius, 5. pažymi medžiagą ir projekto apytikrę kainą. Konkurse gali dalyvauti visi JAV ir kituose kraštuose gyvenantys lietuviai. Slapyvardžiais pasirašytų projektų su autoriaus pavarde, vardu ir adresu atskirame užklijuotame vokelyje laukiama iki 1974 m. vasario 1 d. Vertintojų komisiją sudaro: prof. Ričardas Bilaitis, prof. Jonas Puzinas, prof. Romas Viesulas, agron. Jurgis Baublys, dail. Birutė Rauckienė. Premijos laimėtojas darbams vykdyti turi parūpinti detalizuotus brėžinius ir teikti techninę priežiūrą. Premija bus išmokėta už projektą, kurį priims vertintojų komisija, kambario įrengimo komitetas ir Wayne universiteto vadovybė. Pastaroji reikalauja, kad nebūtų sumažintas klasės tūris ir kad projektas atitiktų priešgaisrinių taisyklių reikalavimus. Todėl visiems konkurso dalyviams patariama pirmiausia gauti kambario planą, brėžinius bei kitas informacijas, kreipiantis į pirm. Jurgį Mikailą, 24334 Pierce Ave., Southfield, Mi. 48075, USA. Tel. 315-557-1983. Jam siunčiami ir konkursui paruošti projektai.

VYTAUTO D. UNIVERSITETO penkiasdešimtmečio minėjimas Niujorke bus lapkričio 3 d. Carnegie Endowment tarptautinio centro patalpose Manhattane. Minėjimą rengia akedeminių organizacijų atstovų sudarytas komitetas: pirm. dr. Vaclovas Paprockas, vicepirm. Edmundas Vaičiulis, nariai — dr. Jadvyga Vytuvienė ir Kazys Vainius. Paskaitą apie universitetą skaitys prof. Jonas Puzinas, apie studentų gyvenimą — prof. Aldona Augustinavičienė. Meninei daliai skiriamas universiteto vaizdų skaidrių ir muzikinio fono montažas. Rengėjai prašo atsiųsti nuotraukų arba iš jų padarytų skaidrių, vaizduojančių universiteto gyvenimą. Už išlaidas bus atsilyginta. Korporacijos prašomos paskolinti kepuraičių, juostų, ženkliukų. Jeigu bus sutelktas didesnis suvenyrų skaičius, planuojama surengti specialią parodėlę. Siųsti rengėjų komiteto pirm. dr. V. Paprockui, 85-13 105 St., Richmond Hill, N.Y. 11418, arba P. Jurkui į "Darbininko" redakciją, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221, USA.

TALMAN FEDERAL SAVINGS finansinė bendrovė Čikagoje surengė lietuvių festivalį ir tautodailės parodą. Šie renginiai susilaukė apie 40.000 dalyvių. Anksčiau tą pati bendrovė buvo surengusi panašius lenkų ir italų festivalius. F. Zapolio vadovaujamą programą estradoje atliko sol. E. Zapolienė, Lietuvos vyčių tautinių šokių grupė, E. Pakštaitės suorganizuotos kanklių muzikos atstovės, muz. F. Strolios diriguojamas Jaunimo Centro choras, V. Stankuvienės vadovaujami "Žilvičio" šokėjai, Alice Stephens-Steponavičienės "Aidutės", I. Smieliauskienės vadovaujama "Grandis" ir neolituanų orkestras. Parodoje buvo daug tautodailės ir meno kūrinių, pradedant vysk. A. Baranausko, S. Daukanto, Maironio, Vaižganto, A. Žukausko-Vienuolio portretais, dail K. Karaliaus sukurta P. Rimšos "Vargo mokyklos" kopija, prof. A. Varno kūriniais ir baigiant M. K. Čiurlionio reprodukcijomis, J. Kuzminskio medžio raižiniais, A. Valeškos vitražais. Šiuos rodinius papildė gausi tautodailė — gintaro dirbiniai, audiniai, drožiniai, rankšluostis su jaustu Lietuvos himnu, juostos ir koplytėlės. Festivalį rengė Talman bendrovė, talkinama seselės Rosanne, Rose Sweeney, Emil Zabello, dr. P. Vaitaitienės, M. Kraučunienės ir Lietuvos garbės konsulės J. Daužvardienės.

TARPTAUTINIAME MUZIKOS FESTIVALYJE Kalifornijos Santa Monica miesto auditorijoje lietuviams atstovavo šiame mieste gyvenantis sopranas Stasė Klimaitė-Pautienienė. Tūkstantinei mišrių koncerto dalyvių miniai solistė padainavo K. V. Banaičio "Tulpes", A. Kačanausko harmonizuotą liaudies dainą "Kad aš našlaitėlė" ir J. Tallat-Kelpšos kompoziciją "Mano sieloj šiandien šventė". Jai akompanavo Kalifornijos universiteto Los Angeles muzikologas prof. A. Haas.

DELAWARE UNIVERSITETO PROF. DR. VYT. KLEMAS okeanografų suvažiavime spalio 3-4 d. d. Orlande, Floridoje, padarė du pranešimus apie pajūrio augmenijos ir srovių tyrinėjimus. Spalio 10 d. JAV gamtos apsaugos agentūros surengtame mokslininkų suvažiavime Las Vegas mieste, Nevadoje, jis skaitė paskaitą "Jūros pakraščių tyrinėjimas erdvių satelitais, lėktuvais ir laivais". Šią paskaitą prof. dr. V. Klemas skaitys ir lapkričio 21-25 d.d. Čikagoje įvyksiančiame lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziume.

IV KAMERINĖS MUZIKOS FESTIVALIS, rengiamas kas dveji metai, šiemet buvo skirtas austrų klasiko J. F. Haydno kūriniams. Jį pradėjo Lietuvos styginis kvartetas, kurį sudaro E. Paulauskas, K. Kalinauskaitė, J. Fledžinskas ir R. Kulikauskas, dviem J. F. Haydno kvartetais ir J. Juzeliūno kvartetu. Festivalyje taipgi dalyvavo Lietuvos kamerinis orkestras, vadovaujamas Sauliaus Sondeckio, Liežo tarptautinio konkurso laureatas Vilniaus styginis kvartetas — A. Vainiūnaitė, P. Kunca, D. Katkus, A. Vasiliauskas. Lietuviams muzikams talkino svečiai ir viešnios iš Maskvos: Rudolfo Baršajaus diriguojamas Maskvos kamerinis orkestras, A. Borodino styginis kvartetas, moterų sudarytas S. Prokopjevo styginis kvartetas ir solistas smuikininkas Vladimiras Spivakovas. Festivalio koncertai buvo rengiami ne tik Vilniuje, bet ir kituose Lietuvos miestuose. Lietuvos kamerinio orkestro koncertu buvo atidaryta K. Preikšo pedagoginio instituto Klaipėdos fakulteto mažoji koncertų salė. Koncertams privaloma J. F. Haydno kūrinių programa buvo papildyta S. Prokopjevo, D. Šostakovičiaus, J. Juzeliūno kvartetais, V. Juozapaičio, A. Šenderovo, R. Žigaičio naujomis kamerinėmis kompozicijomis. Festivalį užbaigė Lietuvos ir Maskvos kameriniai orkestrai Vilniaus filharmonijos salėje. Čia pirmą kartą buvo atlikta R. Žigaičio naujoji "Baladė styginiams". Kamerinės muzikos festivaliai, pradėti rengti Vilniuje 1967 m. buvo skirti: I festivalis — J. S. Bachui, II — L. Beethovenui, III — V. A. Mocartui, IV — J. F. Haydnui.

PANEVĖŽIO DRAMOS TEATRAS sezono atidarymui pasirinko A. Strinbergo "Mirties šokio" premjerą. Premjeriniu laikytinas ir antrasis spektaklis, kuriame buvo suvaidinta gruzinų dramaturgo O. Joseliano komedija "Kol vežimas neapvirto", paruošta vasaros gastrolėms. Teatro repertuarą papildys du lietuvių dramaturgų veikalai — Juozo Grušo "Pijus buvo protingas" ir Kazio Sajos "Devynbėdžių godos". Panevėžio dramos teatro meno vadovui ir rež. Juozui Miltiniui maskvinė augščiausioji taryba suteikė Sovietų Sąjungos "liaudies artisto" garbės vardą.

J. E. F. MASSENET "WERTHERIO" SPEKTAKLIU buvo pradėtas Vilniaus operos teatro naujasis sezonas. Vyr. dirigento Rimo Geniušo pranešimu, šį sezoną bus persikelta į daug metų žadėtus naujuosius teatro rūmus. Jie bus atidaryti 1974 m. balandžio 30 d. Vytauto Klovos naujos operos "Julius Janonis" premjera, kurios klavyrą jau baigia kompozitorius. Repertuaran gali būti įtraukta ir naujoji V. Barkausko opera "Legenda apie meilę", laukianti perklausos. Prisitaikant prie didesnės scenos, numatomi nauji A. Borodino "Kunigaikščio Igorio", Ch. Gounod "Fausto" operų pastatymai, J. Juzeliūno "Ant marių kranto" ir P. Čaikovskio "Gulbių ežero" baletų atnaujinimai. Žymiausiųjų dainininkų sąraše minimas ir Vacys Daunoras, kuris buvo pasitraukęs iš operos teatro ir perėjęs į Vilniaus filharmoniją. Atrodo, jis vėl grįžta teatro scenon. Baleto teatras naująjį sezoną pradėjo B. Pavlovskio baletu vaikams "Snieguolė ir septyni nykštukai."

JUSTINO MARCINKEVIČIAUS poemų rinkinį išleido Maskvos leidykla "Chudožestvennaja literatūra" 25.000 egz. tiražu. Knygon įtrauktos trys A. Mežirovo išverstos poemos— "Kraujas ir pelenai", "Siena" ir "Mindaugas", iliustruotos dail. S. Krasausko. Įvadą parašė V. Oganevas.

VASAROS SEZONO UŽBAIGAI vilnietis dail. Vaclovas Minkevičius Palangoje surengė dvi savaites trukusią keramikos darbų parodą. Tai buvo jo sukaktuvinė paroda, nes savo pirmąją individualią parodą jis yra turėjęs prieš 40 metų Palangoje, dar būdamas Kauno meno mokyklos studentu. Lankytojų dėmesį traukė dekoratyvinės lėkštės "Pas mergelę jojau", "Kauno jūroje", dekoratyvinės skulptūros "Pingvinas", "Žuvys", "Eglė" ir kt. Kretingos kino teatrą puošia V. Minkevičiaus keramikinė kompozicija "Eglė žalčių karalienė". Kitą jo skulptūrinę grupę yra įsigijusi Plungės dirbtinės odos gamykla.

VILNIAUS PEDAGOGINIAME INSTITUTE specialų literatūros teorijos kursą skaito svečias iš Lenkijos — Wroclavo Mokslo Draugijos generalinis sekretorius ir universiteto prof. J. Čynadlovskis. Jis yra plačiai žinomas lenkų literatūros teoretikas, žurnalų ir leidinių "Prace Polonistyczne", "Zagadnienia rodzajow literackich" ir "Litteraria" bendradarbis.

VILNIAUS OPEROS IR BALETO teatro vyr. baletmeisteris V. Grivickas išvyko į Bulgariją, kur Rusės liaudies operos teatre pastatys E. Griego baletą "Peer Gynt". Jo dėka Rygos, Talino ir Lvivo teatrai yra susilaukę J. Juzeliūno baleto "Ant marių kranto" pastatymų. Vytautui Grivickui 1965 m. teko dirbti baletmeisteriu ir egiptiečių operos teatre Kaire.

V. Kst.

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.

1072 Bloor St. W. **Tel. 534-9286**

NORSEMAN ST. — ISLINGTON, naujesnės statybos 3-jų miegamų vienaaugštis (bungalow). Pilnai įrengtas rūsys, alyva šildomas. Garažas su privačiu įvažiavimu. Arti mokyklos ir susisiekimo. Įmokėti apie $15-20.000. Viena atvira skola išsimokėjimui.

QUEBEC AVE. — ANNETTE, mūrinis namas, 8 kambariai per du augštus. Du atskiri butai su atskirais įėjimais, dvi prausyklos ir dvi virtuvės. Namas reikalingas mažo remonto. Platus šoninis įvažiavimas, vieta dviem garažam. Įmokėti tik $5.000. Galima tuoj užimti.

RUSHOLME DR. — COLLEGE ST., patogiam nuomojimui mūrinis namas, 12 kambarių, penki pirmam augšte. Viskas įrengta atskirai: 3 prausyklos, 3 virtuvės, pilnai įrengtas rūsys. Atskiras įėjimas į pirmą augštą. Įmokėti apie $6-8.000.

RUNNYMEDE — ANNETTE, gerame stovyje 6 kambariai per du augštus, dvi prausyklos, garažas. Namas arti susisiekimo. Įmokėti $8.000.

RONCESVALLES — GRENADIER RD., komercinis pastatas, 13 butų po 2 ir po 1 miegamuosius. Visą laiką išnuomotas, alyva — vandeniu šildomas, 5 garažai. Metinės nuomos pajamos $22.000. Įmokėti apie $25,000 — $30,000. Žema kaina.

S. JOKUBAITIS

Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS, IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400

AKTYVAI — VIRŠ 6 MILIJONŲ DOLERIŲ

Kasos valandos:
Pirmad. .....10 - 3
Antrad. .....10 - 3
Trečiad. uždaryta
Ketvirtad. 10-7
Penktad. 10-8
Šeštad. .....9 - 12
Sekmad. ....9.30 - 1

MOKA:
už terminius indėlius —
dvejų metų.....8½%
vienerių metų 8%
už taupomąsias (savings) s-tas 7%
už depozitų-čekių sąskaitas.. 6¼%

DUODA PASKOLAS:
asmenines iki $10.000.....8%
asmenines — naujas 8½%
nekiln. turto iki $50.000.....8%

Nemokamas visų narių gyvybės draudimas pagal santaupų dydį iki $2.000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki $10.000. Parduodame American Express kelionių čekius ir International Money Order — pinigines perlaidas. Priimame mokėjimus už nekiln. turtą, telefoną, elektrą, vandenį, dujas. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Mūsų tikslas—ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St. W. • Tel. 533-4414

W. VASIS REAL ESTATE

Didelis pasirinkimas namų, žemės ir kitos rūšies nuosavybių.

Skambinti — J. GUDAS
863 BLOOR St. W., Toronto 4, Ont. **Tel. 534-7525**

Lietuvio savininko mėsos KRAUTUVĖ

ARNOLD'S MEAT MARKET

259 Ellesmere Rd., Scarborough, Ont. **Tel. 445-6031**
(Warden & Ellesmere)

Parduodama įvairiais kiekiais šviežia pirmos rūšies A 1 jautiena, veršiena, kiauliena, taip pat — vištos, žąsys, antys. Supjaustoma, supakuojama, paruošiama dėti į šaldytuvus (freezer) pagal pirkėjo norą. Užsakymai priimami telefonu. Atvažiavus galima išsirinkti.
Nemokamas pristatymas.

BEST ELECTRIC

NUO LOSNOS IKI DANGORAIŽIO!
VERSLO BEI PRAMONĖS PASTATŲ ELEKTROS ĮRENGIMAI, PRIEŽIŪRA IR KITI DARBAI

ELEKTROS RANGOVAS

Tel. 489-5425 Petras Prakas
Namų: 920-2501 **Visi darbai atliekami GERIAUSIAI**

ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ
YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai

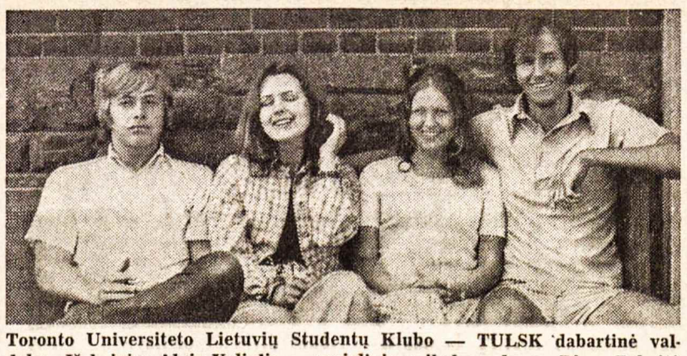

Toronto Universiteto Lietuvių Studentų Klubo — TULSK dabartinė valdyba. Iš kairės: Algis Valiulis — socialinių reikalų vadovas, Rima Zubaitė — sekretorė, Angelė Aromaitytė — pirmininkė, Vytas Lenkauskas — iždininkas. Trūksta vicepirmininko

SPORTAS

VYČIO ŽINIOS

Stalo teniso treniruotės naujuose Lietuvių Namuose pradedamos šį ketvirtadienį ir bus vykdomos ketvirtadieniais nuo 6 v.v. Į treniruotes kviečiami visi Toronto lietuviai, ypač jauniausi stalo tenisininkai nuo 8-9 metų amžiaus. Laukiame ir tėvų susidomėjimo stalo tenisu, kurį jie gali geriausiai parodyti atveždami jaunuosius tenisininkus į treniruotes. Toronte turėjome ir turime daug iškilių stalo tenisininkų, kurie garsina lietuvių vardą. Tikimės, kad jų atsiras daugiau iš naujai pradedančiųjų. Treniruotes praves Jonas Nešukaitis, kuris savo šeimoje turi pats paruošęs Kanados ir Amerikos meisterę.

Krepšinio treniruočių galutinis tvarkaraštis: pirmadieniais nuo 6 v. v. James Colnan mokykloje treniruojasi jauniausieji berniukai ir mergaitės (iki 12 m.); trečiadieniais nuo 6 v. v. Prisikėlimo par. salėje — vyr. mergaitės, jauniai ir vyrai. Treniruočių lankimas yra būtinas.

Tarpusavio golfo turnyre pirmaujančių eilė mažai tepasikeitė: Vinc. Baliūnas 28, E. Kuchalskis 25, L. Radzevičius 19, R. Burdulis 18, A. Supronas 17, A. Klimas ir S. Krašauskas po 16. Dar yra likę sužaisti keletas rungtynių. Golfininkai raginami jas sužaisti, kol yra galimybė.

Niagara Falls stalo teniso pirmenybėse V. Nešukaitytė lengvai laimėjo I vietą, baigmėje nugalėjusi montrealietę M. Domankos 3:0. Tačiau sekančiose rungtynėse dėl piniginės premijos nelauktai pralaimėjo tai pačiai žaidėjai. V. Nešukaitytė taipgi laimėjo pirmą vietą mišriame dvejete ir su seserim Flora — II vietą moterų dvejete. G. Nešukaitytė tose pačiose pirmenybėse moterų B klasėje laimėjo antrą vietą.

V. Nešukaitytė su Kanados vyrų stalo teniso komanda išvyko į Airiją. Čia Dubline ji dalyvaus mišrių komandų varžybose ir Europoje bus iki gruodžio vidurio.

Daina Žukauskaitė Toronto universitete reiškiasi kaip gabi sportininkė. Žaidžia universiteto komandoje krepšinį ir lauko riedulį. Ji yra lauko riedulio komandos kapitonė ir turėjo galimybių pakliūti į Ontario ir Kanados rinktines. **A. S.**

SPORTININKŲ SUVAŽIAVIMAS

Š.m. lapkričio mėn. 24-25 d.d. Čikagoje šaukiamas Š. Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjungos atstovų metinis suvažiavimas, kurio metu bus pravesti naujų sąjungos vykdomųjų organų rinkimai. Ta pačia proga suvažiavime bus pateikti išsamūs pranešimai, liečiantieji išvyką į Europą. Smulkesnė suvažiavimo darbotvarkė bus paskelbta vėliau. Visi kviečiami gausiai dalyvauti šiame suvažiavime.

EUROPOS KREPŠINIO PIRMENYBĖS

Ispanijoje baigiamos Europos vyrų krepšinio XVIII pirmenybės. Europos krepšinis mums visuomet buvo artimas: Lietuva du kartus buvo Europos meisteriu, o ir dabartinėse pirmenybėse lietuviškų vardų netrūko. Šiuo metu Europos krepšinis dar ir tuo įdomus, kad praėjusią vasarą Š. Amerikos lietuvių rinktinė viešėjo Europoje ir rungėsi su kaikuriomis valstybėmis. Tad norėtųsi bent trumpai pažvelgti į šias pirmenybes.

Joms buvo atrinkta 12 geriausių komandų, kurios buvo suskirstytos į dvi grupes. A grupės dalyviai žaidė Badalonės mieste, B grupės — Barcelonoje. Kiekvienos grupės pirmųjų dviejų vietų laimėtojai pateko į pusbaigmį. A grupėje be pralaimėjimų I vietą išsikovojo Sovietų Sąjunga, II v. — Čekoslovakija. B grupėje irgi be pralaimėjimų I vietą teko Jugoslavijai, II v. — Ispanijai. Kaip matome, didelę pažangą padarė Ispanija, kuri krepšinyje per daug nepasižymėjo, išskyrus 1935 m. pirmenybes Ženevoje, kur buvo laimėjusi II vietą. Be Ispanijos, dar gerai žaidė Italijos ir Turkijos komandos, kurios savo grupėse laimėjo III vietas. Mums pažįstama Prancūzija savo grupėje užėmė paskutinę vietą, nelaimėjusi nė vienerių rungtynių.

Kaikurios pirmenybių pasekmės: Izraelis-Lenkija 98:84; Turkija-Lenkija 65:64; Jugoslavija-Bulgarija 76:65; Istpanija-Italija 77:65; Graikija-Prancūzija 67:62; Turkija-Izraelis 94:93; Jugoslavija-Italija 73:71; Ispanija-Prancūzija 85:80; Čekoslovakija-Turkija 66:64; Čekoslovakija-Lenkija 81:79. Sovietų Sąjunga visas savo rungtynes laimėjo užtikrintai.

Pirmenybių pusbaigmyje susitiko Sovietų Sąjunga su Ispanija ir Jugoslavija su Čekoslovakija. Čia Ispanija padarė didelę staigmeną, nugalėdama Sovietų Sąjunga 80:76. Paskutiniais laikais šių dviejų valstybių susitikimas baigdavosi aiškiu sovietų laimėjimu — beveik pusės taškų skirtumu. Ispanijos rinktinė teikia gerą įspūdį, nes ją sudaro visi augšti žaidėjai, keli iš jų — "naturalizavęsi" amerikiečiai. Sovietų rinktinėje daugiausia žaidžia nauji ir jauni krepšininkai. Tėra likę tik 6 seni žaidėjai, įskaitant ir Modestą Paulauską.

Kitoje pusbaigmio pusėje Jugoslavija nugalėjo Čekoslovakiją 96:71. Tad pirmenybių baigmėje dėl Europos meisterystės žais Ispanija ir Jugoslavija. Dėl III vietos kovos Sovietų Sąjunga su Čekoslovakija, dėl V vietos — Italija su Bulgarija. Kovoje dėl IX vietos Prancūzija nugalėjo Lenkiją 67:62. Lenkija ir Graikija susitiks kovoje dėl paskutinės — XII vietos. **A. S.**

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

jeras P. E. Trudeau pridėjo pastabą, kad tie įspūdžiai yra pasenę ir kad jie nelabai tinka dabartinei Kinijai. Knyga pradedama P. E. Trudeau apsilankymu Kinijos ambasadoje Britanijoje, kur jis tada turėjo daug vargo su viza, kai kiniečiai diplomatai jo pase rado Čiangkaišeko valdomos Formozos vizą. Šį kartą Kinijos ambasada Otavoje premjerui P. E. Trudeau vizą davė be jokių trukdymų ir laikraščius aprūpina savo žinių agentūros specialiais pranešimais iš Pekingo, kuriuose prie viešnagės aprašymo pridedama ir geroka dozė propagandos. Prieš premjerą P. E. Trudeau išvykimą buvo paskelbta, kad Kinija pasirašė sutartį per sekančius trejus metus pirkti iš Kanados 224 milijonus bušelių kviečių už beveik bilijoną dolerių. Šis pranešimas būtų buvęs labai aktualus prieš keletą metų, kai Kanada turėjo didžiules kviečių atsargas. Dabar jos jau išsemtos, o pasaulyje jaučiamas kainas didinantis kviečių trūkumas.

Gallupo viešosios nuomonės tyrimo institutas paskelbė rugsėjyje atlikto kanadiečių apklausinėjimo duomenis, kurie liudija politinių partijų ligšiolinio balanso pasikeitimą. 1972 m. rudenį įvykusiuose parlamento rinkimuose liberalai gavo 39% balsų, konservatoriai — 35%, NDP socialistai — 18%, kitos grupės — 8%. 1973 m. birželyje liberalų populiarumas padidėjo iki 42%, o konservatorių sumažėjo iki 34%. Š.m. rugpjūčio mėnesį konservatoriai nukrito iki 30%, liberalai vis dar turėjo 41% rėmėjų. Paskutiniais rugsėjo mėnesio duomenimis, abi partijos yra susilyginusios — už jas pasisakė po 35% apklaustų kanadiečių, o NDP socialistus remia 20%. Atrodo, liberalams daug pakenkė infliacijos banga ir perdidelis kainų kilimas. Gallupo instituto duomenyse konservatorių vadas R. Stanfieldas pirmą kartą pasiekė lygias kortas su liberalų vadu ir premjeru P. E. Trudeau. Komentatoriai daro išvadą, jog parlamento rinkimus šį rudenį būtų laimėję konservatoriai. Kadangi jie greičiausiai bus tik sekantį pavasarį, rinkėjų nuotaikos vėl gali pakrypti liberalų pusėn, jeigu nebus susilaukta perdidelio nedarbo žiemos mėnesiais.

Saskačevano NDP socialistų partijos radikalai su savo vadovu D. Mitchell nutarė įsteigti atskirą socialistų partiją, kuri remsis darbininkų klase. Provinciją valdo NDP socialistų premjero A. Blakney vyriausybė. Problemų su savo radikalais NDP turi ir kitose provincijose. Ontario NDP partija juos netgi buvo priversta pašalinti iš savo eilių. Atskilėliai dabar gali remti naują socialistų partiją.

Ateitininkų žinios

Studentų ateitininkų susirinkime praėjusį sekmadienį buvo aptarta veikla, atskiri n a r i a i sutiko pravesti keturis susirinkimus iki Kalėdų. Sekantis susirinkimas bus spalio 28 d. Išrinkti atstovai į centro valdybos suvažiavimą, įvyksiantį Klevelande spalio 20-21 d.d. Toronto draugovės valdybon išrinkti Romas Puteris ir Ramunė Ulbaitė. Jie koordinuos ir rūpinsis šių mokslo metų veikla. Susirinkimas buvo gana gausus.

Havajų vakarui, kuris įvyks spalio 27 d., bilietai jau platinami. Tikimasi gausaus visuomenės susidomėjimo. Salę papuošti sutiko studentai, o programą paruošti — moksleiviai.

VII - VIII sk. mergaičių susirinkimas praėjusį sekmadienį įvyko pas Ramunę Stravinskaitę. Panašūs pajvairinimai — susirinkimų rengimas privačiuose namuose žymiai pagyvina veiklą.

Sendraugių centro valdybos rinkimai vyksta korespondenciniu būdu. Kurie dar neišsiuntė atgal balsavimo vokų, prašomi tai kuo greičiausia padaryti.

Tėvai, kurie turėtų kokių pageigeidavimų ar pasiūlymų dėl jaunimo veiklos, prašomi kreiptis į V. Kolyčių tel. 654-5481. Tėvų bendradarbiavimas yra labai pageidautinas.

Detroito Karaliaus Mindaugo kuopos moksleiviai ateitininkai rengia rekolekcijas Dainavoje lapkričio 9-10 d.d. Pokalbius praves seselė Ignė ir kun. Jonas Staškevičius. Kviečiame visus moksleivius ateitininkus dalyvauti. Mokestis asmeniui — $12.50. Apie narių dalyvavimą prašome kuopų pirmininkus pranešti iki spalio 26 d. Gintei Damušytei, 25830 Forestview, Southfield, Mich. 48075, USA, arba tel. 1-313-354-0746.

Kiekvienam dalyviui bus labai naudinga jaunų draugų ir draugių būryje pagyventi ramioje dvasinio atsinaujinimo nuotaikoje. Įdomūs pokalbiai, susikaupimo valandėlės gamtos aplinkoje padės mums giliau suprasti mūsų gyvenimo prasmę. Būkite tikri — nesigailėsite atvykę!

Kuopos valdyba

Skautų veikla

• Kasmetinis "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntų tėvų k-to rengiamas bazaras-šokiai bus lapkričio 17 d. Prisikėlimo salėse. Iš anksto visi kviečiami tą šeštadienį praleisti su skautų rėmėjais, tėvais bei vadovais ir padėti papildyti komiteto iždą, kuris po skautų-čių kelionės į Jubilėjinę stovyklą gerokai aptuštėjo. Skautaitės yra kviečiami prisidėti laimikiais ar pinigų įnašais $3 vertės ar daugiau. Laimikius ir pinigus sunešti į sueigas arba kaip kitaip įteikti vienetų vadovams. Aukokime visi, ir toliau rodydami savo skautišką solidarumą. Spalio 21, sekmadienį, laimikiai priimami būkle po pamaldų.

• Muz. A. ir O. Mikulskiai, po Padėkos savaitgalio pasilikę Toronte, vėl turėjo pamoką su s. Stepo Kairio muzikinio vieneto grupėmis. Ačiū jiems už skatinančią pagalbą.

• "Rambyno" tunto vilkiukų skyriaus vedėju paskirtas ps. M. Rusinas. Visais jaun. skautų reikalais kreiptis tel. 533-2511.

• Spalio 9 d. įvykusioje "Rambyno" tunto jūrų budžių sueigoje vadu išrinktas vl. E. Pakštas. Globėjas — jūr. s. A. Empakeris.

• Jūrų skautų "Vikingo" laivo sueigos bus reguliariai kas dvi savaitės skautų būkle antradieniais. Pirmoji įvyko spalio 16 d. Laivo vadu paskirtas vair. A. Stauskas. Globėjas — V. Keturakis.

• Spalio 27 d., 1 v., šaukiama visų Toronto vilkiukų sueiga.

• Į jaun. skaučių "Rūtos" dr-vę įstojo L. Radzevičiūtė ir R. Žilinskaitė. Sveikinam. Draugovei vadovauja v. sk. v. sl. A. Senkevičiūtė, globėja — sesė G. Tarvydienė, adj. — v. sl. R. Rovaitė.

• Jaun. skaučių "Tulpės" dr-vei šiais metais vadovaus v. sl. D. Barzdžiūtė, adj. S. Kazilevičiūtė ir D. Draugelytė, globėja ps. B. Abromaitienė. Norinčios įstoti į jaun. skautes kreipiasi į draugininkes ar globėjas.

• Sveikinam D. ir M. Valadkas ir G. ir R. Paulionius, sulaukusius skautiško prieauglio.

• Ačiū p. p. Arštikaičiams iš Bramptono už gėles skautams-tėms.

Č. S.

Pajieškojimas

A. Statkevičius jieško liudininko **Balčiūno,** gyvenančio JAV, pensijos gavimo reikalu iš V. Vokietijos vyriausybės. Minimasis Balčiūnas su Statkevičiumi nuo 1941 m. iki karo pabaigos tarnavo Vokietijos kariuomenės XI batalijone (Schutzpolizei) prie Kievo, Ukrainoje. Rašyti: Andrius Statkevičius, 6500 Mainz, Fritz-Kohl Str. 16.

MEDUS – reikalingas sveikatai

Natūralus, nepasterizuotas Induose ar koriuose. Iš bityno: 30 Dewson St., Toronto 4, Ont.

Eagles Nest

Telefonas 534 - 0563

W. G. DRESHER — *Real Estate Broker* — *Visų rūšių apdrauda*

233-3334 **Walter Drešeris** **233-4446**

214 Lloyd Manor Rd., Islington, Ont. M9B 6A3

AL GARBENS

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate narys

Telefonai: 536-2738 • 536-2664 • 1611 BLOOR St. West

BLOOR — ALHAMBRA, 3 butų atskiras mūrinis namas su atskirais įėjimais, 3 prausyklos, 3 virtuvės, vandeniu - alyva šildomas, 2 atskiri sklypai, dvigubas garažas, apie $25.000 įmokėti ir viena atvira skola; visai netoli Lietuvių Namų.

JANE — BLOOR, 12 kambarių, 3 miegamųjų, dvibutis (duplex), 4 užbaigti kambariai rūsyje, dvigubas garažas su privačiu įvažiavimu, arti Bloor; galima greitai užimti. Apie $20,000 įmokėti.

INDIAN RD. — BLOOR, 10-ties kambarių atskiras namas, kvadratinis planas, 3 naujos modernios virtuvės, 4 visai modernios prausyklos, užbaigtas kambarys rūsyje, garažas su privačiu įvažiavimu. Apie $30,000 įmokėti.

SIX MILE LAKE, didžiulis 6 kambarių 1½ metų senumo vasarnamis su visais baldais, židinys, dvigubas sklypas. Prašoma kaina $18,000. Port Severn apylinkėje.

NEW TORONTO, vos keliolikos metų senumo tributis, didžiulis sklypas, apie $15.000 įmokėti ir viena atvira skola balansui.

Al. GARBENIS **Pr. KERBERIS**

Namų tel. HU 9-1543 **Namų tel. LE 5-1584**

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA	IMA
6% už depozitus	
6% už šėrus	8% už asm. paskolas
6½% už taupymo s-tas	
8% už 1 m. term. dep.	8% už mortgičius
8½% už 2 m. term. dep.	

Kapitalas — septyni milijonai dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $5.000 ir **mortgičius** iki 75% įkainoto turto. **Visų narių gyvybė** apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $5.000.
Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p.p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p.p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Telefonas 532-8723 • Toronto, Ontario, M6P 1A6

Westway, Mississauga ir Kingsway rajone.
• **Pirkėjams sąžiningas patarnavimas.** •

R. Stasiulis **Tel. 249-7691** Namų — 241-5181

Turiu didelį pasirinkimą modernių namų

FOR SALE UNITED TRUST REALTOR

ED. KONDRATAS, siuvėjas

Individualūs užsakymai, pasiūtos eilutės, sportiniai švarkai ir kelnės (slacks) iš šių medžiagų: vilnonių, ožkinės vilnos (mohair), megztinės (double knit), sintetinės medžiagos (Fortrel, Terylene)

1113 Dundas St. W., Toronto 3, Ontario **Tel. 533-5454** **Lietuviams daroma NUOLAIDA**

A. J. MORKIS Realtor • **Sąžiningas patarnavimas.** • **Parūpiname mortgičius**

perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę betkuriame rajone.

• A. BLIŪDŽIUS • W. MORKIS • **Telefonai 534-8459; 233-5996**

1082 Bloor St. W., Toronto 4, Ontario

CLEAR-VISION

— TV - HI - FI —

Taisomi ir parduodami paprasti ir spalvoti televizijos priimtuvai.
Prieinamos kainos.

Tel. 532-7733 *1613 DUNDAS Street West*

DIDŽIAUSIOS IR GRAŽIAUSIOS EUROPIETIŠKOS MĖSOS IR SKANĖSTŲ KRAUTUVĖS KANADOJE

SPECIALŪS GAMINIAI KAS SAVAITĘ

tip-top MEATS DELICATESSEN

1727 BLOOR STREET WEST (PRIEŠ KEELE POŽEMINIO STOTĮ)
YORKDALE SHOPPING CENTRE • **FAIRVIEW MALL** (SHEPPARD AVE. / DON VALLEY PARKWAY)
ZIGGY'S AT SHERWAY GARDENS (QUEEN ELIZABETH ir 27 kelias)
HURON - SQUARE - SHOPPING CENTRE (Cooksville, 10 ir 5 kelias)

DANISH CUSTOM FURNITURE

BALDŲ PROJEKTUOTOJAI IR GAMINTOJAI IŠ BURMOS MEDŽIO (TEAK FURNISHINGS)

Baldai tiesiog iš įmonės A. JENSEN & SON LIMITED

25 Le Page Court, Downsview, Ontario. — Keele ir Finch

Tel. 636-9811. Atidaryta nuo 9 val. ryto — 6 val. vakaro, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v. r. iki 9 v. v.

LITHO-ART SPAUSTUVĖ

971 College St., Toronto 4, Ont.

Telefonas: 533-4363

LIETUVIAI SAVININKAI

Įvairūs spaudos darbai: leidiniai, programos, visi verslo bei reklaminiai spaudiniai

ŠYPSENOS

Kur Alpės?

— Tėte, kur yra Alpės?

— Paklausk mamą. Ji visuomet perkilnoja daiktus iš vietos į vietą.

Vaikščiok pėsčias

— Tėte, mokytojas vis man sako, kad privalau įsigyti enciklopediją.

— Dar ko! Gali, kaip ir kiti vaikai, mokyklon vaikščioti pėsčias.

Kas yra amžinybė?

Laikraštininkas klausė Mark Twainą, kas, jo manymu, yra amžinybė? Šis gi, ilgiau pagalvojęs, atsakė, kad amžinybė yra tik valandėlė.

— Tokiu atveju, — atsiliepė gudrus laikraštininkas, — paskolink Tamsta man valandėlei tūkstantį dolerių.

— Gerai. — Atsikirto Twain. — Už valandėlės . . .

Nori pamatyti garnį

Motina pasakoja savo šešerių metų sūnui:

— Garnys tau atnešė mažą broliuką. Nori jį pamatyti?

— Ne. Aš norėčiau geriau pamatyti tą garnį.

* * *

• Kol mokyklose bus egzaminai, tol ir valdiškose mokyklose bus meldžiamasi.

Didelio senelio mažas vaikaitis

Britanijos premjero Winston Churchillio vaikaitis, sekdamas senelio pėdomis, pasirinko politinę karjerą ir Gorton rajone kandidatavo rinkimuose į vietos tarybą kaip konservatorių partijos kandidatas. Norėdamas susižvejoti daugiau balsų, jis ėmė lankyti gyventojus. Vienai moteriškei, atidariusiai buto duris, tarė: "Esu Winston Churchil". Išgirdusi tai moteriškė, atrėžė: "Aš esu Marlena Dietrich", — ir užtrenkė duris.

Pseudo Churchillis

Kai buvęs Anglijos premjeras Winston Churchill būdavo geroj nuotaikoj, iš portfelio išsiimdavo Australijos "Evening Star" iškarpų ir duodavo paskaityti atspausdintą žinutę: "Recidivistas Winston Churchill, kuris buvo vėl suimtas už vagystę, policijos daboklėje pasikorė. Savižudys Churchill paliko raštelį, kuriame rašo: "Negaliu pergyventi gėdos, kad mano pavardė bus skelbiama laikraščiuose."

* * *

• Gyvenime dažnai būna kaip sode: kas perdaug šakojasi, apkarpomas.

Parinko **Pr. Alšėnas**

Balio Maskeliūno DRAUDOS ĮSTAIGA

Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814

2483 Lakeshore Blvd. West, Toronto 14, Ontario

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA — LUNA NARYS

Ilgametė patirtis — įvairių draudos b-vių atstovybė

Saugesniam vasaros sezono važiavimui patikrinkite savo automobilius pas

AUTORITE SALES and SERVICE

Telefonas 531-1305 1536 DUNDAS St. W.

ir Bloor Autorite Garage, 296 Brock Ave. (tarp Dundas ir College)

Atliekame visus autovežimių mechaninius pataisymus — priekinių ratų išlyginimą (wheel alignment), ratų išbalansavimą ir kt. Parduodame MICHELIN, B. F. GOODRICH, RADIAL ir kt. padangas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas. Savininkas **FRANK PETIT**

YOUNG a. BIGGIN LTD. REALTOR

• *10 pardavimo įstaigų Toronto rojonuose* •

Jei planuojate pirkti ar parduoti nekilnojamą nuosavybę, mielai jums patarnaus

VYT. V. GIRDAUSKAS

Patarnaujame nuosavybių pirkimo bei pardavimo reikaluose ir MISSISSAUGA apylinkėje

1576 Bloor St. West • **Telefonai: Įstaigos: 537-3431**

Toronto 165, Ontario • **Namų: 279-5988**

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, tel. 279-4371)

persikėlė į naujas patalpas. Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.

• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus. •

Savininkai: **A. Paškevičius** ir **J. Tamošiūnas**

ĮVAIRŪS SIUNTINIAI IR DOVANOS

į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu.

Dovanos be muito: Motociklai, skalb. mašinos, televizijos priimtuvai, šaldytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiame piniginius pažymėjimus (certificates), už kuriuos gavėjas gali pirkti prekių specialiose krautuvėse.

Norint pasiųsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.

Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.

Sąžiningai ir greitai patarnaujame.

DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA **Baltic Exporting Co.** 480 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONTARIO

Telefonas LE 1-3098 **Savininkai A. ir S. KALŪZA**

DUFFERIN RADIO AND TV

SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo apartai. Parduodamos lempos ir baterijos. • Prityręs specialistas su ilga praktika.

1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas, mechaniniai darbai ir automatinės transmisijos

DUNDAS AUTO BODY

MAX KANE AUTO BODY

Darbas sąžiningas ir garantuotas

Lietuvius aptarnauja Jonas Jurėnas

430 BATHURST ST.

Tel WA 1-3225 arba WA 4-1001

BALTIC MOVERS

VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS BALDAI IR KT.

Vežamas turtas pilnai apdraustas

Skambinti tel. LE 4 - 1403

30 DEWSON St., Toronto, Ont.

780 QUEEN ST. W.
PRIE GORE VALE
TEL. EM 4 - 7994

ART'S PHOTO STUDIO

Meniškos vaikų nuotraukos
Portretai ir kt.

TORONTO Curr

KLB krašto valdyba išsiuntinėjo bendraraštį apylinkių valdyboms, skatindama rašyti padėkos laiškus buvusiam Kanados premjerui J. Diefenbakeriui už Lietuvos ir kitų sovietų tautų pavergimo iškėlimą parlamente, o nepasitenkinimo laiškus — dabartiniam premjerui P. E. Trudeau, kuris nepritarė pirmojo pasiūlymui išreikšti protestą Sov. Sąjungai. Pažymėtina, kad J. Diefenbakerio pasiūlytoje rezoliucijoje valstybių pavadinimai taip išrikiuoti, kad nei Pabaltijo kraštai, nei Ukraina į Sov. Sąjungos sudėtį neįeina. Plačiau apie tai buvo rašyta "TŽ" 40 nr., 9 psl.

KLB pirm. inž. E. Čuplinskas ir "TŽ" red. kun. Pr. Gaida spalio 14-16 d.d. dalyvavo daugiakultūrėje konferencijoje, kuri įvyko Otavoje. Ją organizavo daugiakultūrių reikalų ministeris dr. St. Haidasz su savo štabu ir kaikuriomis organizacijomis.

Daug torontiečių lietuvių yra vedę lietuvaites iš Suvalkų trikampio, dabar valdomo Lenkijos. Spalio 13 d. Šv. Jono Kr. par. salėje trys tokios šeimos paminėjo vedybinės sukakties dešimtmetį, būtent, J. O. Ažubaliai, A. M. Daukšos ir K. Liutkai. Gražią iškilmę jiems suruošė bičiuliai — punskietės ir Punsko žentai. Ta proga sukaktuvininkams įteikta dovanų, gėlių, išreikšta nuoširdžių sveikinimų. Punsko žentų vardu kalbėję V. Marcinkevičius ir St. Prakapas pareiškė, kad nė vienas iš jų draugų, vedusių punskietes, nėra nusivylę. Punskiečių vardu kalbėjusi p. Derliūnienė papasakojo apie ištvermingą Suvalkų trikampio lietuvių tautinę kovą už savo teises ir lietuvaičių ryžtą vykti į Kanadą bei išvaduoti viengungius iš "nelaisvės". Tokiam žygiui pritaręs ir Punsko klebonas Šuminskas: esą tie Kanados lietuviai, jiešką žmonų, yra užgrūdinti vyrai. Iš sukaktuvinėje šventėje dalyvavusių šeimų buvo matyti, kad vedybos su punskietėmis daug ką padarė laimingais. Džiugu buvo matyti lietuvišką jų atžalyną įteikiant gėles savo tėvams.

Pasaulio ukrainiečių kongresas įvyks Toronte š.m. lapkričio 1-4 dienomis. Ši visus laisvojo pasaulio ukrainiečius apimanti organizacija buvo įsteigta 1967 m. Jai priklauso 230 organizacijų, atstovaujančių 3 milijonam laisvojo pasaulio ukrainiečių. Pagrindinis jos tikslas — išlaikyti savo kultūrą ir kovoti už Ukrainos teisę apspręsti politinę bei tautinę ateitį. Organizacijos viršūnę sudaro sekretoriatas, šiuo metu veikiąs Europoje. Numatoma, kad kongrese dalyvaus 1200 atstovų, kurie posėdžiaus Four Seasons Sheraton Hotel patalpose. Organizacinio komiteto pirm. M. Plawiuk pareiškė, kad kongresui Torontas parinktas dėl jo daugiakultūrio veido. Be to, čia gyvena apie 80.000 ukrainiečių. Kongreso proga kaikurie renginiai bus skirti kitataučių publikai. Kongresas baigsis lapkričio 4, sekmadienį. Iš ryto 10 v. bus ekumeninės pamaldos Maple Leaf Gardens, iškilmingas posėdis, kuriame kalbės buvęs konservatorių premjeras J. G. Diefenbakeris; 1 v.p.p. — dainų ir šokių festivalis. Kongreso reikalu informacijas teikia A. Bandera tel. 921-3602.

Praėjusią savaitę daugelis skaitytojų skambino "TŽ" administracijai, nusiskųsdami, kad negavo laikraščio. Paaiškiname skaitytojams, kad dėl to kaltas tiktai paštas. Laikraštis jam pristatomas antradienių vakarais, kad išnešiotojai iki penktadienio galėtų visiem torontiškiam pristatyti. Deja, pašto tarnyba dažnai taip sutrinka, kad laikraštį pristato tik sekančią savaitę. Tolimesnės vietovės gauna jį tik už dviejų savaičių. Mokesčiai už pašto patarnavimus pakilo, o jo darbas labai sulėtėjo. Ypač kenčia etninė spauda. Kaikurios siuntos visiškai dingsta. Daug kartų buvo kreiptasi net į patį pašto ministerį, bet ligšioliniai pažadai ir liko pažadais. "TŽ" skaitytojai, laiku negavę laikraščio, prašomi skambinti arba rašyti paštuī, nes "T. Ž." administracija laikraštį visuomet išsiunčia laiku.

K. Kaknevičius, kaip vienas iš darbininkų unijų vadovų, dalyvavo unijų vadovybių suvažiavime Kalgary. Kartu su juo keliavo ir J. Kaknevičienė, "TŽ" administratorė.

"Tauro" klubo sukaktuviniam baliui, kuris įvyks spalio 20 d. Toronto Lietuvių Namuose, bilietų dar galima gauti pas J. V. Šimkų tel. 231-9425 arba S. Mackevičių tel. 767-4516 ir, jei liks, baliaus dieną prie įėjimo. $10 asmeniui padengia visas baliaus išlaidas.

N. Pr. Marijos seserų 25 metų veiklos minėjime lapkričio 25 d. Prisikėlimo parapijos salėje kun. dr. Antanas Paškus kalbės tema "Vienuolių vaidmuo moderniame pasaulyje". Šiuo metu jis profesoriauja Otavos universiteto psichologijos fakultete. Programos meninę dalį atliks Audronė Simonaitytė iš Čikagos. Solistė yra jauna, naujai kylanti žvaigždė, prieš keletą metų atvykusi iš Lietuvos.

Rašytojas J. Kralikauskas, mindaugines trilogijos autorius, pratęsdamas savo romanų liniją, parašė naują romaną taip pat mindaugine tema ir jį pavadino "Tautvila". Jis buvo Mindaugo brolio sūnus, valdęs Polocką. Pakviestas Mindaugo žudigo Treiniotos į Kernavę bendrai valdyti Lietuvos, atvyko ir pasijuto apgautas. Įmestas rūsin, belaukdamas mirties, apmąsto savo gyvenimą, žmogaus ir Lietuvos likimo problemas. Romanas spausdinamas "Draugo" spaustuvėje Čikagoje. Leidėjas — Lietuviškos Knygos Klubas, kuriam vadovauja kun. V. Bagdanavičius, MIC. Tikimasi, kad naujasis J. Kralikausko romanas netrukus pasirodys knygų rinkoje.

Kun. L. Kemėšis, Thesalon, Ont., parapijos klebonas, jau senokai dirbąs kanadiečių parapijose, lankėsi Toronte, kur apsirūpino lietuviškos muzikos plokštelėm ir kaikuriom knygom.

Latviai katalikai rengia koncertą, kurio pelnas yra skiriamas Šv. Jono Kr. parapijos naujos bažnyčios statybai. Koncertas įvyks spalio 28, sekmadienį, 4 v. p.p., Blessed Sacrament bažnyčioje, 24 Cheritan Ave., Toronto (Yonge ir Lawrence) Programą atliks sopranas Apolonija Sapalis - Raikovskis, vargonais — Anita Rundans. Sol. Sapalis-Raikovskis yra Latvijos lietuvaitė Sapalytė. Bilietai gaunami pas dr. M. ir J. Ulec-kus; tel. dienos metu 368-2661, vakare 923-5555. Taipogi bilietai bus gaunami prie įėjimo. Bilieto kaina — $3.00.

Meno ir poezijos popietę spalio 13 d. surengė KLK Moterų Dr-jos Prisikėlimo skyrius Parodų salėje. Gausūs žiūrovai turėjo progos pamatyti kūrinius čikagiečių dailininkių — A. V. Labokienės ir M. B. Stankūnienės, išgirsti poetės J. Švabaitės-Gylienės poezijos. Rengėjų vardu atidaromąjį žodį tarė skyriaus pirm. L. Murauskienė, o su dailininkėmis ir poete supažindino "Moters" žurnalo redaktorė N. Kulpavičienė, tarusi taipgi įvadinį žodį į viešnių kūrybą. Vietinių dailininkų vardu jautrią, poetinio atspalvio kalbą pasakė dail. Dagys, linkėdamas meno vaidilutėms ištvermingai kurti tautos lobynui. Pluoštą savo naujausios kūrybos paskaitė J. Švabaitė-Gylienė, nukeldadama klausytojus į savo pergyvenimų pasaulį. Ji susilaukė dėkingo ir gausaus plojimo. Poetė yra paruošusi naują eilėraščių rinkinį "Septyni saulės patekėjimai" ir prozos leidinį vaikams — "Gabriuko užrašai". Viešnios buvo apdovanotos gėlėmis. Jų vardu rengėjoms ir talkininkams padėkos žodį tarė A. V. Labokienė. Po to susirinkusieji gėrėjosi kūriniais, rinkosi kurį pirkti, nes kainos buvo labai prieinamos, ir šnekučiavosi vaišindamiesi kava bei skanėstais. Paroda buvo atidaryta ir spalio 14, sekmadienį. Ją aplankė gana daug žiūrovų. Paroda buvo gerai suorganizuota ir skoningai išdėstyta. Kūrinių buvo daug, bet patalpa nebuvo perkrauta. Prie įėjimo parodos lankytojai galėjo įsigyti vieną kitą meno bei poezijos knygą.

Vitos Lapaitienės laišką spalio 9 d. paskelbė dienraštis "The Toronto Sun". Pritardama spalio 2 d. paskelbto Michael Curtis laiško apie sukilimą Čilėje tam sakiniui, kuriuo jis gina demokratiją, V. Lapaitienė pastebi: "Negaliu suprasti viešosios apatijos tokiems demokratiniams kraštams, kaip Lietuva, Latvija, Estija, Vengrija ir Čekoslovakija, užimtiems sovietinio režimo, ir viešos reakcijos, kurios susilaukė nuverstoji marksistinė Allendės vyriausybė. Ponas Curtis Salvadoro Allendės Čilę vadina demokratija, nors tai yra žmogaus proto įžeidimas." Prie laiško redakcija pridėjo pastabą: "Jūs tai pasakėte, ir mes sutinkame." V. Lapaitienė dienraščiui jau yra parašiusi keletą laiškų.

Lietuvių kapinėse šią savaitę liejami paminklams pamatai: Mickevičiui, Vaitiekūnui, Mačiuliui, Pakalkai, Šalkauskiui, Kaiserienei, Marcinkui. Puodžiūnui, Petraičiui, Penkauskui, Alksniui, Gimžauskui, Folertui, Vileniškiui, Dauniui, Karosienei, Perminui, Urbonui, Stroliai, Kalūzai, Urnavičiui, Beržinskui, Dobbs ir Jaseliūnui. Šeimos, kurios dar šį rudenį galvoja savo artimiesiems, palaidotiems liet. kapinėse, statyti paminklus, bet nėra jų įtraukusios į šį sąrašą, prašomos labai skubiai susisiekti su kapinių administracija. Tradicinis kapinių lankymas ir naujų paminklų šventinimas — lapkričio 4, sekmadienį, 3 v.p.p.

PADĖKA

Nuoširdus ačiū ligos metu mane lankiusiems — už dovanas, gėles ir ypač linkėjimus, kurie daugelį kartų trumpino mano skausmo valandas: V. A. Lapaičiams ir jos sesutei dr. Raulinaitienei, K. B. Čepaičiams, O. Z. Girdauskams, G. Balčiūnienei, S. J. Sinkevičiams, J. S. Poškams, B. F. Kasperavičiams, S. P. Gotceitams, žentui Algiui ir dukrai Aurelijai, p. Dimskiams, M. K. Janeliūnams, O. K. Eimučiams, J. V. Zymonams, V. B. Saulėnams, J. J. Šarūnams, J. J. Dimskiams, J. E. Vaičiams, B. J. Stankaičiams, J. Poškai, p. Žėkams, Eug. Girdauskui, P. Šlapšienei, V. J. Paršeliams, M. P. Pranaičiams, B. V. Gataveckams, E. A. Bočkams, N. L. Radzevičiams, N. Čižikaitei, R. Saulėnaitei, K. Pikūnaitei, krikšto dukrelėms — R. Girdauskaitei ir R. Lapaitytei, Prisikėlimo par. kooperatyvo vedėjui ir tarnautojoms. Ypatinga padėka dr. Jonui ir Aldonai Yčams, gerb. kleb. kun. P. Ažubaliui, kunigams J. Staškevičiui ir A. Prakapui, OFM, už dvasinę ir fizinę globą.

Nors mano vargai dar nesibaigė, tačiau Jūsų nuoširdžių linkėjimų prisiminimuose gyvensiu viltimi, kad ateis valanda ir galėsiu būti sveikas vėl Jūsų tarpe!.

Ačiū!

Jūsų **Antanas Žemaitaitis**

Lietuviška maisto gaminių krautuvė

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., TORONTO, ONTARIO **Tel. 535-1258**

• Įvairios mūsų gamybos rūkytos dešros ir salami •
• Pirmos rūšies A. 1 šviežia mėsa • Lietuviški sūriai •
• Silkės ir rūkyta žuvis • Šviežį ir kepti paršiukai •
• Šviežia, šaldyta bei mūsų rūkyta įvairi paukštiena •
• Importuoti maisto gaminiai •

Taip pat priimame užsakymus ("Catering") vestuvėms ir mažesniems pobūviams nuo 5 iki 500 asmenų. Susitarus pristatome į namus bei salę šiltą arba šaltą maistą su aptarnavimu ar be jo.

• — *UŽSAKYMAI PRIIMAMI TELEFONU* — •
• — *NEMOKAMAS PRISTATYMAS* — •

V. Bačėnas ***All Seasons Travel,*** **B.D.**

2227 DUNDAS STREET W., TORONTO, ONTARIO M6R 1X6

Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti

tel. 533-3531

Imigracijos ir darbo jėgos ministeris R. Andras, vengrų kilmės, spalio 9 d. Hyatt Regency viešbutyje sukvietė spaudos, įvairių tautinių grupių bei organizacijų atstovus ir jiems padarė pranešimą apie federacinės vyriausybės pastangas sutvarkyti neteisėtų imigrantų būklę. Esą Kanadoje yra daug neteisėtų ir neregistruotų imigrantų, bet niekas nežino kiek. Vieni mano, kad jų yra 50.000, kiti — 250.000. Registracijos programai įvykdyti buvo išleista daugiau kaip milijonas dolerių, ypač spaudai, radijui ir televizijai. Apie 80% gyventojų sužinojo apie vyriausybės užmojį. Iki spalio 9 d. buvo įsiregistravę 39.417 neteisėtų imigrantų (vėliau jų buvo apie 42.000). Visi buvo priimti kaip teisėti imigrantai, kurių tik 19 liko kol kas nepriimti, bet ir jų bylos dar kartą bus peržiūrėtos. Į tą skaičių įeina ne tik priimtieji imigrantai, bet ir jų šeimų nariai. Pridėjus anksčiau priimtuosius, iš viso susidarė 75.000 asmenų, kurių imigracijos reikalai buvo sutvarkyti. Ministeris pabrėžė, kad po saplio 15 d. neteisėtieji imigrantai nebegalės apeliuoti ir bus deportuojami. Kaikurie tautinių grupių atstovai pareiškė, kad registracijai buvo skirtas pertrumpas laikas (60 dienų), bet ministeris buvo nuomonės, kad nėra reikalo terminą pratęsti. Juodukų atstovai aštriai priekaištavo ministeriui dėl rasistinės imigracijos politikos, dėl blogo juodosios rasės traktavimo. Dėlto esą žmonės bijo registruotis. Vienas jų net teigė, kad iš viso kanadiečiai esą rasistai, išnaudotojai. Į tuos priekaištus publika ėmė replikuoti, ir vienas juodukų kalbėtojas turėjo nutraukti savo kalbą. Į visus priekaištus ministeris atsakinėjo ramiai ir pagrįstai. Iš lietuvių dalyvavo: "T. Ž." atstovas, CHIN radijo stoties prenešėjas V. Kiaupa ir Ontario pilietybės ministerijos tarnautoja ponia Szalowska-Kaveckaitė.

"T. Žiburiams" aukojo

$33: kun. Saulius Laurinaitis; $6: B. Liškauskienė; $5: Br. Ignatavičius, Gint. Venskaitis, A. Statulevičienė, A. Malinauskas, Br. Aselskis; $4: J. Vailokaitis; rėmėjo prenumeratą $15 atsiuntė O. Adomauskas; rėmėjo prenumeratas po $10: ponia I. Brannan, Br. Ignatavičius, ponia M. Mogenis, L. Korsakienė, Kuzmas Construction Co. Ltd., Vl. Adamonis, J. Petrulis, M. Žekienė, dr. J. Pikūnas, kun. dr. V. Skilandžiūnas, A. Nevardauskas, O. Tačiliauskienė, Myk. Žirlys, Mind. Šelmys, Alf. Džiakonas, V. Labašauskas, D. Vizbaras, M. Kasper, V. Šadreika, Alf. Sudeikis, I. H. Stasiulis, P. Lukošius, P. Liaukevičius, Vl. Vytas, K. Žilvitis, J. Butkus, dr. P. Tunkūnas, A. Balčytis, J. Reyeris, J. Vaidotas, J. Morkūnas, V. E. Gruodis, kun. L. Kemėšis, M. Račys, Vl. Perkauskas, A. Trinkūnas, J. Šeperys, J. Ramoška, A. Mikoliūnas; $2: Kęst. Norkus, K. Malaske, L. Bučinskas; $1: A. Milčius, J. Grigas, A. Nevada, J. Yurkus, B. Vaškelis, P. Jucius. Visiems nuoširdžiai dėkojame.

"Nepriklausomos Lietuvos" savaitraščio reikalais spalio 6 d. buvo suorganizuotas pasitarimas, kuriame dalyvavo ir faktinasis jos redaktorius Pr. Paukštaitis. Paramai telkti sudaryta komisija: J. R. Simanavičius, O. Indrelienė, Al. Dūda.

Paskutinį kartą Toronte ***KRYŽIUOČIAI***

Puikus, spalvotas, istorinis lenkų gamybos filmas

Mūšis, kuriame dalyvavo visos slavų tautos

Brighton kino teatras

127 Roncesvalles Ave. Toronto, tel. 532-2710

Spalio 19-25

Seansai nuo 7 v.v. kasdien šeštadieniais — nuo 5 ir 8 v.v. sekmadieniais — nuo 2.30, 5.30 ir 8.30 v.v.

Dėl Park Lithuania pavadinto Oakmount parko ilgą laišką "The Toronto Star" dienraštyje spalio 13 d. paskelbė Toronto tarybos narė Elizabeth Eayrs. Ji primena, kad parko pavadinimo pakeitimas buvo patvirtintas be jokių debatų liepos 19 d. ir kad spalio pradžioje buvo nutarta šio klausimo iš naujo nesvarstyti, kai pradėjo protestus reikšti apylinkės gyventojai. Pasak E. Eayrs, gyventojai nieko nežinojo apie pavadinimo pakeitimą, tik vėliau jai buvo įteikta peticija su 469 parašais, reikalaujanti palikti senąjį pavadinimą, privertusi ją imtis atitinkamų veiksmų. Dienraščio korespondentas visiškai be reikalo juose įžiūrėjęs angliškąjį šovinizmą. E. Eayrs sakosi jokiu būdu nenorinti paženminti Lietuvos vardo, tačiau jai atrodo, kad gimtojo krašto pagerbimas "užkulisinių laiptų politika" esanti nevykusi paslauga.

Toronte surengta Lietuvių Diena "The Toronto Star" dienraščio spalio 8 d. laidoje susilaukė labai trumpo paminėjimo: "Apie 2.000 lietuvių kilmės kanadiečių šį savaitgalį šventė Lietuvių-kanadiečių Dienas Toronte. Metiniame renginyje buvo šokiai, golfo turnyras, Mišios, choro ir tautinių šokių koncertas. Sekančiais metais ši šventė bus surengta Winnipege."

Toronto TTC susisiekimo bendrovė ir miesto vadovybė nutarė įrengti požeminių traukinių susisiekimo liniją Queen gatvėje, kur ji prasidėtų vakaruose prie Humber upės ir baigtųsi rytuose prie Eglinton Ave. ir Don Mills Rd. sankryžos. Išlaidų numatoma turėti apie $400 milijonų, nes viena mylia atsieis apie $40 milijonų. Problemą dabar sudaro tik premjero W. Davis vyriausybė, kuri tokiais atvejais paprastai padengia 75% įrengimo išlaidų, miestui ir TTC bendrovei palikdama 25%. Šiuo klausimu metropolinio Toronto pirm. P. Godfrey ruošiasi pradėti derybas su atitinkamais Ontario vyriausybės pareigūnais. TTC pirm. K. Malette taipgi pranešė, kad jo bendrovė jau yra pradėjusi derybas dėl viešojo susisiekimo linijos su Mississauga, kur kuriasi Anapilis.

FRANK BARAUSKAS LTD.

REALTOR

3828 Bloor Street West, Islington, Ontario

231-6226 — 231-2661

Mūsų specialybė — užmiesčio žemės ir ūkiai, nuo Lake Ontario iki Lake Simcoe ir Georgian Bay.

Jieškome namų ir pajamas duodančių nuosavybių vakarų Toronte.

PLUMBING and HEATING

J. LISAUSKAS,

VALDŽIOS PRIPAŽINTAS PLOMBERIS, ATLIEKA ĮVAIRIUS VAMZDŽIŲ IR APŠILDYMO DARBUS.

Darbas sąžiningas ir nebrangus.

148 Westminster Ave., Toronto

Metro Lic. PH. 136. Tel. LE 2-5191

OKULISTAS

S. BROGOWSKI, O.D.

412 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park Ave.) Kabineto telefonas LE 1-4251. Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų.

Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

OKULISTAS

L. LUNSKY, R.O.

M. LUNSKY, O.D., M.S.C.

470 COLLEGE ST. TORONTO

Tel. 921 - 3924

Darbo valandos 9.30 v.r.—6 v.v.

Dėl priėmimo skambinti telefonu

OKULISTĖS

Br. Bukowska-BEJNAR, R.O

Wiktoria BUKOWSKA, R.O

274 RONCESVALLES AVE.

(prie Geoffrey St.)

TEL. LE. 2 - 5493

Darbo valandos: kasdien 10 v ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 v. ryto iki 6 v.v.

INSURANCE

Namų — Gyvybės — Automobilių — Komerciniai

249-2067 WALTER DAUGINIS 249-2883

35 Landron Cres., Weston, Ontario

TORONTO ONT

Šv. Jono Kr. parapijos žinios

— Gerb. Tėvui Placidui Bariui, OFM, po sėkmingos 20 metų darbuotės Prisikėlimo parapijoj išvykstančiam iš Toronto, Šv. Jono Kr. parapijos ir kunigų nuoširdžiausi linkėjimai. Daug gražių prisiminimų iš bendro darbo. Ta pačia proga geriausi linkėjimai naujajam par. klebonui Tėvui Augustinui, OFM.

— Anapilio sodyboje sparčiai vykdomi užbaigiamieji vidaus įrengimų darbai, užsakomos kėdės, stalai ir indai. Anapilio sodybos atidarymas — lapkričio 4 d., po kapinių lankymo iškilmių. Dėkojame visiems geradariams, kurie duosniai paremia baigiamuosius statybos darbus, o kartu padidina ir sekmadienines aukas, kurios paskutiniuoju laiku veik padvigubėjo. Pakvietimai į sodybos atidarymo iškilmes taipgi gaunami: Toronte — A. Matulaičio krautuvėje, Hamiltone — pas p. Gudinskienę (tel. 547-1967). Asmenys iš kitų vietovių juos gali užsisakyti paštu pas D. Keršienę, 487 Windermere Ave., Toronto 9, Ont. Vakarienę ruošiančiai šeimininkei reikia talkininkių. Galinčios padėti ponios prašomos atvykti į pasitarimą Šv. Jono Kr. klebonijoj spalio 23, antradienį, 7.30 v.v.

— Šį sekmadienį yra misijų diena. Malda ir finansine auka įsijunkime į kilnųjį misijų darbą.

— Registruojami vaikai pirmajai Komunijai pavasarį. Prašome užgristruoti iki sekančio sekmadienio. Tikybos pamokos — spalio 28 d.

— Pamaldos: šį trečiadienį, 8 v.r. — už a.a. Stasį Barzdaitį, šeštadienį, 9 v.r. — p. Paliulių šeimos intenciją; sekmadienį: 10 v. — už Stankevičių mirusius, užpr. M. Yokubynienės, 11 v. — už a.a. Oną Eižinienę, užpr. KLK Moterų Draugijos, ir 12 v. — už a.a. Juozą Indą.

— Sutuokti: David P. Blodgett ir Aida T. Birštonaitė.

— Pakrikštyti: Viktorija Janina Ross ir Patrick Michael Breen.

A. a. Max Piekauskas 75 m. amžiaus, mirė šeštadienį, spalio 13, Šv. Juozapo ligoninėje. Velionis savo kilme yra viekšnietis. Palaidotas antradienį iš ev. liuteronų bažnyčios lietuvių kapinėse. Paliko žmoną, 3 dukras ir 2 sūnus.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Mišios: penktad., 7.30 v. — už a.a. P. Dailidienę, užpr. V. Dailidės; 8.20 v. — už a.a. Oną Paguckienę, užpr. O. Juodviršienės; šeštad., 8.30 v. — už a.a. V. Vaidotą, užpr. E. Vaidotienės, 9 v. — už a.a. Pijaus ir Natalijos vėles, užpr. J. J. Šarūnų, 9.20 v. — už Mickevičių ir Endzelių šeimos mirusius, užpr. V. B. Endzelių; sekmad., 8 v. — už a.a. Antano ir Stanislavos vėles, užpr. U. Petkūnienės, 9 v. — už a.a. Gint. Indrišiūną 5-tųjų metinių proga, užpr. V. M. Indrišiūnų, 10 v. — už a.a. S. Vaitiekūną, užpr. B. Vaitiekūnienės, 11.15 v. — koncelebruotos: už parapiją, Katal. Moterų Draugijos intencija suvažiavimo proga ir už a. a. Myk. Matušaitį, užpr. E. Matušaitienės, 12.30 v. — už a.a. E. Stankaitį, užpr. Du Barry Co. dirbančių bičiulių.

— Šį sekmad. per Sumą 11.15 v. parapijai prisistatys naujai paskirtasis klebonas T. Augustinas Simanavičius, OFM, ir su parapija atsisveikins senasis — T. Placidas, OFM. Pereitą ketvirtadienį toks prisistatymas - atsisveikinimas buvo padarytas parapijos taryboje. Pirm. J. Gustainis, parapijos vardu T. Placidui padėkojęs už daugiau kaip 20 metų trukusį darbą, naujam klebonui palinkėjo energijos ir sėkmingos veiklos, užtikrindamas parapijos tarybos ir visos parapijos talką. Pereitą penktadienį abu klebonai lankėsi pas šios vyskupijos valdytoją arkivyskupą Ph. Pocock ir pastoracinių reikalų tvarkytoją vysk. Th. Fulton. Abu vyskupai išvykstančiam klebonui T. Placidui, OFM, padėkojo už rūpinimąsi Prisikėlimo parapija ir Toronto lietuviais, pasveikino naująjį kleboną T. Augustiną, pavesdami jam tolimesnę šios parapijos lietuvių globą. Oficialiai klebono pareigas T. Augustinas perėmė nuo pirmadienio, spalio 15. T. Eugenijus Jurgutis, OFM, asistentas parapijoje, Torontan atvyks šio mėnesio pabaigoje.

— Sekmadienį per visas Mišias daroma speciali vyskupijos rinkliava misijoms.

— Kanados Lietuvių Katalikių Moterų draugijos suvažiavimas — šį savaitgalį mūsų parapijos Parodų salėje. Dalyvėms mūsų nuoširdžiausi sveikinimai ir darbingų dienų linkėjimai. Sekmadienį, 11.15 v., iškilmingas Mišias koncelebruos 3 kunigai, jų tarpe — senasis ir naujasis klebonai.

— Lankomos šeimos Port Credit rajone.

— Parapijos choro repeticija — ketvirtadienį, 7.30 v.v., muzikos studijoje.

— Mokinių pobūvis — spalio 21, sekmadienį, 6 v.v., mūsų parapijos Parodų salėje. Kviečiami dalyvauti šeštadieninės mokyklos dešimtokai ir paskutinių dvejų metų lituanistinio seminaro auklėtiniai. Pobūvio metu dešimtokams bus įteiktos dovanos — mokyklų metraštis ir visiems — spalvotos didelės nuotraukos. Visi minėti mokiniai prašomi pobūvyje dalyvauti.

— Pradedamos pirmosios Komunijos ir katechetinės pamokos vaikams. Vaikus registruoti Liet. Vaikų Namuose, 57 Sylvan Ave. Pirmoji Komunija numatoma ateinantį pirmąjį gegužės mėn. sekmadienį.

— Sutuokti: Ronald Reynolds su Rūta Ražauskaite, jaunavedžiams — sėkmės gyvenime!

— Pakrikštyti: Kenneth McDonald ir Ramunės Šopytės dukrelė Catherine Elizabeth, Max Bobik ir Danutės Jakėlaitytės dukrelė Maxine Marie.

Lietuvių Namų žinios

— Pereitą sekmadienį, spalio 14, Lietuvių Namų žemutinėj salėj LN popietėn atsilankė apie 200 asmenų. Daugumas valgė koldūnus, cepelinus arba dešras su kopūstais ir ramiai pasišnekėjo su savo pažįstamais.

— Tą pačią dieną, 3 val. p.p., LN viršutinėje salėje įvyko LN informacinis susirinkimas, kuriame dalyvavo apie 400 asmenų. Susirinkimo metu buvo įteikta 101 asmeniui $194.000 vertės paskolos lakštų (debentures). Susirinkusieji apžiūrėjo namus, išklausė LN valdybos ir vajaus komiteto pranešimus, pasiteiravo apie LN ateities planus, entuziastiškai pritarė LN valdybos darbams ir 6.30 v.v. geroje nuotaikoje išsiskirstė.

— LN lėšų telkimo vajaus komitetas susirinkimo metu išrašinėjo kvitus perkantiems LN paskolos lakštus ir įmokantiems nario įnašus. Paskolos lakštus po $1000 pirko: Viktoras Dailydė, Salomėja ir Alfonsas Pundžiai ir "Paramoj" įmokėjęs Vincas Zakas; po $200: Jonas Starodomskis, Aleksas Jucys, R. Ž. ir Jonas Žekas. Nario įnašus po $100 įmokėjo: Al Garbenis, Augustinas Juzeliūnas, Antanas Paškevičius, Marija Žekienė, Pranas Puidokas, Pranas Iškauskas, Ona Iškauskas, Bronius Norkus; po $75: Jonas Bleizgys ir Vacys Skrebutėnas; po $50: Stasys Grizickas ir p. Šukauskas; po $25: p. Delkutė, B. Birutė. $200 auką LN įteikė Stasys Grigaliūnas.

— Į LN narius įstojo ir jaunimo: Rūta ir Aušra Vaitkutės, Desere, Sandra ir Robertas Dūdos. Visi penki įmokėjo nario įnašus po $1.

— Ateinantį šeštadienį, spalio 20, LN žemutinėje salėje įvyks labai šaunus medžiotojų ir žūklautojų klubo "Tauras" sukaktuvinis balius.

Valdyba

Lankėsi Toronte kun. dr. T. Žiūraitis, domininkonas; dalyvavo Kanados Lietuvių Dienoje, apžiūrėjo Anapilio sodybą ir kitas lietuvių institucijas. Gruodžio mėnesį jis ves rekolekcijas Hamiltono lietuviams. Taipgi lankėsi viešnia iš Putnamo — N. Pr. Marijos seselių vyriausioji vadovė Margarita Bareikaitė. Ji vizitavo torontiškį seserų vienuolyną ir Lietuvių Vaikų Namus. Jai džiugu buvo matyti apie 20 vaikų darželyje.

"Gintarui" reikia smuikininko, trompetisto ir trombonisto. Mergaitės ir berniukai, moką tais instrumentais groti, prašomi skambinti orkestro vadovui J. Govėdui tel. 531-5870 ar J. Karasiejui tel. 279-9079.

Bendruomenės ateitis sekančiame dešimtmetyje bus aptarta KLB krašto tarybos suvažiavimo simpoziume spalio 27, šeštadienį, 3.30 v.p.p., Londono Holiday Inn viešbučio Great Hall salėje, 11210 Wellington Rd. Simpoziumui vadovaus dr. Petras Lukoševičius iš Montrealio, o jame dalyvaus Antanas Rinkūnas iš Toronto, Gražina Petrauskienė iš Londono, Algis Šeštokas ir Gediminas Breichmanas iš Hamiltono. Iškeltais klausimais galės pasisakyti suvažiavimo atstovai bei visi atsilankiusieji.

"Park Lithuania" vardu pavadintas buvęs Oakmount Park ir jau įrengta nauja iškaba. Naujasis pavadinimas, pasiūlytas S. Jokūbaičio vadovaujamo komiteto ir KLB Toronto apylinkės valdybos, susilaukė stiprios opozicijos Toronto savivaldybėje, nes kaikurie apylinkės gyventojai buvo pareiškę protestą. Visdėlto miesto taryba vieno balso dauguma padarė lietuviams palankų galutinį nutarimą. Apylinkės valdyba ragina tautiečius pasiųsti padėkos laiškų burmistrui D. Crombie arba miesto tarybai.

Toronto Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvo valdyba, atsižvelgdama į numatomą 1973 m. pelną, nutarė pakelti palūkanas už š.m. antrą pusmetį ir mokėti: už depozitų-čekių sąskaitas — 6¼%, taupomąsias-savings — 7%. Už terminius naujus bei atnaujintus indėlius mokama: vienerių metų — 8%, dvejų metų — 8½%. **Vedėjas "TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" SPAUSTUVEI ir administracijai reikalingas darbininkas dviejų dienų darbui į savaitę. Patirtis nereikalinga. Kreiptis pas spaustuvės vedėją tel. 368-6813.**

Ateitininkų tėvų komitetas maloniai kviečia jus į tradicinį

HAVAJŲ VAKARĄ

- *Gros A. Dimskio orkestras*
- *Įdomi programa*
- *Turtinga loterija*
- *Gaivinantys gėrimai*
- *Skanūs užkandžiai*

ĮĖJIMAS: suaugusiem — $3.00, studentam — $1.00

spalio 27, šeštadienį, 7 v. vakaro, PRISIKĖLIMO parapijos salėje, 1021 College St.

Sukaktuvinis 25 metų "Vyčio" sporto klubo

BALIUS

spalio 27, šeštadienį, 6.30 val. vakaro,
SEAWAY TOWERS HOTEL,
CONFEDERATION HALL
(2000 Lakeshore Blvd. West)

- *Vakarienė*
- *Oficialioji dalis*
- *Peter Dymont orkestras*
- *Pilnas bufetas*
- *Šokiai*

Stalus kviečiame rezervuoti pas Bronių Vitkų telefonu 741-6264 arba pas Praną Bernecką telefonu 763-4429.
"Vyčio" valdyba

ANAPILIO sodybos atidarymas

naujai pastatytoje salėje ->

LAPKRIČIO 4, sekmadienį, 5 v.p.p.,
(lietuvių kapinių lankymo dieną)

PROGRAMOJE: a. atidarymo aktas
b. meninė programa (sol. G. Čapkauskienė)
c. vakarienė

ĮĖJIMAS dviem asmenim—$15.00, vienam—$10.00, moksleiviams—$5.00
Pakvietimai gaunami abiejų parapijų knygynuose ir "TŽ" administracijoje

Visi tautiečiai kviečiami iškilmėse dalyvauti — *Anapilio taryba*

VISI IŠ VISUR Į IŠKILMINGĄ **TORONTO**

Lietuvių Namų atidarymą-balių

lapkričio 10, šeštadienį, 7 val. vakaro,
Lietuvių Namų salėje, 1573 Bloor St. W.

Stalai numeruoti — prašome rezervuoti vietas iš anksto: Lietuvių Namuose tel. 533-9030, "Paramoj" 532-8723, Margio vaistinėje 535-1944

PROGRAMA: sveikinimai, vakarienė su vynu, orkestras "Muzika", šokiai, bufetas

Įėjimas — $12.50, pensininkams ir moksleiviams — $10

LIETUVIŲ NAMŲ VALDYBA

VIENINTELĖ KANADOS VALDŽIOS REGISTRUOTA NATŪRALAUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKA. Įvairūs natūralūs gydymo būdai — masažai, gydomieji judesiai, elektronika, įvairūs spinduliai, garai. B. NAUJALIS, R.M. N.Pt. R.N.A. Natūralaus gydymo specialistas. 460 Roncesvalles Ave., Toronto 154, Ont. Tel. LE 3 - 8008.

WILSON — AVENUE RD. rajone išnuomojamas kambarys su atskira virtuve ir garažas. Tel. 481-6560.

WESTONE IŠNUOMOJAMI su baldais du kambariai, virtuvė ir prausykla. Skambinti tel. 248-4572.

ETOBICOKE IŠNUOMOJAMAS be baldų su atskiru įėjimu butas. Skambinti vakarais tel. 621-1590.

FOTOGRAFAS įvairioms progoms. Skambinti po 7 v.v. B. Tarvydui tel. 767-4737.

JONAS BANYLIS atlieka visus statybos remontus, naujus pristatymus, išvalymus rūsių, kiemų ir perkraustymo darbus. Skambinti po 5 v. p. p. tel. 535-4329.

ATLIEKU VISUS NAMŲ REMONTO medžio darbus, statau naujus namus, parūpinu mortgičius ir darau įrengimus. Tel. 579-0309. KAZYS CIBAS, Oshawa, Ont.

ATLIEKU GRINDŲ
atnaujinimo (sanding) poliravimo ir blizginimo darbus Toronte.
ALFONSAS SODONIS
Telefonas LE6-2805

PARDUODAME LIETUVIŠKUS sūrius, estišką duoną. Didelis mėsos gaminių pasirinkimas.
SUPERIOR SAUSAGE Co.
1004 Dundas St. West, telefonas 531-8422

Muzikos mokykla
(KONSERVATORIJA)
Turime visų instrumentų mokytojus. Pradedantiesiems 8 savaičių bandymo laikas. Pamokos su kiekvienu mokiniu atskirai. Nereikia sutarties.
VIENNA HOUSE OF MUSIC
2218 Dundas Street West
(prie Roncesvalles)
Telefonas **536-1822**

BARONESSA
Beauty Salon
Savininkė Alė Kerberienė
2265 BLOOR St. W.,
kampas Bloor - Durie gatvių
Telefonas **762-4252**
Įvairaus stiliaus sušukavimai, pusmetiniai, dažymas, perukai ir t.t. Prieinamos kainos.

MONTREAL QUE

Šv. Kazimiero par. žinios

— Į metinę loterijos vakarienę bilietus įsigykime kiek galima anksčiau, nes vakarienė bus ruošiama tik 300 žmonių ir tiek bus sėdimų vietų. Neparduoti bilietai savaitę prieš vakarienę bus pradėti platinti ir kitataučių tarpe, kurie yra įsigiję nemaža mūsų piniginės loterijos bilietų ir nori stebėti jos vykdymą. Bilietų kaina: suaugusiems — $4, jaunimui — $2. Paskubėkime, nes galime pavėluoti. Prie įėjimo nesitikima bilietų turėti.

— Šių metų visuotinis parapijiečių susirinkimas šaukiamas gruodžio 2 d., po 11 v. pamaldų, parap. svetainėje. Susirinkime teks išsirinkti naujus par. komiteto narius ir apsvarstyti du svarbius parapijos gyvenimo klausimus. Tikimasi, jog šio susirinkimo metu bus parodytos nufilmuotos Velykų ryto Mišios ir Velykų ryto pusryčiai.

— Spalio 6 d. šeimos židinį sukūrė J. Rašytinis su D. Krashevski. Vestuvių vaišės įvyko mūsų par. svetainėje. Sekmadienį, po 11 val. pamaldų buvo suruošti pietūs visiems, dirbusiems vestuvių puotos metu.

— Tikimasi, jog ateinančių metų pavasarį Montrelį aplankys garsusis Hamiltono mergaičių choras "Aidas", vadovaujamas sol. V. Verikaičio. Jeigu neatsiras nenumatytų kliūčių iš abiejų pusių, numatomas didžiulis "Aido" choro pasirodymas mūsų parap. svetainėje.

— Po ilgos ligos, sulaukęs 80 metų, rugsėjo 29 d. mirė mūsų bičiulis, daugelio laidotuvių namų savininkas Allfred Dallaire. Iškilmingai buvo palaidotas spalio 6 d. Per M. Arlauskaitę jis jau keletą metų aukodavo mums pinigines dovanas metinės vakarienės loterijai. Šiais metais paaukojo $100.

— Labai dažnai lietuviai iš kitų vietovių, atsilankę mūsų šventovėje, kelia vis tą patį klausimą: "Jūs turite tokią gražią šventovę, tokį puikų kleboną, kodėl jūs taip negausiai lankotės sekmadienio pamaldose?" Atsakant šį klausimą, tenka raudonuoti, nes tai yra šventa tiesa. Mes patys to nepastebim, bet tai gana lengvai padaro mūsų svečiai. Turėtume atkreipti dėmesį į svečių pastabas ir gausiau dalyvauti pamaldose.

K. A.

Aušros Vartų par. žinios

— Lituanistinės šeštadieninės mokyklos visų tėvų susirinkimas — spalio 28 d., tuojau po 11 v. pamaldų, Aušros Vartų parapijos salėje. Reikia aptarti labai svarbius reikalus. Šiame susirinkime turėtų dalyvauti ne tik tėvai, kurių vaikai lanko mokyklą, bet ir tie, kurių vaikai jos nelanko arba negali lankyti. Pastarieji turėtų taip pat pasisakyti. Reikia aptarti ir prašymą valdžiai dėl pašalpos gavimo, mokyklos patalpų bei kitus reikalus, pasisakyti ir dėl pačios mokyklos pobūdžio. PLB Montrealio apylinkės valdyba labai prašoma pareikšti savo nuomonę, pageidavimus, pasiūlymus.

— Suaugusių kursams prie Aušros Vartų paramą yra pažadėjusi Montrealio katalikiškų mokyklų komisija. Juos organizuoti pakviesta Irena Lukoševičienė, į kurią prašoma kreiptis visais šių kursų reikalais. Komisijoje kursams atstovaus kun. J. Kubilius, SJ.

— Lietuviams Suvalkų trikampyje seselės yra surinkusios nemaža drabužių, bet negali jų išsiųsti dėl pinigų stokos. Seselė Jonė rinks aukas prie bažnyčios durų. Prisidėkime nors keliais centais.

Per pirmuosius tris š.m. ketvirčius "Litas" padidėjo $573,088 ir pasiekė $4,267,551 balansą. Daugiausia padidėjo taupomosios sąskaitos — $287,291, mažiau einamosios sąskaitos ir terminuoti indėliai. Per šiuos metus į "Litą" įstojo 96 nauji nariai, išstojo 45, mirė 13. Tuo būdu nuo metų pradžios narių skaičius iš 1494 pakilo į 1552. Iš naujai įstojusių 96 narių 44 yra pagalbiniai nariai (nelietuviai), kurių daugumas atėjo į "Litą" per nekilnojamo turto paskolas.

Svarbesnės "Lito" aktyvo pozicijos rugsėjo 30 d. buvo: bankas $79,269 (pernai $148,230), investacijos $711,508 (567,303), asmeninės paskolos $690,583 (676,672), nekiln. turto paskolos $2,894,332 (2,357,445). Svarbesnės pasyvo pozicijos: šėrai $7,760 (7,390), einamosios sąskaitos $721,232 (620,483), terminuoti indėliai $941,450 (780,350), taupomosios sąskaitos $2,367,255 (1,976,601), nepaskirstytas pelnas $181,587 (150,489) ir atsargos kapitalas $47,517 (46,602).

"Lito" nariai įneša pinigus pastoviam laikymui, o ne čekių apyvartai į einamąsias sąskaitas. Palyginti mažai auga ir asmeninės paskolos, ypač kad į tą sumą įeina ir antraisiais mortgičiais bei "balance of sale" garantuotos paskolos. Žymi dalis nekiln. turto paskolų tenka pagalbiniams nariams nelietuviams, nes lietuvių paklausa paskoloms yra permaža.

"Litas" už terminuotus indėlius dabar moka 8.5%, tad palūkanos už paskolas neseniai buvo padidintos iš 8.5% į 9%. Atrodo, kad pinigų rinkoje jau yra pasiekta palūkanų viršūnė tiek už paskolas, tiek ir už santaupas. "Litas" pataria savo nariams nesiremti kitų finansinių institucijų gražiais reklaminiais skelbimais, nes tokie palūkanų pakėlimai už santaupas dažniausiai galioja tik vieną kitą mėnesį, o paskui be jokios reklamos jos sumažinamos. **Pr. R.**

Julija Rinkevičiūtė - Strelienė porą savaičių atostogavo Miami, Floridoj. Likusi jauna našlė, ji rūpestingai užaugino ir išmokslino dvi dukreles. Ji dirba The Royal Bank of Canada ir, kiek galėdama, dalyvauja lietuviškoje veikloje bei spaudoje.

Pašalpas daugiakultūrei veiklai gavo: juodukų jaunimo grupė $6.500 televizijos programoms paruošti; Cote-des-Neiges piliečių grupė $9000 plėsti savo veiklai juodukų bendruomenėje; vengrų folkloro ansamblis "Bokreta" $3.480 savo veiklai tobulinti ir koncertams rengti kanadiečių visuomenei.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.
DRAUDIMO AGENTŪRA TEL. **727-3120**
6695 — 35th Avenue, Montreal 409 Namų 376-3781
Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.
Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL 205, QUE., TEL. 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	6.0%	Asmenines	9.0%
Taupomąsias s-tas	6.5%	Nekiln. turto	9.0%
Term. ind. 1 m.	7.5%	Čekių kredito	9.0%
Term. ind. 2 m.	8.0%	Investaciones	nuo 9.5% iki 12%
Term. ind. 3 m.	8.5%		

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas. Nemok. gyvybės apdr. iki $10.000 už paskolos sumą.

Kooperatinė namų (iki 4 butų) ir namų inventoriaus apdrauda.
Kreiptis: Gil Constantini, C.I.B., Quebec Credit Union League, 17 Ronald Drive, Montreal West 263. Tel. 487-5820.

KASOS VALANDOS
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 d. iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.

TORONTO LIETUVIŲ NAMAMS
reikalingas **REIKALŲ VEDĖJAS (manager),**
mokąs lietuvių ir anglų kalbas

Darbo apimtis:
a. salių nuomojimas vestuvėms, baliams, koncertams ir panašiai
b. parengimų, pokylių, baro ir valgyklos administravimas
c. namų ir atsiskaitymų priežiūra

Raštu ar asmeniškai kreiptis į Lietuvių Namų valdybą
1573 Bloor St. West, Toronto 9, Ont.